

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక

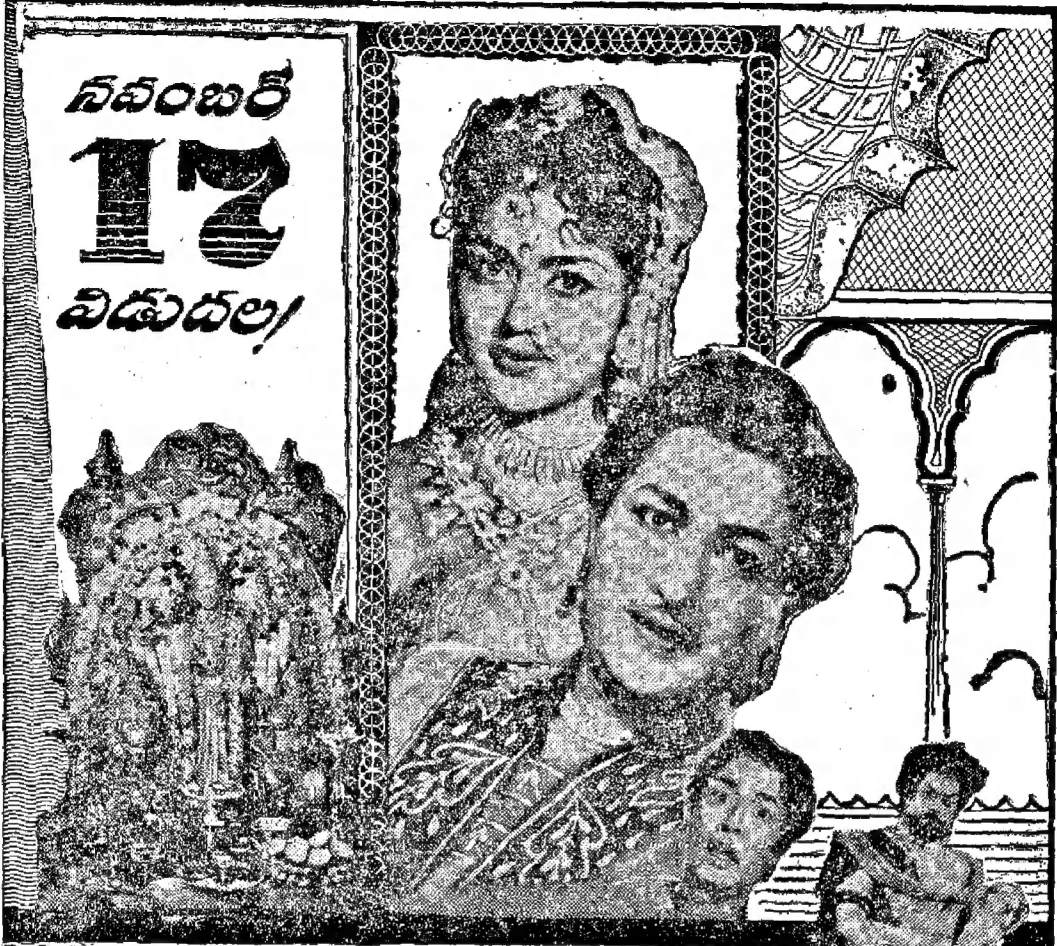
ANDHRA SACHITRA VĀRA PATRIKA

23-11-60

25 నయాపైసలు

నవంబర్
17
విడుదల!

విటిల్ ప్రిడక్ట్స్ వారి
కిషన్ కిషకుర్
పూజా మహిమ

కృష్ణమూర్తి, కాంతారావు, రాజనాథ, ముక్కామల
మిక్కిలినేని, బాలకృష్ణ, సిత్వనారాయణ, మాధురి,
విక్రమ్, బి.వి.రెడ్డి, సి.వి.రాజన్ నాగిరెడ్డి

హిందీ

మనమూ-మనదేహస్థితి

'మీ (మా) పత్రికలో ప్రచురించుచున్న 'మనమూ-మన దేహస్థితి' అను శీర్షిక సక్రమముగ నడుచుచున్నది. ఇది వయోజనులకే గాక మా వంటి విద్యార్థులకుకూడ ఉపయోగకరముగనున్నది. దీనిపై ప్రశ్నలని జరిపిన బాగుండునని యోచన.

క్రొవి కూరనాథబాబు (గుంటూరు)

మీ పత్రికలో "మనమూ-మనదేహస్థితి" అను శీర్షిక పాఠకలోకానికి జ్ఞానాన్ని నూతనముగా ఉంది. వ్యాధుల నివారణకు కూడా సలహాల

చిత్తరాలు

ని నే ముఖ్యంగా మధ్యతరగతి కుటుంబాలకు చాలా సహాయంచేసినట్లుండును.

ఎన్. స్వర్ణకుమారి (పార్వతీపురం)

మీరు ప్రారంభించిన "మనమూ-మనదేహస్థితి" అను శీర్షిక చాలా బాగుంటున్నది. ఇది చదువుటవలన వ్యాధులనుగురించి తెలి

యుచున్నది. కాని వాటినివారణోపాయము అందుకు లెగిన ఔషధములు కూడా చాలా ముఖ్యము. అవికూడా మీరు ప్రచురించిన చాలా బాగుంటుంది. అవికూడా ప్రజలకు ఎంతో ముఖ్యము. ప్రశ్నలకు సమాధానములు కూడా ఇవ్వవలెను అని వాళ్ళోరిక.

టి. వెంకట్రామయ్య (భీమవరం)

ఒకసలహా

ఆంధ్రుల అభిమానపత్రికారాజము "ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక" ముఖచిత్రము

ప్రచురిత ధోజనము ఆయన పనిని చాలా పాడుచేసెను...

మూర్తి. త్వరగా ధోజనము కావించు. కొంత అర్థంబు పనివుంది!

సరేనండీ. ఇప్పుడే చేస్తాను.

ఈ కొందర ధోజనము నా కరువులో అన్వేషణ కల్గిస్తోంది. మరి ఇది ముఖ్యమైన పనికూడానే.

ఈనో మీ అన్వేషణను దేగముగా పోగొట్టును.

ఒకరినొకరు చూసి ఈనో ఒక గొప్ప రికార్డు కలిపిన అది మిక్కిలి దురికరముగా నుండును. అందుచే పోగొట్టి వివాదవత్తును నిర్మింతు. మెలకువ పొంగి ఈనో 'ఫ్రూట్ పౌల్డ్' కొర్రుముగా వివరింతును. అది కరువులో అన్వేషణను దేగముగా పోగొట్టి దీర్ఘకాలిని క్రమవరది, దీర్ఘ ఉపశమనమును కల్గించును.

అమ్మయ్య! ఇదికేను. ఈనో త్వరగా పనిచేస్తుండే!

ప్రతివాడ

లేవ్, మూర్తి! పని చాలా త్వరగా చేసావే!

ఇది ఈనో వలననే.

ఈనో అతనికి వెంటనే గుణమిచ్చింది

ఈనో 'ఫ్రూట్ సాల్ట్'

'ఈనో' మరియు 'ఫ్రూట్ పౌల్డ్' అను మార్కెట్ లోని అన్ని దుకాణాల్లోనూ లభింపజేయబడిన సైరు మార్కులతో కూడిన (ఇండియా) పైవేల రిమిషన్

మీ బాగుండడములేదు. ఆ పత్రికలో ప్రచురించిన వీధిన కథలోని ముఖ్య పన్ను వేళమును ముఖచిత్రముగా ప్రచురించిన చాలా బాగుగానుండును.

ఎస్. సుధాకర్ (పలమనేరు)

* * *

కార్టూన్

9-11-60 లేడి సచిత్ర వారపత్రిక ముకుంట్లో వచ్చినది. అందులో 'సెక్సీలు వేసికొని అడుక్కునేవాడి' కార్టూన్లు, "ఒకేయే ఆగిపోయావేమిటి...? కడులు..." అనే బహుమతిపొందిన కార్టూన్లు మా కంటో నవ్వుపుట్టించినాయి.

తిరుక చలపతిరావు (ఇంటూరు)

* * *

నా అభిమాన ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక యందు చిత్రలేఖనమునకు యొక్కన ప్రాధాన్యమివ్వడంపై, అది నా కంటో నంతో మంగా ఉన్నది.

వి. నారాయణ (చిత్తూరు)

* * *

చలనితల్లి 'చక్కని ప్రక్రియ'

బాలసాహిత్యానికి 'చలనితల్లి' వంటి కథలు చాలా అవసరం. కథను కవితతో ప్రారంభించి కవితతోనే ముగించడం కాదు నీ నుం, చక్కని ప్రక్రియ. అనవసరమైన పాత్రలకు కట్టలేదు. కథ కథారసంలోనిండి చలని పానీయంలా వుండి, పిల్లలనే కాదు; పెద్దలను కూడా ఆలరించింది 'చలనితల్లి'.

ఎ. వి. ఎస్. ఎస్. చాదరి (పులిచెర్ల)

* * *

ఉషాకన్యకథ

ఈవారం పత్రిక (9-11-60) సర్వాంగముందరిగా ఆలంకరించుకొని మా చెంతకు వేరింది. ఉషాకన్యకథను ఇంత త్వరితంగా ముగిస్తారనుకోలేదండీ! అయినా కథాసంవిధానము రసవత్తరంగా వడిచింది. కొత్తగిరి యల్ కోసం ఎదురు చూస్తూంటాం! ఇక కెలవ్!

ఎస్. భానుక్ర (తాడేపల్లి గూడెం)

* * *

ఇంకా చాలా ఉంటుందనుకొన్న "ఉషాకన్యకథ"ను మాత్రంగా ముగించినప్పటికీ చాలా బాగుంది. ఎస్. పి. రంగారావు, (గుంటూరు)

* * *

తెలుగు వెలుగులు

మీరు వ్రాసినట్లు, వాస్తవంగా సదాశివ బ్రహ్మం కథాశివ బ్రహ్మమే. సినిమా కథలు వ్రాయడంలో ఆయన కాయనే సూటి. "కథాబ్రహ్మ" విరుదప్రదానం చేసి ఆంధ్రం

లీవరకే కిగిని గొరవించుకొని యుండవలసి వది. ఇప్పటికైనా తెలుగు వెలుగులలో పరిచయం చేసినందుకు నాధన్యవాదాలు. వ్యాస కర్త ఎవ్వడు పరిచయమాతాకో?

మంలి రాఘవరావు, (హైదరాబాద్)

* * *

9-11-60 వ కేడీ ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో ప్రచురించిన 'తెలుగు వెలుగులు' అను కథలో సినిరచయిత సదాశివ బ్రహ్మం గారిని గురించి వ్రాయడం ఆంధ్రదేశాని కంటో గొప్పతనము. మీరు అడుగంటిపోయిన రచనలకు ప్రాణంపోసి ప్రజాదరణలనుపొందు నట్లు చేయుచు నినీజీవితములోని కష్టముల

అనుకోకుండా అలెదులు, వచ్చినప్పడు...

వారికి పాటిలేని సత్కారం

మి చెప్పేది

కిసాన్

అరణి ప్లాస్ట్ - రిమన్ ప్లాస్ట్ - తినునీ బార్ల - అరణి బార్ల - మామిడి ప్లాస్ట్ - గ్రేడ్ ఫ్రూట్ ప్లాస్ట్ - లైంజాన్ కార్బియల్ మొదలైనవి.

మిడికలైన ఈ వండ్ల పానీయం వారి కెంత బాగుంటుందో మీరే తెలుసుకోవచ్చును. మంచి వండ్ల రసాలతో చేయబడిన ఈ పానీయం మేల సంవత్సరం పొడుగునా సేవించవచ్చును. ఇవి మీ బతుకులను విజృంభింపజేస్తాయి. ప్రతి ఆదివారం కచ్చుకుండ్ల తినుకోండి. ఎల్లప్పుడు ఒక పీసీ ఇంట్లో ఉంచుకోవండి.

జీవలములు, కాయల ఉత్పత్తులకు భారత ప్రభుత్వం చే బడుపబడిన అఖిలభారత ద్వితీయ పాటి ప్రదర్శనంలో కిసాన్ రయారుచేసిన పానీయములకు ఒకటవ రెండవ బహుమతులు ఇవ్వబడినవి.

కిసాన్ ప్రాదమ్మి లిమిటెడ్, తెంగుపూరు.

నెదుర్కొని గొప్ప వ్యక్తిగా పేరు గడించారు. శ్రీ సదాశివ బ్రహ్మంగారిని కథా శివ బ్రహ్మంగా వర్ణించి చెప్పటం అత్యురాలానిజం. బొమ్మకూడ చాల బాగా వేసినారు. రచయితకు నా అభివందనములు తెలుపుచున్నాను.

ఎస్. పాపారావు (గుంటూరు)

* * *

నక్షత్రశాస్త్రం ముఖ్యం!

మీ చిత్ర, విచిత్ర, సచిత్ర పత్రిక చాలా బాగుంది. ఇందులో "ఉత్తరాలు" శీర్షిక ఉంచటం ద్వారా చాలామంది పాఠకుల ఆసక్తి ప్రాయములు తెలుస్తున్నవి. వీటన్నిటిలో బాటుగా నక్షత్రశాస్త్రము కూడా ప్రవేశ పెట్టవలెనని నా ప్రార్థన. దాని ద్వారా గ్రహములు మొలగు బాహ్య ప్రపంచపు విషయములు, వాటికి మానవునకు గల సంబంధము అందరికి విశదమగును.

ఎస్. ఎం. షా,
(ఆంగ్లయానివర్సిటీ-వాల్తేరు)

* * *

ఉత్తరాలు

"ఓ ప్రభూ"

9.11.60 తేదీ ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో కవితా కింకిణీ పోటీలో బహుమతి పొందిన గేయం "ఓ ప్రభూ!" ఎంతయు బాగున్నది.

గడ్డే వీరభద్ర చాదరి (చింతలపూడి)

* * *

'రాశిఫలాలు' సెంటర్ పర్సెంట్ క రెప్లై

ఆంధ్రుల అభిమాన "సచిత్ర వారపత్రిక" వచ్చి రావడంతోనే, ముందు నా రాశిఫలం చదువుకొన్న తరువాత మిగతా... ఈ రాశి ఫలాలు చూడు వారములనుండి గమనిస్తున్నాను. ఫలితములు మాత్రము దివ్యంగా ఉ.

చ. తప్పకుండా ఫలితునే ఉన్నాయి. ముఖ్యముగా మీ (నూ) పత్రికలో ఈ వారఫలాలు వలన ప్రతి ఒక్కరికి కంటికి రెప్పలా, ముమ్మందు జరుగనున్న ఫలితాల (కష్ట గుఱాల)ను చదివి తగిన జాగ్రత్త వహించుటకు మంచి అవకాశము కల్పించుచున్నాను. అచ్చుకోలు కోపేక్షరంపు నాయుడు (గుంటూరు-9)

* * *

అట్టమీద బొమ్మ

9.11.60 ఆంధ్రపత్రికమీద ముఖచిత్రం బొమ్మ (కృష్ణకుమారిది) విశల్ ప్రాడక స్థు వారి "కనకదుర"లోనిది అని మీరు ప్రచురించారు. కానీ అది మహేశ్వరివారి "రమా గుండరి"లోనిది. ఇది మీ పొరపాటో లేక అచ్చు పొరపాటో తెలియజేయండి.

తటవర్తి శిరభారాజు (రాజ్ కోలు)

* * *

* పొరపాటు. అది మహేశ్వరివారి రమాగుండరిలోనిది. ★

మీకు కావలసినవి
జీవితరహస్యాలు :- ఈ ప్రశ్నలో మీ దాంపత్యజీవితాన్ని పరిపూర్ణ అనందించునట్లు చేసుకోవడానికి మీకు వెంటనే తెలుసుకోవలసిన అనేక కొత్తరహస్యాలున్నాయి. వెల రూ. 3-50.

యౌవనము :- యువకులకు గురించి మీ గొప్పడు కని విని ఎరుగని అనేక సత్యాలు, రహస్యాలను తెలుసుకోవలసింది. వెల రూ. 3-50.

సంతానం :- దాంపత్యజీవితాన్ని గడుపుతూ కూడా సంతాననిశాధానికి 22 సహజ గుణాలు. వెల రూ. 3-50.

అమృత రహస్యాలు :- మీ ఆకాయాన్ని ఎక్కువ చేసుకోవటానికి అనేక కొత్తదార్లు. వెల రూ. 6.

ఆత్మజ్ఞానము :- శరీరానంతరం ఆత్మను గురించి, ఇదివరకెవరికీ తెలియనివి, పరిశోధకులు కొత్తగా కనుగొన్న అద్భుత రహస్యాలు. వెల రూ. 2-50.

ఉద్యోగదర్శిని :- మనదేశంలో గల అన్ని రకాల ఉద్యోగాలు, కావలసిన అర్హతలు, పొంకమార్గాలు. వెల రూ. 1.

వెనాటే రచన ఎ ఎస్. మూర్తి ఎం. వి. :- బుచ్చి ముంగుడు పంపనవసరం లేదు పొన్న పాటలు ఉచితం. దేశీయ ప్రచురణలు. ఏలూరు (ఆంధ్రకు) ఉత్తరం వాస్తవ వి.వి. పొన్న ద్వారా మీయింటికి పంపబడును.

WASTIK

బాధాకరమును హేయకరము అగు తామెరొత్తర చర్మ వ్యాధులను పోగొట్టుకోండి శరీరమంతటా అవి పాకిపోవచ్చు

తామెరొత్తర, తీటలు, దురదలు, మేహ తామరలు వంటివి అంటువ్యాధులు. కుటుంబంలో ఒకరుంటే కూడా రావచ్చు. అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ వారి రింగ్ వర్క్ ఆయింట్ మెంట్ అట్టి చర్మవ్యాధులను శీఘ్రముగా విరహాయకరంగా వివారించును. అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ వారి రింగ్ వర్క్ ఆయింట్ మెంట్ ద్వారా ఒకటి ఎప్పుడూ ఇంట్లో అందుబాటుగా ఉంచుకోండి.

777-AM-1119

అమృతాంజనము
లిమిటెడ్ వారి
రింగ్ వర్క్
ఆయింట్ మెంట్
అమృతాంజన్ లిమిటెడ్
14/15, 1వ దర్జి రోడ్డు, మద్రాసు-4
దొంబాయి-1, కలకత్తా-1; న్యూ ఢిల్లీ

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక

Founder
K. Nageswara Rao

స్థాపితము
1908

సంపాదకుడు:
శివరెంక శంభుప్రసాద్

సంపుటము 55
సంచిక 12

23-11-60

బుధవారం

కార్వరి మార్గశిర శుద్ధ పంచమి

విడివతి వెల 25 న. పై.
సంవత్సర చందా 13-0-0

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము
7, బొంబాయిచెట్టివీధి,
మదరాసు-1.

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం :

మ జి లీ

చిత్రకారుడు—తేజోమూర్తుల కేశవరావు (మద్రాసు)

కావ్యూన్	— 6	రాశిధలాలు	— 37
తెలుగువెలుగులు	— 7	వనితాలోకం	— 40
మనుషులూ-మనసులూ	— 8	పిల్లల ప్రాక్ లకు బామ్మలు	— 42
కవితాకింకిణి	— 11	వనితావాణి	— 43
అరిమెకా అధ్యక్షుడు కెనెడీ	13	కోలి	— 47
న్యూఢిల్లీ లేఖ	— 14	స్రహూ	— 49
మార్షల్ ముఖర్జీ	— 15	పుష్పగంధి	— 50
అసిపీఠం	— 16	సినిమా	— 55
దక్షిణనాయకుడు	— 24	బామ్మ-బారుసు	— 56
వీణనవ్వు	— 32	గిరిశం లెక్కర్లు	— 58
మనమూ - మన దేహస్థితి	— 35	గళ్యనుడికట్టు	— 63
		పొట్టికథలు	— 64

కథకానికథ

కథకాని కథల పోటీకి రచనలు పంపేవారు కొంతమంది తమ రచనలు కేవలం చిన్న చీటిముక్కలమీద వ్రాసి పంక్తిలో పంక్తిని ఇరికిస్తున్నారు. ఇలాంటివి పరిశీలించటం కష్టం కాబట్టి రచనలు పంపేవారు రచనకుతగ్గనైనా కాగితంమీద పంక్తికి పంక్తికి మధ్య బాగా ఖాళీపడలుతూ వ్రాయాలని కోరుతున్నాము. కాగితాలకు ఒకవైపునే వ్రాయడం కూడా అవసరం.

—సంపాదకుడు

జి. వి. ఆర్. రాజా (ఖిలై)

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక దీవా
వని ప్రత్యేక సంచిక బాలల చిత్ర
లేఖనం పోటీలో ప్రత్యేక బహు
మతి పొందిన బాలుడు.

త్రిమూర్తి కెన్నెడీ

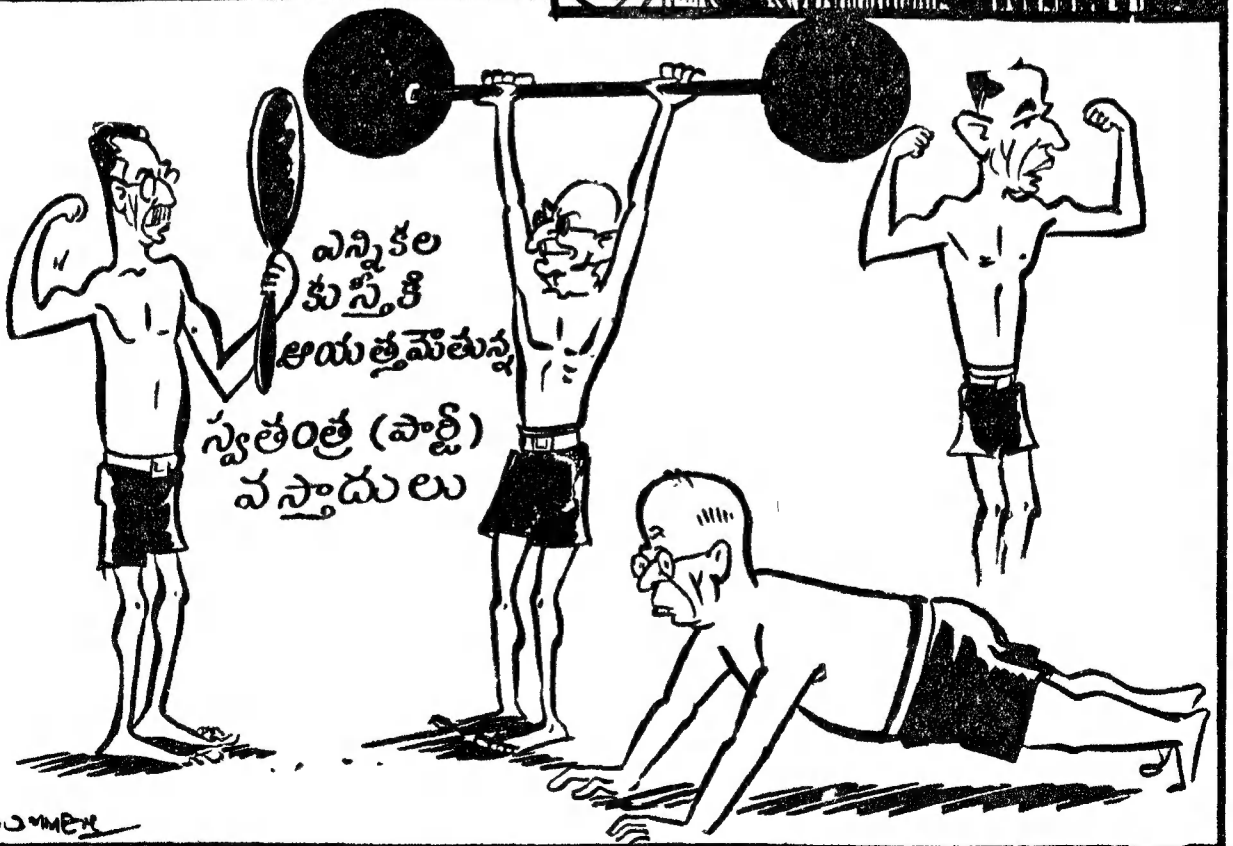
అమెరికా రాజ్యాంగ చట్టం అనుసరించి
అధ్యక్షుడు ప్రభుత్వాధినేత, సర్వ
స్వేచ్ఛాధ్యక్షుడు కూడా ఒకరిరే

పది
శృంగారానికి
సంబంధించి
న చిత్రాలు
తగుల బెట్
మని వినో
బా జో
అదే శం

మరి పిన్ పాల మాట?

ఎన్నికల
కు స్టేకే
ఆయత్తమెతున్న
స్వతంత్ర (పార్టీ)
వస్తాదులు

02000000

తెలుగు వెలుగులు 60

రాజకీయాలలో చిరకాలం ప్రముఖస్థానం ఆక్రమించి ఉండడానికి నాయకత్వం వహించగలగడం ఎంత ముఖ్యమో, ఆనాయకత్వం తోటివాడు తమంత తాము కట్టబెట్టిన జైనట్లుగా తోపింపచేయడమూ అంతే ముఖ్యం. ఈ రెండూ పుష్కలంగా ఉన్నా పదవులు తమంత తాము ఎవరిని వరించవు, సంకల్పభలంతో పాటుగా సంకల్పసిద్ధికి ఏకాగ్రము నిరంతరాయము అయిన కృషి కూడా అవశ్యకం. ఈ అన్నిట నిష్ఠాతుడై, కనుమాపు మేరకు ఆనిన కాలంలో తనను త్రోసిరాజనగల ప్రతిద్యుద్వి లేక, దేశాన్ని

కాపించే సభకు అధ్యక్షుడుగా వెలుగొందు తున్న తెలుగువెలుగు శ్రీమాన్ మాడభూషి అనంతశయనం అయ్యంగార్.

లోపించిన 'జౌన్నత్యం' మడుగుపుచ్చే పుష్టిగల నిండైన విగ్రహం; ఎంత మందిలో ఉన్నా ఇట్టే అందరి దృష్టి తనమీద కేంద్రీకరింపచేసుకొనడానికి తగిన వాక్యమత్కృతి; తనభువన పదుగురికి చాటి చెప్పకొనడాని కన్నట్లు భ్రమింపచేసే నవ్వు; విజ్ఞతకు, సాధించిన జౌన్నత్యానికి చిహ్నమైన గాంభీర్యం; నిత్యమూ మహాయోధులతో తలపడుతూ తక్కువలవారిని పట్టించు

కోనట్లుగా ఉండే మందగమనం; శ్రీ అనంత శయనం అయ్యంగార్ లో మూర్తి భవించినవి.

వయసులో విద్యలో అనుభవంలో ఆ తరానికి చెందినవారిలో అగ్రగణ్యుడు ఆయన. రాజకీయాలకు జీవితం అంకితం చేసి బది మొదలు నేటి వరకు ఓటమి ఎరుగని వాడు. రెండున్నర దశాబ్దాలుగా (1985 నుంచి) విడువక తొలుత కేంద్రకానన సభ లోను, తదుపరి పార్లమెంటులోను సభ్యులుగా ఉన్నారు. వాలుగు సంవత్సరాల పాటు లోక్ సభ ఉపాధ్యక్ష పదవి నిర్వహించారు. 1986 నుంచి అధ్యక్షులుగా ఉన్నారు.

ఎనభయ్యవపడిలో అడుగుపెట్టనున్న ఈ వృద్ధమూర్తికి తెలుగువారి జీవితంలో వినోదాన్ని సన్నిహితమైన సంబంధం లేకుండా పోయినది. ప్రాయశః దేశరాజకీయాలలో ఇంతకాలం ఆయన ప్రముఖస్థానం అలంకరించి ఉండడానికి అదే ప్రధానకారణం కావచ్చు.

దశాబ్దాలక్రందట తెలుగునాట జరిగిన పండిత పరివత్ సభలలో పాల్గొంటూ పండితుడుగా, రసజ్ఞుడుగా, సరస్వతీ విభూషితుడుగా, సాహితీరంగంలో తెలుగువారి ప్రతిభ చాటి చెప్పగల వాడుగా వినుతి కెక్కినవాడు శ్రీ అయ్యంగార్.

సాహిత్యంలోవలెనే రాజకీయాలలో సహితం తెలుగునాడుకు ఎంతదూరంగా ఉంటే అంతమంచిదని నాడే గుర్తించినారు కాబోలు నేటికీ ఆలాంటి సాన్నిహిత్యం పెంపొందంచు కొనలేదు శ్రీ అయ్యంగార్.

ఏమైనా శ్రీ అయ్యంగార్ సాహసీకులలో సాహసీకుడు. కేంద్రకాననసభలోనేమి, పార్లమెంటులోనేమి ప్రభుత్వ విధానాలను చర్యలను అక్రమాలను అన్యాయాలను నిర్భయంగా విమర్శించగల దిట్టగా ఖ్యాతి ఆర్జించారు. అలనాడు విదేశపాలకులను కాని, ఆ తరువాత కాంగ్రెసు పాలకులనుకాని ఆయన సరకు చేయలేదు.

తెలుగునాడు దేశానికి అర్పించిన మణి పూస శ్రీ అయ్యంగార్. తెలుగు తల్లికి కాకపోయినా భారతమాత కంఠం అలంకరించినవారంలో కొలికిఅయి దేశానికే వెలుగు ఇస్తూ ఉన్నది. ఏనాటికీ అయినా దేశానికే అధ్యక్షుపదవి అలంకరించ గలదీ భూష అని కూడా అశించవచ్చు.

మనసు మనసు పాత్రలు రామచంద్రయ్య

సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం

సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం సాహిత్యం

కాంతారావు చెల్లెలు పెండ్లి నిరాశులుగా సాగిపోవటం
మూ, అతడుయం. యస్. సి. యూనివర్సిటీ ఫస్ట్
స్టాఫ్ సభలమూ ఒకసారిగా, కొకుంటేపివనంథ్ వెనకాయం
దుగా, జరిగిన సంగతులు.

భవతు.

సహజంగానే, కాంతారావు మహానందం అనుభవం
కాదు. అయితే, యింటో తలదండ్రులూ మొదలై నవాళ్ళంతా
అతడి పరీక్ష విషయంలో ఆనందం అనుభవించితే, కాంతా
రావు ఆనందం మాత్రం ఎక్కువగా అతడి చెల్లెలి పెళ్లి
గురించే.

ఇందులో వింతేమీ లేదు. చెల్లెలుంటే అతడికి పంచ
ప్రాణాలు. సామాన్యంగా అన్నా చెల్లెళ్ళ మధ్యవుండే రక్త
బంధం వాల్చిదిరి మధ్యా మరంత దృఢంగా పెనవేసుకుంది.
తన చెల్లెలు హేమంతింటే నిజంగానే హేమమనసి, ఆ
హేమనీకి అసలేన ఆవరంజిలాంటివాడు రావాలనీ అతడ
న్నాడు. ఈ ఆశయం ఫలించి, చక్కనివాడూ, హైదరా
బాదులో ఛార్మిట్ అకౌంటెంటూ అయిన రమణ హేమకు
వగుగుగా లభించినందుకు ఎంతగానో మురిశాడు కాంతా
రావు. ఇక తన ఫసుకొనుదెయం అంటే అది కూడా వెలెలు
పెళ్లియన శుభకారీవోలేషం వల్ల నేజరిగిందని కాంతారావు
అభిప్రాయం.

పెళ్లియి, హేమలత అతివారింటికి వెలిపోయిన కొద్ది
రోజులకు అతడికి యూనివర్సిటీలో రిజర్వ్ స్కాలర్
షిప్ పుచ్చింది. ఇది కూడా తన చెల్లెలికల్లాగా వేరొవోషేష
నని కాంతారావు అభిప్రాయం.

* * *

వేసవి సెలవు లయ్యాక కాంతారావుకు యూనివర్సిటీ
నుంచి కాయితుం వచ్చింది. వచ్చి రిసెర్విక్ శేరు రిజిస్టరు
చేసుకోవలసిందిగా రాశారు. అందులో స్కాలర్ షిప్ పు
చ్చావన లేదు. కాన ఆలస్యంగా పంపిస్తా రేమేలే అను
కున్నాడు కాంతారావు.

రైల్వో కూచుని, హైదరాబాదులో తనమకాం గురిం
చి అలోచించాడు. స్కాలర్ షిప్ ఇంకా రాలేదు
కొబట్టి, ఇప్పుడే హాస్టల్ చేరేపిలుండేదేమో! అందువల్ల
ఈలోగా వెలాయ ఇంట్లో వుండటం మంచిది. అక్కడ
పరియవోగరు? వెలాయ, రమణ, వాళ్ళమ్మ, పిల్ల
లు; అంత మనవాళ్ళే.

సాగి తిం హైదరాబాదులో దిగిన కాంతారావు
రిక్టర్ చేయించుకొని ఇంటికి వెళ్ళాడు. వెళ్ళేసరికి హేమలత

శంకర్

ఇంట్లోకి. లతా, రమణా సినిమాకు వెళ్లొని చెప్పింది, హేమలత అతిగారు దుర్గమృ. ఆవిడ కాంతారావును అపారముగా పలకరించి మర్యాద చేసింది.

అతిమ కచ్చాడని విని, ఆ పీడిలోనేవున్న తెలిసున్న వాళ్ళ మూయి అనూరాధ అతణ్ణి పరిచయం చేసుకోడానికి వచ్చింది. అనూరాధ ఆ సంవత్సర మే యం.యం.సి. లో చేరింది. అప్పుడే ఆ పిల్లకు హేమలతకు గట్టి స్నేహం ఏర్పడింది. కాంతారావును గురించి, అతడు రిసెర్చ్ చేసేంగకు గౌరవాన్ని గురించి ఆ అమ్మాయి ఇదివరకే హేమద్వారా విన్నది. అతడితో మాట్లాడటానికి అనూరాధ ముగ్ధుల పడుతుంటే గుర్తయ్యే వాళ్ళిద్దరికీ పరిచయంచేసింది. తరువాతి ఇద్దరూ మాటలో పడ్డారు. హేమలత చిన్న మరది వారాయనా వాళ్ళకు కాఫీ తీసుకొచ్చాడు. కాఫీ తాగుతూ, తనకు స్వల్పంలో కాంతారావు నాయం కోవాలంది అనూరాధ. అతడు బిస్కెట్లన్నాడు. తరువాత కానీపు కూచుని మాట్లాడి అనూరాధ వెళ్ళిపోయింది.

పగలంతా రైలుప్రయాణంలో అలిసి వుండటంవల్ల పెండరాకే భోంచేసి నడుం వాల్చాడు కాంతారావు. గాఢంగా నిద్ర పడేసింది. తిరువాలి పదిపదికొండు గంటలకు ఏవో సందడికి మెలకువ వచ్చిందతడికి. మాటలు విసబడుతున్నయ్. చెల్లాయినాళ్ళు సీసినామంచి వచ్చినట్టున్నాను. తన రాక సంగతి దుర్గమృత్తిమ్య చెప్పినట్టుంది.

“మీ అన్నయ్యను పలకరించి వస్తావా?” అంది దుర్గమృ.

“ఇప్పుడెందుకు లెదూ. నిద్ర పో నీ లే. తెలవారదా యేమిటి?” అంటూంది హేమలత.

కాంతారావును ఏమీ బాగుండలేదు డెల్లాయి ధోరణి. ‘ఈవిడికి కాస్తయినా క్యూరియసిటీ లేదేమిటి? ఇంటికి వచ్చినవాడి కథా కమామిషా, ఎలా వచ్చాడో, ఎంతెచ్చాడో లేల్చుకుందామన్న ధ్యాస లేకుండా యిదేం వరస? ఆనుకున్నాడు. ఈ నెలగోజుల సెలవుగా మళ్ళీ డెల్లాయిలో మాట్లాడాలని అతడికి చాలా ఆత్మీయంగావుంది. ఎంతి ‘యిదే’యినా, చుటం కదా తాను? వాళ్ళు వచ్చి పలకరిస్తారేమోనని చూశాడు. వాళ్ళు అతడి గదిలోకి వచ్చినప్పుడు అటూ యటూ పొర్రాడు. లాభం లేకపోయింది. ఇహ ధరించలేక అతిశే నావల్లోకి వచ్చాడు.

హేమలత మామూలుగానే పలకరించి మాట్లాడింది. ఇంటిదగ్గర అమ్మ వాన్నా వాళ్ళు సుగురించి అడిగింది. రమణ అతడి రిసెర్చ్ ప్రోగ్రామగురించి అడిగాడు. తిరువాలి దంపతులిద్దరూ భోజనానికి వెళ్లారు. వాళ్ళు భోంచేసున్నంతసేపూ ఏదో చెబు తున్నాడు కాంతారావు. హేమలతాడు తోంగి.

“పగలంతా రైల్లో వున్నావా. హేమలతగా

నిద్రలో అన్నయ్య! పొద్దున మాట్లాడుకుందాం... అంది హేమ.

కాంతారావు లేచి వెళ్ళాడు.

మర్నాడు పొద్దున్న కాఫీ ఫలహారాలయ్యాక పోస్టాఫీసుకు వెళ్ళి, తండ్రికి కార్డు రాసి పంపేశాడు. తన హాస్టల్లో సీటు దొరికేటంతవరకూ చెల్లాయి యింటో వుంటానని.

మధ్యాహ్నం హేమను అడిగాడు.

“చెల్లాయీ! హాస్టల్లో సీటు దొరికేదాకా ఇక్కడే వుంటాన్నేను.” చాలా ఉత్సాహంగా అన్నాడు కాంతారావు. కానీ హేమ ఏమీ మాట్లాడకపోవటంతో అతడి ఉత్సాహం చాలాభాగం హరించిపోయింది.

“అదేంటి చెల్లాయీ? వాళ్ళేమన్నా అనుకుంటారనా?...” అన్నాడు.

“అనుకోకపోవచ్చు.” ఈ మాత్రం జవాబుతో మళ్ళీ ఉప్పొంగిపోయాడు కాంతారావు. ఇంతకుమించి ఆ జవాబులోని పూర్వాపరాల్ని గురించి ఆలోచించలేదు ■ అమాయకుడు.

యూనివర్సిటీకి వెళ్ళి రిజర్ప్టికే సేద రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకున్నాడు కాంతారావు. ఆ రోజు అతడు ప్రాఫెసరుగదిలోంచి వసుంధగా అనూరాధ ఎదురయినది. ఇద్దరూ కలిసి మాట్లాడుతూ కాస్త దూరం వచ్చాక, “ఎలా వుంది మీవారిల్లా? బ్లాక్?” అనడిగింది అనూరాధ.

“బాగానే వుంది.”

“అక్కడే వుంటారా యేం?”

“అవును. హాస్టల్లో సీటు దొరికేదాకా.”

మరేం మాట్లాడలేదు అనూరాధ. ఇంటి దగ్గర ఇద్దరూ విడిపోయారు.

రెండురోజులు గడిచాయి. పల్లెటూరు నుంచి కాంతారావునాన్న బియ్యం, డబ్బు పంపించాడు, ‘మన వారింటిలో ఇవ్వ’మని రాస్తూ చెల్లాయి ఇంటిలో వుంటానని కాంతారావు రాసిన జాబుపై ఆయన తన జాబులో ఎలాంటి వ్యాఖ్యానమూ చెయ్యలేదు. మామూలుగా ఇలాంటి విషయాలలో కాంతారావు నిర్ణయంపై ఆయన శోక్యం చేసుకోడు.

మధ్యాహ్నం ఆఫీసునుంచి వచ్చిన రమణ, అతడికోసం అప్పటిదాకా కనిపెట్టుకొని వుండిన హేమ-ఇద్దరూ కలిసి భోజించేస్తున్నారు.

“ఆ బియ్యం, డబ్బు వదిలి?” - రమణ ప్రశ్ని.

“హాస్టల్లో సీటు దొరికేదాకా అన్నయ్య ఇక్కడే వుంటాడు...మరేం లేదు. హోటలు తిండంటే భయం అన్నయ్యకు.” అంది హేమ. ఆ మాటల్లో అన్నయ్యపట్ల జాబీ, తన పుట్టింటి ప్రతినిధికి తన ఇంటిలో అదరణ ఉండాలన్న తాపత్రయమూ ఉన్నాయి.

రమణ మాట్లాడలేదు.

అతడు మాట్లాడకపోవటంతో హేమ

మనసుమలూ మనసుమలూ

మనస్సులోని భావపరంపర అనేకవిధాలుగా పోయింది. తన నింతగా ప్రేమించే ఈయన, తనపట్లమానే ఆదరణలో ఒక నూకోవంతు తన అన్నయ్యపట్ల చూపరాదా? ఇలా మానం జపించడంలో ఆరేమేమిటి? ఇదేనా తన మాటకు విలువ? ఈయన హృదయసామ్రాజ్యానికి, ఈ గృహానికి తను యజమానురాలి ననుకున్నాడే, యీ శుణండాకా! ఇప్పుడు దాని కి వైరుధ్యమేమిటో తెలిలం లేదు... అసలు అన్నయ్య ననాలి... డబ్బుకు తక్కువయిందా? హాస్టల్లో సీటు దొరికేదాకా ఏ హోటల్లోనో వుంటేనేం? ఇక్కడవుంటాననడం, దానికి ఈయన మానం ప్రదర్శించడం, మధ్యన నలిగిపోయి తన బాధపడటం చేసికీ యం.యస్.సి. చదివినమనిసి! మాత్రం ఎందుకు తెలిదు?

ఈ విధంగా, ఆ పూట హేమపడిన మధనలో చాలాభాగం కాంతారావుమీద కోపంగా మారింది. అతడిక్కడవుంటాననకపోలే యీ కలత లేని రావుగదా!

మరి యీ విషయం అన్నయ్యకు చెబుదామా - అనుకుంది హేమ. మళ్ళీ వద్దనుకుంది. చెబితే అన్నయ్య ముందు ఎంత హీనత! చెబితే అన్నయ్య ఇక్కడ తన సానాన్ని గురించి ఎంత తక్కువగా భావించాడు!... పైగా ఆయన ఇంత అల్పత్వం చూపించాడేమిటా అని అనుకోదు అన్నయ్య! తక్కువగా, అన్నయ్య చదువులు పూర్తయి ఘెడపడవులో వున్నప్పుడు, దీన్ని మనస్సులో పెట్టుకుని, ఆయన్ని తక్కువ చూపు మాడొచ్చు! అప్పుడు తనే బాధపడాలి.

ఇలా అనుకుని హేమ కాంతారావుకు చెప్పటం మానేసింది. మరి చెబితే గాని

హోటల్లో శలహారం చేస్తున్న పద్దమనిషి “ఏమయ్యా, దోసమీద అలాచెయ్యి పెట్టి తెస్తున్నావేందుకు” అని సర్వోనుప్రసించాడు.
“మళ్ళీ క్రింద వడి పోకుండా ఉండడానికి”. అన్నాడు ఆతడు.
—మద్ది లక్ష్మణరావు (గుడివాడ)

గ్రహించుకోలేక అన్నయ్య!... ఛా... ఏమనిసి!

హేమ చికాకుపడ్డది.

2

ఇరవై రోజులు గడిచాయి.

ఆ రోజు పొద్దున్న రమణ చిన్న తమ్ముడు నారాయణ మార్కెట్టుకు వెళ్ళి నని మొండికేశాడు. దుర్గమ్మ, హేమ, రమణ - ఎవరు చెప్పినా వాడు వివలేదు. అదోరకం తత్వం వాడిది. ఇష్టమయితే ఎన్ని పనులు చెప్పినా చేసాడు. ఎదురు తిరిగాడో, ఇక బ్రహ్మాదులు దిగవచ్చినా వాడు వంగడు. చావగొట్టి లాభం వుండదు.

విసిగిపోయి, రమణ అన్నాడు:

“ఇవా యీ వెడవ యింతే. పోనీ యీ పూట బావ తీరిగ్గానే వుంటాడు గదా! కాస్త మార్కెట్టుకు వెళ్ళొస్తాడే...” ఆఫీసుకు వెళ్ళిపోయాడు రమణ.

కాంతారావుకు ఆవదం తాగినట్లయింది. రమణ చెప్పినదానికి అతడికి కోపం రాలేదు. కానీ, చిన్నప్పట్నుంచీ కాంతారావుకు మార్కెట్టుకు వెళ్ళే అలవాటులేదు. ఏకైక పుత్రుణ్ణి అలాంటి పనులకు పంపించేవాడు కాదు కాంతారావు తండ్రి. అన్ని పనులూ నాకర్లు చేసేపెట్టేవాడు.

అందువల్ల, మార్కెట్టుకు వెళ్ళాలంటే కాస్త పట్టించుకోవడమే కాంతారావుకు. అయితేనేంలే, ఇది తన యిల్లుకొడు శొబ్బటి ఆపట్టంపులు అవసరం - అనుకున్నాడు, అక్కడలాగా యిక్కడ నాకర్లు లేరు గదా! మరి పట్టువాసం కొవరమాయే!...

అతని ముఖవళికలు గమనిస్తూవుంది హేమ. ఏమీ మార్చలేదు. ముఖం మలుమలు మార్చుకోవటం లేదు. ఇలాంటి మార్పును ఆశించిన హేమకు కొద్దిగా ఆశ్చర్యం కలిగింది. దానితోబాటు అన్నయ్య పట్ల జాబీ, భర్తమీద రవ్వంత కోపం వచ్చాయి. మార్కెట్టుకు వెళ్ళేపని అన్నయ్యకు పురమాయించకపోలేనేం? ఈయన మరియిలా తయారవుతున్నాడేమిటి? బావ మరిదిపట్ల కనీసపు గౌరవమేనా వుండొద్దా! తన పుట్టింటో అయితే, అన్నయ్యకు ఇలాంటి పనులు చెప్పటానికి అందరూ జంకుతారు, నాన్నకు భయపడి. ఒకవేళ యీ విషయం అన్నయ్య నాన్నకు జాబు రాసాడో యేమో! అప్పుడు నాన్నకు కోపం రావటం తథ్యం. దాని మూలంగా కలతలు..... బహుశా అన్నయ్య రాయకపోవచ్చు. అలా రాసేవాడు కొడు అన్నయ్య. అతడింతదూరం ఆలోచించటమే జరగను. ఇదంతా తన ఊహ. అసలు అన్నయ్య ననాలి. అంత సులూ, అంత ర్యాలు ఏమీ ఆలోచించకుండా ఇక్కడికి వచ్చి మకాం పెట్టినందుకు ఈ మాత్రం కాస్త జరగాల్సిందే.

కాంతారావు (డెన్ చేసుకుని, సంచి పట్టుకుని మార్కెట్టుకు వెళ్ళి బోతుంటే, గడప వద్ద అనూరాధ ఎగురయింది.

“ఎగుగుగా చచ్చాను. వళ్ళి నవని కాక పోతే నన్ను తిట్టకోకూడదు ముందుండి!... ఏనా యింత తొందరగా వెళుతున్నారే? యూనివర్సిటీకా?” అంది అనూరాధ.

“కాదండీ... మార్కెట్టుకు.”

అనూరాధ మొహంలో రంగులూ, భావాలూ మారాయి. ఆవిడ కాస్తేపు ఆలోచిస్తూ నిలబడి “నేను ఇంట్లో ఏం తోచక యిలా వచ్చాను. పదండి నేనూ మార్కెట్టు దాకా వస్తాను” అంది.

ఇద్దరూ బయటేరాకు.

దారిలో, “వాడు నారాయణ విమయినా డీ పూట? మీకు తెలియదా రీపని?” అన్నది అనూరాధ.

“వాడు వెళ్ళి నని ముండి కేకాడు.”

“అయితే మీరు దొరికారా?”

“ఏం చేస్తాం!”

మార్కెట్టుకు వెళ్ళాక కానీ కాంతారావుకు గుర్తురాలేదు, తను ఏమేం కూరలు తేవాలో అడిగి రాలేదని... ఇప్పుడెలా?— అనూరాధను సలహా అడిగాడు.

అనూరాధ నవ్వింది.

“ఏవి బాగుంటే అవి, మనకు తోచినవి, తీసుకెడదాం.”

“ఇంట్లో ఏమన్నా అంటారేమో!”

“అంటే అనుభవస్తారు. ఇంటికి వచ్చిన మనుషుల్ని కూడా బజాగుకు పంపించడం తెలిసున్నవాళ్ళకి, ఏమేమి తేవాలో చెప్పాలని తెలివొద్దో?... ఏవన్నా అంటారు? అంటే నేను నాలుగూ దులి పేస్తానండీ.” అంది అనూరాధ. కాంతారావు ఏమీ నూట్టడలేదు. అనూరాధ చెప్పింది నిజమే అనిపించిందటడికి. తానింతవరకూ మార్కెట్టుకు వెళ్ళింది లేకపోయే! ఏం తేవాలో, వాళ్ళు చెప్పివుండవలసింది. చాలామే నా చెప్పగూడదూ? అందరందరే, అస్త్రావిస్తపు మనుషులు!

కూరలు కొన్నారు నాలుగు రూపాయి లయింది. సంచి మోసుకు వచ్చేందుకు కూలి కోసం అనూరాధ వెళుతుంటే, ‘వదు, జబ్బా చేయించుకుందా’ మన్నాడు కాంతారావు.

జబ్బాలో తనకూ అనూరాధకూ మధ్యను కూరలసంచి వుంచి, ఇద్దరికీ సురక్షితమైన దూరం వుండని రూఢిచేసుకుంటున్న కాంతారావును చూస్తే నవ్వుబుడేసింది అనూరాధకు. జావాబజీలో రిసెప్షన్ చేస్తున్న మనిషిలో యింతటి అమాయకత్వం వుండేవెంటా అనుకుందా పిల్ల. వెనక బరువెక్కువవుతుందని, అనూరాధను ముందుకు జరిగి కూచోమన్నాడు బండివాడు. అనూరాధ సంచి బండి చివర్న వుంచి దగ్గరగా జరిగి కూచుంది. కాంతారావు ఖంగారు పడుతున్నాడు.

“కాస్త నోరుగల పిల్ల.” అనుకున్నాడు

మధ్యాక్రమ నివేదన

శకట రేఫ

నిను నేను గొనియాడ నెంతు: నిఖిలప్రకృతి నీవు మధుర ధునిగాగ సృష్టించి. నాకు దోష మొసంగగ గా విమల మనము ననుగ్రహించుటను - మనసార, నీడు సౌందర్య చణతకు మది పొంగి పోవ సరసాత్ముడన యయి - స్వామి!

నిను నేను బ్రక్ష్మింప నెంతు: నిశ్చలత్వమ్ము తేనట్టి మనమును, హృదయము. జూపు మహితాత్మ! యిడితేల? నాకుఁ బనియేమి కల్పించినావో - స్వప్నమ్ము సేయ వేలాకొ? మ రణమే మిగిలిపోయె, బలుక రావేల నన్ను వదలితి!

నిను నేను గోపింప నెంతు: నిస్సారభవ మిడినావు; ఘనత యేమియుఁ గూర్చకుండఁ గాలమ్ము వృథపుచ్చినావు; తను వెల్ల విషపూరిత మగుతావుల నను ద్రిప్పినావు; కొనియాడ నెంచిన నాకుఁ గోపమ్ము దెప్పించినావు;

నిను నేను బ్రార్థింప నెంతు: నీరస జగతిలో నాకుఁ దను వీయ కింక నెప్పు దీర్ఘతప్పదమ్ముల కోర్వలేను; బని గొని జన్మమ్ము నిడినఁ, బ్రక్ష్మింప వీలు తేనట్టి - కొనియాడనే తగ్గ - కరణఁ, గోర్కెలు దీర్చుకో స్వామి!

కవి తాకింకిణి

బహుమతి పొందిన కవిత

అనూరాధనుగురించి కాంతారావు; అంతకు ముందు ఆవిడ అన్నమాటల్ని గుర్తు తెచ్చుకుంటూ.

బండిదిగి, కాంతారావు వెనకారే అనూరాధకూడా యింట్లోకి వచ్చింది. బహుశా, కాంతారావు తెచ్చిన కూరలమీద ఇంట్లో వాళ్ళెవరేనా రిమాడ్కుచేసే, తను అన్నట్టుగా నాలుగూ దులిపేద్దామని గావల్సు! ఇలాగే ఉపించుకున్నాడు కాంతారావు

కూడా. అలాంటి దేదీలేకుండా చెయ్యమని చెయ్యిచేపుళ్ళకు మొక్కుకున్నాడు కూడా. ఎందుకంటే, అన్నంత పని చెయ్యగలదుగునూ పిల్ల అనూరాధ. అప్పుడు మధ్యన తను నలిగి పోవలసివస్తుంది.

“ఏం చేసుకుంటా, మీ అన్నయ్యని కూర అకు పంపించావే?” ఈ మాటల్ని అనూరాధ పరిహాస భోరణిగా ఉద్దేశించే అన్నా, అందులో కాస్తవిమర్శకూడా ధ్వనించింది.

హేమ ముఖం మడుచుకు పోయింది, కన బడని ములు విదో కలుక్కుమంది హృదయంలో. కాని ఆ బాధ ఎక్కువసేపు నిలవలేదు. అది మాయమైపోయి, దానిసాసే అనూరాధవిదకినుక విర్రవీడింది. ఇదే హేమలో వున్న మానసిక దౌర్బల్యం. ఆమెలో ఎప్పుడైనా చికాకుగాని, మరేవిధమయిన నీరస భావంకాని కలిగితే తత్ఫలితంగా విర్రవీడిబాధ పరిసరాల్లో వున్న వేద్యక్తి పట్లనయినా కోపంగా రూపొందుతుంది. ఒక్కోసారి అలా రూపొందకపోయినా అంగుకోసం ప్రయత్నిస్తుంది హేమ. ఎవరివిదనో కోప్పడి, వాళ్ళను బాహ్యంగానో, అంతర్యంలోనో దూషించాలి. లేకుంటే మనసు అలికపడదు.

ఇలాంటి సాంసారికాల్లో ఈ పిల్లకెందుకు జోక్యం?—అనుకుంది హేమ... తనకు స్నేహితురాలే కావచ్చు. అయినా యిది మానుమీరటంకాదా?

అవును; పంపించాను. అందుకు శిశువేసావా యేమిటి? అంది హేమ. ఈ మాటల్లో హాస్యం వుండేదేనట్లు మినుకుమినుకుమంది. అంతా ప్రతివిమర్శ, 'అదీ నీకొంకన్న ప్రతిస్పర్ధి.

అనూరాధ మరేం మాట్లాడలేదు. బహుశా అనవసర మనుకొని వుండొచ్చు.

'తనని మార్కెట్టుకు పంపించారని అన్నయ్య చెప్పాడేమో యీ పిల్లకు!' అనుకుంది హేమ. మళ్ళీ అన్నయ్యమీద కోపం వచ్చింది. మరి వాళ్ళింట్లో జరిగినట్లుగా యిక్కడ సాగుతుందో ఆయనకు? అవన్నీ గమనించవచ్చు? అసలు ఆయనిక్కడికి రావటంవల నేకదా, ఈ అసందర్భపు సంఘటనలన్నీ మధ్యనలిగి తనుచచ్చిపోతోంది. స్నేహం విర్రవీడి సరిగా రెండు నెలలుకాలేదు. ఈ రోజు అనూరాధతో కలుపుగా మాట్లాడవలసాచింది.

ఈ విధమయిన భావసంక్షోభంనుంచీ హేమ తేరుకుని చూసేసరికి అనూరాధలేదు. అంతిమారంలో కుర్చీలో కూర్చుని పరధ్యానంగా ఎటో చూస్తున్నాడు అన్నయ్య. అతిడిజా తంతా రేగి, చెయిటపట్టిన మొహం మీద పడుతోంది.

అతన్ని చూస్తే జాలేసింది హేమకు. ఆ ముఖంలో, మనిషి తీగులో ఎంత నిష్క్రమణం! అన్నయ్య వట్టి ఆమాయకుడు. తన మీద వెక్రిచేమ! ఎంత ప్రేమలేకుంటే తన యిల్లు వెతుక్కుంటూ వచ్చి చేరుతాడు! మరి తానేమో ఆ ప్రేమను సరైన రీతిలో సమాధానించలేకుండా వుంది.

"వెళ్ళి స్నానం చెయ్యి అన్నయ్య! నీళ్లు తోడుతాను," అన్నది ఆపాత్రయంగా. ఆ మాటల్లోని చలదనం కాంతారావు శరీరాన్నంతా మెల్లమెల్లగా గుప్పించి ఇక వెలేస్నానం అనవసరమన్నట్లు చేసింది. తను

మనుష్యులూ మనసులూ

ఇక్కడికి వచ్చిన తుణుంనుంచీ వెలాయీ మాటాడిన మాటలన్నిటికన్నా వీటిలో ఏదో కొత్తదనం, మనుషటి సన్నిహితభావం గోచరించాయి అతడికి.

మధ్యాహ్నం పన్నెండు గంటలకు ఆఫీసు నుంచీ వచ్చాడు రమణ. అంతకు గంట క్రితమే కాంతారావు భోంచేసి యూనివర్సిటీకి వెళ్ళిపోయాడు. రమణ భోజనాని మామూలుగా. హేమ వడిపోంది.

"ఇన్ని కూరలు చేశారేం యీ రోజు?" అన్నాడు రమణ.

హేమ నవ్వుతూ, అన్నయ్య అనూరాధా కలిసి మార్కెట్టుతా చేరం చేసి తీసుకొచ్చారు" అంది.

రమణ పూకొట్టాడు.

"కనబడ కూరల్లో పట్టకొచ్చాడన్నయ్య. పూళ్ళో ఎప్పుడూ మార్కెట్టుకు వెళ్ళేమనిషి కాకపోయే!...వాటిలో ఎక్కువ భాగం నిలవవుచితే చెడిపోతాయని ఈ పూతే వండింది అత్తయ్య"

"ఆ మనశ్శేం మహారాజా! మార్కెట్టుతా కొనాగలకు, తినాగలడు. మేం అలా రోజూ మార్కెట్టు తేరం చెయ్యలేం కదా! బీదవాళ్ళం..."

గతుక్కుమన్నది హేమ. భర్త తన మాటల్ని ఈవిధంగా అపార్థం చేసుకున్నందుకూడా కాదు. అతడు 'మేం' అని ఉపయోగించి మాట్లాడినందుకు చాలా నొచ్చుకుంది. తన వుట్టింటివాళ్ళు మహారాజులనీ, అట్టింటి వాళ్ళు బీదవాళ్ళనీ తన అన్నది గనకనా, ఈ మనయిలా మాట్లాడేందుకు? సరిగా రెండు నెలల వయస్సైనారేదు తనదాంపత్య జీవనానికి. జీవితంలో కొత్తగా తోడైన వ్యక్తితో కష్టసుఖాల్ని పంచుకోడానికి, ముఖమెదిటిసారిగా తాను ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడు ఏదో కొత్త ప్రపం

వంలో పడినట్లయింది. బ్రతుకు పాటలో వినూత్న మోహనరాగం ఆ రంభమయినట్లనిపించింది. అలాగే, యిప్పటిదాకా ఇసుక తిన్నెల మధ్య నెలచేయూగా హాయిగా సాగిపోతున్నది తన జీవితం. ఎలాంటి పారబాచ్చాల్లా రాలేదు. తుది దాకా ఇతే అయి ఈ సుఖాల్ని పూర్తిగా జుగ్రుకోవాల్సం కుంటున్నది తాను. ఇప్పుడి కలత ఏమిటి?

ఆలోచనలతో సతమతమవుతున్న హేమ, భర్తకు సరిగా వడించలేక పోయింది. కూర తెస్తున్నప్పుడు పచ్చడి, పచ్చడి తెస్తున్నప్పుడు పులుసూ వడించింది. అతడు రెండు మూడుసార్లు హెచ్చరించాడు. ఓమాగు హాస్యంగా "ఓయి పరధ్యానం గారూ, వడ్డిన బాగా లేదు." అన్నాడు. హేమ యాదాలాపంగా నవ్వింది. ఆ నవ్వులో నిండుదనం లేదు.

ఎలాగో భోజనం పూర్తి చేశాడు రమణ. తాంబూలం వేసుకున్నాక ఓ అరగంటసేపు హేమతో కులాసాగా కబుర్లుకెప్ప ఆఫీసుకు వెళ్ళిపోయాడు.

దుర్మమృ చాపమీద పగుకుని హాయిగా నిద్రపోతోంది. హేమకు మధ్యాహ్నంపూట నిద్రరాదు. ఈజీ చెయిలో పగుకుని, భర్త కోసం కుడుకున్న దిండుగిల్లుమీద డిజైన్స్ పూర్తిచేయడానికి ఉపక్రమించింది. త్వరగా తగూరు చేసి ఆ మన దిండుకు తొడకాలి. ఆయన ఎంతగానో మెచ్చుకుంటాడు. ఆయన మంచినారు.

అవును, ఆయన మంచినాడు. మంచితనానికి దూరంగా ఆయన మెలగు తున్నాడంటే తను ఒప్పుకోలేదు. పెళ్ళయినప్పట్నుంచీ, కలిసీమెలిసీ కష్టసుఖాలు పంచుకోవడంవలలభించే ఉన్నతమైన ఆనందం ఎలాంటిదో తనకు చవిచూపించారు. పెళ్ళిప్పుడుకూడా, కట్నాల దగ్గర పట్టుదలలా చూపించలేదు. వెయ్యిన్నూటపదహారో తృప్తి పడారు. అలా వోప్పే వాళ్ళే, ఈ గోజుల్లో? స్కూలు ఫైనలు నాలుగుసార్లు తప్పినాడు కూడా నాలుగు వేలకి తక్కువ రాదుగా!

...ఏమిటో, యీ రోజు మనస్సంతా అదోలావుంది; పొద్దున్నే ఎవరో మొహం చూసిందోగాని! ఒక విధంగా ఈ మనసి కల్లోలానికి కారణం అన్నయ్య! ఈ ఇంట్లో తనకింకా ఓ సిరమయిన స్థానం ఏర్పడిక ముందే అన్నయ్యవచ్చి సుకాంతం చేశాడు. ఈ పరిస్థితిలో తను ఎలా మోగాలాలో తెలియలేదు.

ఆలోచనలన్నీ కాసేపు కట్టిపెట్టి నిద్ర పోవాలని ప్రయత్నం చేసింది హేమ. నిద్ర వచ్చేటట్లుండినా, కళ్ళు మూసుకుంటే నిద్ర రవటం లేదు. రెండుసార్లు ఆవలించింది. కుట్టుతున్న గిల్లు ప్రక్కనున్న బల్బమీదికి గిరవాటేసింది. ఈ ఎంబ్రాయిసరి పసంతా

మొద్దబ్బాయి - నాన్నా, నాకు మూడుచక్రాల పైకిల్ కొనిపెట్టరా? పండ్డి - పెద్దయినతర్వాత పైకిల్ రిటో తొక్కుదువుగానిలే, నాయనా! —రాయప్రోలు బ్రహ్మానందశాస్త్రి (బందగు)

కొండను తవ్వి ఎలకను పట్టినట్లు! ఎప్పటికీ తెమలగు; బంజనాకిరీ!

ఎండా తరుముఖం పట్టి చల గాలి వీచడం ప్రారంభించేసరికి హేమ వాస్తవిక జగత్తు లోకి వచ్చి తై మెంతయిందో చూచింది. నాలుగు కోవసోంది. హేమ లేచి పెరటోకి వెళ్లి ముఖం కడుక్కునివచ్చి, కాఫీ కావేం దుకు కుంపటి రాజేసింది.

కాఫీ తయారయ్యేసరికి రమణ ఆఫీసు నుంచి వచ్చాడు. ఈ గోజు మామూలుకన్నా ఓ అరగంట ముందుగా వచ్చాడు. వచ్చిన వాడు డ్రస్సు విప్పకుండానే, బూటన్నా తీయకుండానే, వంటింటి గడపగరికి వచ్చి నిలబడి, "హేమా, తొందరగా తయారవు!" అన్నాడు.

హేమ ఆశ్చర్యపోయింది. నవ్వింది.

"ఏమిటి తొందర, కొంప మునిగి పోయినట్లు కి?"

"కొంపలు మునిగి పోలేదనుకో! కాక పోతే ఒక మేనేజరు కొంప విడిచి పోతున్నాడు: అంటే, ట్రాన్స్ ఫర్ అయ్యి డిన్నమాట! అందుకని మా స్టాఫంతా ఇవాళ డిన్నరు చేస్తున్నాం. రాత్రి ఏంటిక్ డిన్నరు. నువ్వు త్వరగా తెను లాలి మరి."

"అలాగే...మంచి కాఫీ పని పట్టింది."

పొగలు కక్క కాఫీని ఒక్క వూపులో తాగేసి బట్టలు మార్చుకున్నాడు రమణ. బాత్ రూంలోకి వెళ్లి పోయాడు. హేమ కూడా కాఫీ తాగింది. ఈ గోజు కాఫీ చాలా చక్కగా కుదిరింది. ఫిల్టరునిండా చిక్కగా దిగిన డికాక్ ను పరిమళం వంటిలంతా పరుగు తీసింది. ఆ పరిమళాన్ని ఆస్వాదిస్తూ, "దీని గుంపతేగ" అనుకుంది హేమ, ఏదో తెలియని ఆనందంలో ఉక్కిరి బిక్కిరై. ఒక్కోకో జలాగే గుడ్డివాటంగా భ్రమగా కుదురుతుంది కాఫీ. జీవితం లో అనుకోకుండా వచ్చే సుఖదుఃఖాలాగే!

ఆన్లయ్యకు కాఫీ మూసిపెట్టి త్వర త్వరగా డిన్నరుకు తయారుకావటంలో నిమగ్నమయింది హేమ. దుర్గమ్య మేలకుని ఏవో పాత కథల పుస్తకం చదువుతున్నది. ఆవిడ కాఫీ తాగదు.

బిడయింది. హేమ స్నానానికి వెళ్తామనుకు నేటంతలో యూని వర్సిటీ నుంచీ కొంతారావు వచ్చాడు. ఎండాలో నడిచి రావటంవల్ల, వేసుకున్న తెలటి వర్షంతా చెమటతో తడిసింది. చేతిలో పూలపొట్టం వుంది.

మానంగా అతిడి చేతిలోంచి పొట్టం అందుకుంది హేమ. భర్త యింట్లో వున్నప్పుడు ఆన్లయ్య ఇంటికి వచ్చినా లేక ఇద్దరూ ఒకేసారి యింట్లోవున్నా-తన మీద ఏదో బరువు పెట్టినట్లుగా వుంటుంది హేమకు. "ఈనాడు" దగ్గర్నుంచి తనకు ప్రవ

(60-వ పేజీ చూడండి)

అమెరికా నూతన అధ్యక్షుడు కెన్నెడీ

ప్రపంచంలో ప్రతిదీ ఎప్పుడో ఒకసారి జరుగక తీరదు. అలాగే అమెరికా చరిత్రలో కూడా అసంభవమని ఇంతవరకు భావిస్తూ వచ్చిన సంఘటన నేడు జరిగినది. అసంభవాన్ని సంభవంచేసిన ఈ మహావ్యక్తి జాన్ ఫిట్ జెరల్డ్ కెన్నెడీ. ఈ రోమన్ కాథలిక్ అమెరికా 35వ అధ్యక్షుడుగా ఎన్నికైనారు.

కెన్నెడీ వయసు 43 సంవత్సరాలు. ఇంత చిన్న వయస్సులో అధ్యక్షుడుగా ఎన్నికైన వాడు మరెవరూలేరు.

కెన్నెడీ గెలుపొందిడానికి అవకాశాలు అధికమనే విజ్ఞాలు మొదటినుంచి భావిస్తూ వచ్చాడు. అదే నిజమైనది.

కెన్నెడీతోపాటి చేసిన రిఫర్మిస్టు నిర్ణయం ఉపాధ్యక్షుడుగా ఉండడం, ఐసెన్ హోవర్ పాలనలో జరిగిన తప్పావులను సమర్థించవలసిన బాధ్యత వహించవలసిన రాజకీయం, ప్రజల మార్పు కోరిన సమయంలో అలాంటి మార్పు చూపించలేకపోవడము, దేశంలో ఆర్థిక మాంద్యము ఆయన ఓటమికి ప్రధానంగా కారణమైనవి.

ముఖ్యంగా వెనుకబడినదేశాలకు కెన్నెడీ ఎన్నిక నిశ్చయంగా ముదావహమైనది. వెనుక పడినదేశాలకు పెదవెత్తున ఆర్థిక సహాయం చేయడం ఆయన విధానం. భారతదేశంపట్ల తొలుతనుంచి విశేషమైన స్నేహం చూపుతున్న కారణంచేత ఆయన ఎన్నిక భారతీయులకు మరింతో మేకారణం.

తత్వాన్ని తెగనాడినంత మాత్రాన దానిని నిర్మూలించడంకూడా సాధ్యంకాదు. కులం పేరుచెప్పుకుని ఎన్నికయ్యే కాంగ్రెసు వారు లను, బదు సంవత్సరాలపాటు అనర్హులుగా ప్రకటి చే కులతత్వం నిర్మూలించబడుతుంది. శ్రీ లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి, వచ్చే ఎన్నికలకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను నిర్ణయించే ప్రధానాధికారిగా వ్యవహరిస్తారు. ప్రస్తుతం పార్లమెంటు సభ్యులుగా ఉండి, తిరిగి ఎన్నికకాదనిచే ప్రతి సభ్యుణ్ణి గూర్చి, క్రితంసారి ఎన్నికలలో వారు తమ తమ కులవర్గాల సహాయం అర్థించారా? అనే విషయం దీర్ఘకాల ప్రయోజనాలనిందిగా ఆయనను (శ్రీ శాస్త్రిని) కోరాలి.

ముతాతత్వం, అధికారంకోసం సాగుతున్న కీచులాటలను గూర్చి రాయపూర్ కాంగ్రెసు సమావేశం ప్రధానంగా చర్చించింది. కాంగ్రెసు సంస్థకు సంబంధించినంత వరకు ఈ సమస్యను ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. బ్రిటిష్ వారివలె కాంగ్రెసుకు కూడా ఏదో విధంగా బండిని నడపలేకపోతామా అనే ఆలోచన ఉన్నది. అడ్డదిడ్డంగా వ్యవహరించటంవలననే బ్రిటిష్ వారు మహాసామ్రాజ్యాన్ని కోల్పోయారు. బ్రిటన్ ఇప్పుడు తృతీయశ్రేణికి చేరిన రాజ్యం మాత్రమే. ప్రజాకాంగ్రెసుసంస్థలలోని అల్పసంఖ్యాక వర్గాల ప్రతినిధులకు టిక్కెట్లు నిరాకరించటం ద్వారా విచ్చిన్నకర వైఖరిని నిర్మూలించవచ్చు. ఇది ఒక పద్ధతి. అల్పసంఖ్యాక వర్గం అధికారంలోకివచ్చే అవకాశం లేదని గ్రహించిన ఉత్తరక్షణంనుంచి ప్రజలు ముతాలను బలపరచరు. ఉన్నమాట చెప్పాలంటే ఇదింతా అధికారంకోసం కాంగ్రెసులో జరుగుతున్న కీచులాట. ముతాలవల ఒరిగేది ఏమీ ఉండదని ప్రజలకు నచ్చచెప్పేందుకు వెంటనే కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవకపోతే కాంగ్రెసు సంతోషమూలంగా నాశనమవుతుంది. ఇలాంటి చర్యలు తీసుకోగల సామర్థ్యం ప్రధానమంత్రి ఒక్కరికే ఉన్నది. ఏదో కొన్ని సందర్భాలలో ఆయన ఎవరో ఒక 'కాల్'ను బలపరిచినా - ప్రధాని కూడా కాలే - ప్రజలకు ఆ జనయందు పరిపూర్ణ విశ్వాసం ఉన్నది. కాంగ్రెసుసంస్థను సరిదిద్ది, జేకోకల్లోలం పాల్గొనడానికి చిగులవారు ఆయన ఒక్కరే. "నేను గతించిన తరువాత ప్రళయం వస్తుంది" అని 14 వ బూయీ అన్నాడు. కాంగ్రెసు అంతరించిన తరువాత కూడా అట్లాగే జరుగుతుంది. నిజానికి అప్పుడే కల్లోలం ప్రారంభమైంది.

* * * *

సాంకేతిక సహకారసంస్థ సహాయంతో, జాతీయ ఉత్పత్తి మండలి విజ్ఞాపిత కార్యక్రమాన్ని అనుసరించి, 1959 లో 87 మందికి, 1960, 1961 లలో ఏటా 50 మందికి శిక్షణ సదుపాయాలు ఏర్పాటయ్యాయి. "సెంట్రల్

ఫీడ్ మెనేజ్ మెంట్" లో ఆరు మాసాల పాటు శిక్షణ పొందేందుకు ఈ సంవత్సర ప్రారంభంలో 19 మందిని ఫ్రాన్స్ కు పంపడమైనది. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వ సహాయ కార్యక్రమం క్రింద ఈ పని జరిగింది. "ప్రాడక్స్ మేనేజ్ మెంట్" లో శిక్షణకోసం వచ్చే ఏడు మొదటిలో మరో 15 మంది వెడతారు.

25 మంది అభ్యర్థులకు ఆరు మాసాలపాటు శిక్షణ వసతులు కల్పించేందుకు సోవియట్ ప్రభుత్వం సంసిద్ధత తెల్పింది. ఈ అభ్యర్థులు వచ్చే సంవత్సరం మార్చి, ఏప్రిల్ మాసాలలో రష్యాకు బయలుదేరి వెడతారు. ఇలాంటి సదుపాయాలకోసమే చెక్ సోవీట్ యూ ప్రభుత్వంతో కూడా సంప్రదింపులు జరుగుతున్నాయి.

అమెరికా, బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్ దేశాలలో "సెంట్రల్ ఫీడ్ మేనేజ్ మెంట్," "ఇండస్ట్రియల్ ఇంజనీరింగ్," "ఇండస్ట్రియల్ రిలేషన్స్"లకు సంబంధించిన ఆధునిక విధానా

లనుగూర్చి పరిశోధించేందుకు జాతీయ ఉత్పత్తి మండలి ఇక్కడ ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేసింది.

అమెరికా జాతీయమంత్రి సె. జే. మి, శ్రీ మనూభాయ్ శార్కే దీక్షపల్ సె. జే. నేమి, జే. జే. పరిశ్రమల ఉత్పత్తిని అధికం చేసే సంకల్పంతో ఎందరో భారతీయులు శిక్షణ నిమిత్తం నేల నాలుగు షెరగులకు వెళ్ళారు. భారతదేశంలో వ్యవసాయోత్పత్తిని అభివృద్ధిపరచడానికి, వ్యవసాయదారులకు శిక్షణ గరిపేందుకు అమెరికను ఒక ప్రత్యేక కార్యక్రమాన్ని కూడా రూపొందించారు.

జాతీయ ఉత్పత్తి మండలిపాలకవర్గం అగ్రగణ్యుడుగా డా|| సి. యస్. లాక్ నాథన్ వ్యవహరిస్తున్నారు. ఆయన గొప్ప ఆర్థిక శాస్త్రవేత్త కూడాను. ఉత్పత్తికి పోటీ తీని వార్యం అని ఆయనకు తెలిసి ఉండవలసింది.

(60వ పేజీ చూడండి)

ఎయిర్ మార్షల్ సువ్రతో ముఖర్జీ

త్రైపుష్టం పరించినది. ఉన్నతి లభించినది. దేశానికి అఖండమైన సేవ చిరకాలం చేయగలిగిన సదాశక్తికామి ఉన్నది. అందునా ముష్కరుడైన శత్రువు ఎదుర్కొన్న సమయంలో మాతృదేశ స్వాతిం త్ర్యం రక్షించేమహత్తరమైన బాధ్యత పైబడినది. దానిని నిర్వహించడానికి వలసిన క్లిష్ట సామర్థ్యాలు ఉన్నవి. ఆయుర్దాయం మాత్రమే కరవు అయినది. అయినప్పుడు ఆ వ్యక్తి నిజంగా అద్భుత విజ్ఞానుడే కాదా?

భారత విమాన బలాధిపతి ఎయిర్ మార్షల్ సువ్రతో ముఖర్జీ ఈ విధంగా అద్భుతం చేత వచ్చింపబడ్డారు. భారతీయులందరికీ ఎనలేని సంతాపాన్ని కలిగిస్తూ నవంబరు 8 క తేదీని బ్రికియోలో హాత్తుగా మృతి చెందారు. ఆయన వయసు 49 సంవత్సరాలు మాత్రమే.

ముఖం స్వదేశంలో ఒక విమాన సేవ్య కేంద్రానికి అధిపతిగా వ్యవహరించిన తొలి భారతీయుడు (1942 లో కోహాట్ లో). స్వతంత్ర భారతదేశంలో తొలి విమాన

బలాధిపతి పదవి నిర్వహించిన ఘనత కూడా ఆయనకే దక్కినది.

ముఖర్జీ అధిపత్యంలోనే విమాన బలం పూర్తిగా కెట్ విమానాలతో ముగిసిన కావడమూ జరిగినది.

దేశంలోపాటు మన విమానబలం కూడా అత్యంత ఘనమైన అభివృద్ధి సాధిస్తుంది. కాని ముఖర్జీ మృతివల్ల ఏర్పడిన లోటు మాత్రం నిలచిపోతుంది.

అంతా జూలూ కొండంత మంచినీ, మా చిరిగి నాయన ఉన్న రంగుల పాతవిని. నిత్య జలగా నీరు ప్రవహిస్తున్న తేగావతి ఏటి నానకుని ఉంది కొట్టకీ, మా అమ్మమ్మ గారి ఊరు. ఊరు మొదట పాడుకుంటే నలసలగా పచ్చపచ్చగా ఉన్న పాడుబడిన గోడల్లో ఉంది, ఒక చిన్న ఎలిమెంటరీ స్కూలు. స్కూలు పక్కగా గతకలహో నిండిన రోడువూడ కొంచెం దూరం నడుస్తే నుండి వరుసవారి నిధి. అందులో మూడో ఇల్లు మా అమ్మమ్మగారిది.

మూడో ఇల్లయిన మా అమ్మమ్మ గారి గృహంగణంలో, చెక్కనున్న చేసిన గుండపడిగ ట్రంటూఉండేది. గట్టు మధ్యని క్రొత్తగా నాటిన లేతమరి మొలక కానికీ చుట్టూ గుండరంగా పాడుకట్టి ఆవులు మేకలు భిక్షించకుండా మళ్ళీ కంపలు అడు పెట్టేరు.

మా అమ్మమ్మ అప్పటికే అరవై ఏళ్ళమని లిది, చాడ ప్రపు మనిషీను-రోజూ తెల్లవార కుండా ఏటో స్నానం చేసుకుని తన హారీ నిండా చల్లని నిర్మలమైన ప్రవాహజలన్ని నింపుకొని, తన ఇంటి ప్రాంగణంలో ఉన్న మురిమొలక మొదటో బోసి, వ్యాసనారా యణుల స్వరణచేసుకుని మరీ ఇంట్లో అడుగు పెడుతుంది.

అవిడకు వృద్ధాప్యం వచ్చినా తీరని కోరిక ఒక్కటే ఉండిపోయింది. వాంఛితం జనించ నే కూడదు. జనించిన తరువాత, అది తీరే విధానాలు ఆలోచించడం, అందుకు అనుకూల మైన సాతావరణాన్ని కల్పించుకోవటం, ఇవి సాధారణంగా జరిగేవి. మా అమ్మమ్మ కూడ, అంతే! ఆమె లోకాతిథురాలు కాదు! అయితే, ఆమెయొక్క ఆ తీరని కోరిక ఏమిటి? అన్న ప్రశ్న అందరినీ కలవరపెట్టింది. మామూలుగా, కొడుకుతో మాట్లాడినప్పుడు కూడా, "తీరని కోరిక" అనే మాటించేది కాని, ఏమిటో బయటపెట్టేది కాదు.

మా పెద్దమామ చాల నిరాడంబరమైన మనిషి. కాని కోపదారి. భూవనతి, వసతి గృహం, గృహలక్ష్మి, లక్ష్మీసాభాగ్యం, ఇన్నీ అమరి ఉన్నా, మా పెద్దమామ నిరాడంబర జీవనం, కొంతమందికి కార్మి జనింపజేసేది; కొంతమందికి, సదభిప్రాయం కలింపజేసేది. చాలం పనులు లేని తీరిక సమయంలో, ఊలో పిలకీ, ఉదారంగా, అమరం, వ్యాకరణం, అవీ బోధించేవాడు. సాయంత్రాలో పురాణ పఠనం కూడ, రామమందిరం అరుగులమీదను గావించేవాడు. ఇటువంటి దినచర్యల మా

పెద్దమామ, భక్తిపూరితమైన మా అమ్మమ్మ తగిన సంతానం అని కూడ, మా దూరపు బంధువులు, సహృదయులు, అనుకునేవారు.

అదే కారణం అయింది అమ్మమ్మకి కల్గిన తీరనికోరిక ఏమిటో తెలుసుకోకుండా ఉండేటందుకు. మా పెద్దమామ అనుకోనేవాడు, అవిడే చెప్తుంది అని. మా అమ్మమ్మ కూడ, తరిచి అడిగితే నేగాని చెప్పకూడదని నాన్నే నేది. ఆమె స్వభావమే అంత.

ఒక రోజున; ఖిగి గుమ్మంలో కూర్చుని, ఎడం చేతో పిలక సరుకుంటూ, కుడిచేతో పంచాంగం చూస్తూ ఏవో లెక్కలు కడుతున్నాడు మా పెద్దమామ. అప్పుడే, మా అమ్మమ్మ స్నానం చేసుకుని, మురిమొలకకు నీళ్ళుపోసి, గుమ్మం ఎక్కరూంది. బాలభానుని కిరణాలు అప్పుడే పరివ్యాప్తమాకు న్నాయి. నా అలవాటు ప్రకారం నేనింకా పక్కమించి లేవలేదు తెలివొచ్చినా. వనూలే అడిగింది మా అమ్మమ్మ.

"ఒక బాబుగా! రామ్మూర్తిగారికుటుంబం తీర్థయాత్రలు చెయ్యడానికి వెళ్ళేరు కదూ! ఆ మాట నాతో చెప్పేలేదేం!" అని.

"వాళ్ళు చెప్పలేదనా? నేను చెప్పలేదనా అడుగుతున్నావు?" అన్నాడు మా పెద్దమామ.

"నాళ్ళు చెప్పలేదని, వాళ్ళ ననుకుంటే ఏం ప్రమాజనం, నువ్వే నాకు తెలియచెయ్య నవ్వడూ." కొంచెం విసుక్కుండి మా అమ్మమ్మ, మరే సమాధానం చెప్పడానికి అనకాకం లేక, మా పెద్దమామ, నున్నగా ఉన్న తన బుర్ర రాసుకున్నాడు అరచేతో.

"రామ్మూర్తి అద్దవకుంతుడు. ఇంతకీ ఎవరి కెంత రానీ పెట్టి ఉండో నుదుటని, అరవై ఏళ్ళు పెబడాయి నాకు. ఇక్కడికి ముప్పై కోసుకుదుంంలో ఉన్న క్రీమార్కం వెళ్ళి స్వామి దర్శనం చేసుకోవటం అవలేదు. ఇదంతా నా కర్మ కాకపోలే, ఏమనుకోను, జీవితంలో ఇది, తీరని కోరికగానే ఉండి పోతుంది కాబోలు" అని ఇంకా వాపోయింది మా అమ్మమ్మ.

మా పెద్దమామ కిన్నాళ్ళకి తెలిసింది తన తల్లి తీరని కోరిక ఏమిటో.

"ఇంతే కదలమ్మా! యాత్రలు చేయాలని, దేవుళ్ళని నేనించాలనేనా నీ కోరిక. మనం కూడా ఒచ్చే ఎదు బయల్దేరుదాం" అన్నాడు.

"ఈ ఎదు ఏటో కలిసింది. ఒచ్చే ఏటికి.." అని పూర్తి చేయకుండానే నట్టింట్లో వెళ్ళ పోయింది.

"అది కాదమ్మా! నేనన్నది. ఆరికంగా మన పరిస్థితిమాడు. రెండు సంవత్సరాలూ

వంటపోయిందా. నిన్న కాక మొన్న టివరకూ చెల్లాయి పురిటికి చేసుకున్న అప్పు తీరమూ నీ ఉన్నామా! ఈ సంవత్సరం కదా మన పనులు మనమే స్వయంగా చేసుకోవటాన్ని, మన కాళ్ళ మీద మనం నిలబడగలిగేము. నాకు మాత్రం ఉండదూ, నీ వారక్యంలో, నీ తీరని కోరికను చెల్లించాలని" అన్నాడు మా పెద్ద మామ.

ప్రక్కనే పొంచివింటోంది మా పెద్ద తి. "ఏమిటండోయ్! తీరని కోరిక ఏమో, చెల్లించుకోవడాల్సి" అంటూ ఎలిపాడునూ కుడిచేతులో చీపురుల, చంకలో చుట్టిపిల్లాడిని వేసుకుని, అత్తగారికి ఎదురుగా వెళ్ళింది.

"ఎందుకే అలా గింజుకుపోతావు" అంటూ మా అమ్మమ్మ, ఆ విషయాన్ని అక్కడికి ఆపుచేసి, వంటింటివేపు దారి తీసింది. మా పెద్ద తి కూడ ఆమెను వెంటడించింది.

కోడలు నీతిలోనే ఉండనుకుని మా అమ్మమ్మ ఏదో గొణిగినట్లున్నాది. వెంటనే మా పెద్ద తి అందుకుంది. "ఏమిటా! ఆ గొణు గుడు. తీర్చేది స్వప్నంగా, నాకు విసపజేటట్లు తీర్చేయండి. తప్పేం లేదుగా" అంటూ. పొనీ ఆమె ఊరుకోకూడదూ! ముసీలావిడ ఏదో అనుకుంటున్నాదని.

"అయ్! అంటున్నాను. అంటాను. ఈ ఇంట్లో నువ్వు పడ్డ దగ్గరనుండి, వెళ్ళవేటి చాకీరీ తప్ప, పుణ్యం పుణ్యార్థం అనుగంటే యిని అంటున్నాను." మా అమ్మమ్మకి చాల కోపం వచ్చింది. "కోడలువచ్చిన నాటినుండి" అని స్వప్నంగా చెప్పేయ్యడంతో, మా పెద్ద తికి కూడ మృదయం మండిపోయింది. కానీ, ఎవరూ బయటికి రానివ్వలేదు. గుంభనగా వాళ్ళ కోపాలని, అలాచి పెట్టుకున్నారు. మా అమ్మమ్మ కోపం నిలవదు. కాని, మా పెద్ద తి పట్టుదల మనిషి.

ఆ అతా కోడళ్ళకి ఒక నిమిషం పడదు. ఒకరు, ఒకటంటే రెండవవారు, వినుత్తు మైన అరాలు తీసి, రభస పెంచుకుంటారు. మా పెద్దమామకు ఇవన్నీ తెలియదని కాదు. కాని, కల్పించుకోడు, ఆ గృహచ్చిదాల లోకి. ఏమంటే తనకి బాగాగురి మా అమ్మమ్మకి తాత్కాలిక కోపం అని రగడిలు ఏమెచ్చినా, వాటంతట ఆవే, సమసిపోతాయని. నా మనస్సుకి మాత్రం, తీర్థయాత్రల ఊసే ఇంత రాద్ధాంతం తెచ్చిందే, అసలు ప్రమాణాల వేళకి చిన్న అంతర్యుద్ధం తయారవుతుందా అనిపించింది.

రామ్మూర్తిగారి కుటుంబం యాత్రలకే

బయట పెడలడంతో, మా అమ్మమ్మ మాడ మనసులో నిశ్చయించుకుంది, తాను కొద్ది రోజుల్లో యాత్రలు సేవించటానికి వెళ్లాలని. ఏమంటే, తనకు వృద్ధాప్యం. ఈ విడువృద్ధా చేస్తే, వచ్చే ఏటికి తాను జీవించి ఉండా వచ్చును, లేకపోనూ వచ్చును. తన అంత రాత్రి ఎక్కువ ప్రాతాహ్నిచ్చింది, ఈ ఏడే తనకు అన్నివిధాలా అనుకూలమైనదని, లేకుంటే, ఇంక కోడలు కానివ్వకుండా చేసుందని. వరిసిగల 2, రిడివల నేలేనేమి, ఆ మే న్య భావం వల్ల నేలేనేమి, మా అమ్మమ్మ, ఏ విడు యం రల పెట్టి నా, ముందుగా దేయవలసిన సంరంభం అంతా పూర్తి చేసుకుని, చేప్పడమే ఒక్క తన వాయిగా ఉంచాలనుకుంటుంది. రోజూ జరుగుతూన్న కీచులాటలుకూడ, ఇటువంటి మనస్తత్వాన్ని పెంపొందించుకోవడానికి కొంత దోహదంచేశాయి. ఈ రత్నం మా పెద్దత్త గ్రహించుకోక పోలేదు. "మీ సంభవ నా సంపాదపు సంకలమిద కుంపలే" అని సమయం వచ్చినప్పుడల్లా అంటున్నానే ఉండేది. మా అమ్మమ్మ మాత్రం, తాను తీర్చయాత్రలకై ప్రయాణం చేసేసోజా వంకూ తనకోరిక ఎవ్వరికీ తెలియనివ్వకూడ దని నిశ్చయించుకుంది. ముఖ్యంగా తన కోడ లికి ఆచూకీకూడ అందివ్వకూడదని. అంతా సిద్ధమైనతర్వాత ప్రయాణం మానకోమని ఎవ్వరూ అనరుకదా చూస్తూ చూస్తూ.

తిరారభ్య.

ఆవిడ ఒక్కొక్క విషయం జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకొనాగేది. తన వస్తువులు బట్టలు పెట్టుకోసేటందుకు ఒక చిన్న పెట్రో, కర్రదేనా పర్వలేదు. పాపం! ఆవిడకున్న వస్తువు లేమిటి కాస్త! బిడో ఆరో నీరు కొవి పంపలు, ఒక నాగుబాగావంచాలు, చిన్న జారీ, దండ్రాక్షిమాల, చినిగిపోయి, వాటిబడిపోయిన భగవద్గీత పుస్తకం. ఇంతే! తన వార్షికవ్యయకూడ, లంపటాలలా, అన్ని విషయాలూ, బాధ్యతలూ తన పెత్తన మీద రుద్దుకుని కాపీసం పడితే, చనిపోయే ముందు, ప్రాణం ముఖంగా పోదనీ, కాళ్ళ లింగన్న తాత మరణవేదన స్మరించుకుంటే తనకు కిరింంలోనుండి ఒకవిధమైన ఆవేదన, అందోళ్ళ్య, భయోత్పాతం కలుతాయనీ పడేపడే చెప్పేది. బాధ్యతలన్నీ ఒదులుకో వడం ఆవిడకి ఒక విధంగా అపకారంకూడ చేశాయట! తన తర్వాత కొడుకులేకదా అన్న సదుద్దేశంనో, మా పెదమామకి పెత్తనం అప్పగిస్తే, అతగాడు మా పెద్దత్త ధారపోసేడట! ఆ విధంగా మా అమ్మమ్మ

భావించేది. లేకుంటే "తన న ల చో లు పొందుతూ, తాను చెప్పినట్లుననుచుకుంటూ, కోడలు ఘటానికి చిలికానీ కూడ అందనీయ కుండాచేసే, ఆ పొగరూ, విగువు అన్నీ చల్లారి, చచ్చిన పేనులాగ పడిఉండూ" అంటుంది. అదిగదా దృష్టిలో కొడుకు అసమర్థుడూ, కోడలు గయ్యలో గడనూ.

అందుచేతనే, తన వస్తునేకరణివనయంలో మా పెద్ద త సహాయం ఇంచుకంటే నా పొంద కూడదని నిర్ణయించుకుంది. తన బట్టలు ఇతర సామగ్రి పెట్టుకోవడానికి తనకని వేరే ఉంటూన్న కర్రపెట్టెచాల్సని తప్పిపడింది. ఇంక భోజనసామగ్రి తరువాతి ప్రశ్న. రెండు చిన్నగిన్నెలు సరిగా ఇద్దరు మనుష్యులకు సరిపడవి అవసరం. కూరిగిన్నె అవసరం లేదు. పప్పుగిన్నెతోనో, అన్నంగిన్నెతోనో కూరవండి పజేసుకోవచ్చు.

ఆలోచనలతో సతమత మవుతూన్న మా అమ్మమ్మ కొంచెం పరధ్యానంగా ఉంటూఉండేదేమో అని నాకనిపించేది. అన్ని వస్తువులు, తన ఊహ కందినంతవరకూ విర్యాటుగా సమకూర్చుకుంది. తన వృద్ధిని తాన్ని తీర్థయాత్రాఫలితంతో పునీతం చేయాలన్న మనోనిశ్చయం, ఆమెలో ఒక క్రోధఅనందాన్ని, అనిర్వచనీయ సంతృప్తిని గొల్పివచ్చేసింది.

ప్రయాణ సన్నాహానికి అన్ని ఏర్పాట్లు అయ్యాయి. ఇంకఉన్నతరువాయి ఒక్కటే. చిన్నవస్తువు. కాని చిక్కలన్నీ తెచ్చిపెట్టే దయంది. చిన్నవస్తువువలన, కాదగ ప్రయోజనం, మా అమ్మమ్మ దృష్టిలో అమానుషమైనది. అది లేకుంటే అసలు తిండికి వాచిపోవలసివస్తుందికూడ. నాలుక మీద మొక్కలు మెల్లచిపోతాయట! అవును. అది చిన్నవస్తువే! పేరుకి. అంటే చిన్నమిల్ల. డబ్బు, కాదు! కాదు! నన్ను ఎగతాళి చేయ కండి. మా అమ్మమ్మ డబ్బుగురించి చింతించలేదు. నాకు బాగా తెలుసును. ఆమె మనోఅభిప్రాయాలు నులువుగా గ్రహించు కునేవాడిని. ఆమాత్రం తెలుసుకోలేనూ. ఆ చిన్నవస్తు వేమిటి?

నేను వంటింటి గుమ్మంలో కూచున్నాను. మా అమ్మమ్మ తోపల వంట చేస్తూంది.

"రాయడూ" నా పేరుపెట్టే పిల్పింది మా అమ్మమ్మ.

"ఏం వస్తుమ్మా?"

"అ! ఏంలేదు... పెద్దత ఎక్కడుంది" నందిగపూరితంగా ఇక్కడజేతందా అన్నట్లు ప్రశ్నించింది.

"లేదులే! ఎక్కడూ లేకక్కడ!"

"మీకు సెలవులేన్నా కుక్కరా?"

"రణ్ణెళ్ళు"

"అమ్మకూడా వసానంకేమిట్రా?"

"లేదమ్మమ్మా! నన్నొక్కణ్ణే వెళ్లమంది దానికి పల్లెటూరివాసన గిట్టదుట!"

అ ని వ రం

"అలా! పోనీలే. అదికూడా ఒకందుకు మంచిదే."

"నిజంచెప్పేదా అమ్మమ్మా! అమ్మవస్తే, నన్నిలాఉడుకోనినుందా? నువ్విచ్చినడబ్బులు ఖర్చుపెట్టనినుందా?" అన్నాను.

మళ్ళీ మాఅమ్మమ్మ ఆ లోక న లో పడి పొయింది. రెండునిమిషాలు నిశ్శబ్దం.

"రాయడూ! నువ్వు నేనూ కలిసి తీరాల కళారా?"

"ఏంతీరాలా? రామతీరాలా?" నాకూ సంతోషంగానే ఉంది.

"అచ్చే! ఒక్క రామతీరాలే ఏమిటి. అన్నీను. కనకమహాలక్ష్మి, మినాక్షి, కామాక్షి ఇటు కాకివిశ్వేశ్వరదూ. అసలు ముఖ్యంగా తిరుపతి వెళ్ళాలి!"

"ఒయిబోయ్! ఎంతడబ్బుండాలో తెలుసా అమ్మమ్మా!"

"నాకు తెలిదుటరా ఆమాత్రం. డబ్బు గురించి నువ్వు విచారించకు. అది నాపూచ్చి. కాని, నువ్వొకపనిచేసిపెట్టాలి. మనకి, అన సరంపడతాయి, అన్నసామగ్రి అంతా జత పచ్చేను. కాని, పెద్దపది, చిన్నవస్తు వొకే ఒక్కటి కుదురలేదురా" కొంచెంసేపురూ కుంది. ఎవరేనా ఈసెపు వస్తున్నారేమోఅని ఇటూఅటూచూసి, రారేదని దృఢపర్చుకుని మళ్ళీ చెప్పింది.

"చూసేపూ, చిన్నక తిప్పిట ఏదీలేదురా. ప్రయాణాలో కూర తిరుగుకోవడానికి, చిన్న క తిప్పిట లేకుంటే, నారికమీద మొక్కలు మెల్లిపోతాయి" అంది.

నాకో పెద్దబరువు దింపినట్లయింది. నా వలన సహాయంకొనాలని మాఅమ్మమ్మ చెప్పి నప్పుడే, నా గుండెలు దడదడలాడేయి. నేనెం సహాయం చేయగలనా అని. ఆఖరకి, మాఅమ్మమ్మని వేధించుకుని తింటూన్న ఈ చిన్నక తిప్పిట చేయించడం ఏమాత్రం పని. "తనకు కావలసింది చిన్నక తిప్పిట. దానికి

నెలిమీద కోబ్బరికాయ కోరుకోవడాకి నీలుగా పళ్ళుంటే మరిబాగు. నీలుగాఉన్న క తిప్పిట ఏదీ ఇంటాలేదు. అడున్నదేదో, కన ధనస్సుంత పెద్దది. అవకాయక తిప్పిట. కాని కావలసింది చిన్నది, మడతపడదీ, కోరుకోవ డానికి నీలుగాఉన్నది అయిఉండాలి. పల్లె టూర్లోఉన్న పెద్ద చిక్క అదే. అన్నీ చెప్పి చేయించుకుంటారాకావలసి. పట్నాల లోలా చేసి, వీధులోకి అమ్మడిమకురారు. ఎవరితో చెప్పి చేయించుకోవడం, నైవాళివ రిత్తినన్నా చెబితే ఇంటా వాళ్ళు చచ్చే రనా వీళ్ళతోనూ వాళ్ళతోనూ చెప్పి చేయించుకుంటున్నార అంటుంది మా పెద్దత. అంతటితో ఊరుకుంటుందా. దాని అవసరం ఏమిటో ఎప్పుడూ అక్కరేనిది అప్పుడెందుకు కావలసి వచ్చిందో, ఇలా సంగతులన్నీ చర్చకు వస్తాయి. పొరపాటున మాటల సందర్భంలో యాత్రల విషయం అనేస్తే, మొదటికే మోసం వస్తుంది."

"పెద్ద మామతో చెప్పమ్మమ్మా. ఇట్టే చేయించుకోస్తాడు" అన్నాను.

"నా మొహం. వాడితో చెప్పే కానినుం దటరా మీ ఆత్మ."

ఇంతలో వీధిగుమ్మంలో పిల్లల విడుపులు బయల్దేరాయి. మా రామంగాడు, పార్వతి ఒకఅద్దిజా కోసానికి, నాకియ్యి అంటే నాకియ్యి అని కొట్టుకుంటున్నారు. అలా తగవులాడుకుంటూ వంటింటివరకూ వచ్చేరు.

"నాకు డబ్బులు కావాలి" అన్నాడు తామం.

"నావి డబ్బులు. నాకు బానిచ్చేడు" అంది మా పార్వతి.

ఈ విడుపులు విని మా పెద్దతీగూడ, అడక్కడనుండో ఊడిపడదా.

"నా కండు కివ్వలేనే అమ్మా! తాయడూ బావ!" అంటూ, తన చిన్న మృదువైన వేళ్ళతో, మా పెద్దత చేతిమీద గిలేడు. మొదట మా పెద్దత నవ్వింది. బహుశా, నేను పార్వతికి డబ్బుచ్చిచ్చి, ఇప్పట్నుంచే, చనువు చేసుకుంటున్నానని కాబోలు. కాని వెంటనే రామంగాడి గిల్లతో నవ్వు మాయమైంది. గిరిగందుకు, వాణి నాలుగు తన్నింది. కూతురువెపు చూస్తూ "మందా! నువ్వెం దుకే చెప్పేవు. డబ్బులున్నాయనీ" అంటూ, దాన్నికూడా రెండుమార్లు కొట్టింది.

నాకు మా పెద్దత, మా అమ్మ, కొట్ట డంలో ఒకటే నేమో అనిపించింది!

మా అమ్మమ్మవెపు తిరిగింది మా పెద్దత.

"మీరుండేనా ఈ గోలంతా!" అంది అద్ది

కారయ్య కంగా.

"నేనేం చేసేనే! నీ పిల్లలు సాధారణులా. రాలుగాయ పెడవలు." కోపంగానే అంది మా అమ్మమ్మ. కారణం? మే మిద్దరం తీవ్రంగా ప్రయాణాలగుర్చి ఆలోచిస్తూ

ఒక పిచ్చివాడు - నేను చాలా తవన్నుచేసి బ్రహ్మదేవుని చే వరాలు పొందానురా, ఏమను కున్నావో! రెండవ పిచ్చివాడు - ఒరేయి గాడిదా, ఎవడివిరానువ్వు? నేను నీకు వరాలు ఇవ్వండే! - ఇందగంటి భురషా తం (పెనగడప)

దీంట్లే, ఈ గండగగోళం జరిగిందని.

“అవును. నా పిల్లలు రాయిగాయలు. నేను గయాలని. మీరు మాత్రం ఏమీ తెలియనివారు. ఓ జామిపండు ఆ పెగనికి పారేస్తే ఈ కొట్లాడుకోవటం ఉండేదా.” అంది మా పెద్ద తల్లి వల్లనన్నట్టు.

నామట్టానికి మా పెద్ద తల్లి న్న మాట నిజమే ననిపించింది. ఒక్క జామిపండు పారేస్తే మా రామంగాడే ముందూగుతుండును. నాకు స్ఫురించనిదే అలాగనన. మా అమ్మమ్మకే తెలియలేదు. మాకు తెలియక బావడానికి కారణం లేక పోలేదు. అప్పుడు, “మేం తీవ్రంగా తీరయాత్రల గూర్చి చర్చ చేస్తూన్నాం. అందులో ముఖ్యంగా కత్తిపీట నమస్కరణ అయిందాయో!”

మా పెద్ద తల్లి, ఇద్దరు పిల్లల్ని ఈడ్చుకొని నడవలలోకి వెళ్ళింది. మా రామం ఆవిడ పట్టు తప్పించుకుని వంటింటివేసే వచ్చేడు. “నువ్వే చెడ్డదానివే అమ్మా, నాయనమ్మా మంచిదే, రాయుడుబావా మంచివాడే. నువ్వే, ఇచ్చేదేమీ లేకపోయినా లెంతున్నావు” అని వాళ్ళ మధ్యలో అంటూ, “నా నమ్మా, జామిపండివ్వ వే” అనడిగేడు. ఈ మాటలు మా పెద్ద తల్లికి పొగుపాన్ని కలిం చేయి. “చిన్ననోటికి పెద్దకూతలు” అని గట్టిగా అరుస్తూ, పిల్లల్ని ఈడ్చుకుని మళ్ళా వెళ్ళింది మా పెద్ద తల్లి.

ఇదంతా కనుకెప్పపాటులో జరిగి పోయింది. ఈ గోల వరింప వలవికాదు. ఊహింపవలసిందే. పాపం! మా అమ్మమ్మ, కళ్ళంటునీళ్లు పెట్టుకొవడం నేను గమనించ లేకపోలేదు అబ్బ! ఏది ఎలా ఉన్నా, గాలివాన తగ్గినానిపించింది

“మానేవా రాయుడూ! ఇలాంటికుక్క పెగనలోనా, కత్తిపీటగురించి చెప్పి చెయించుకోవడం. నా పనికే భంగం కాదా!” అంది.

మా అమ్మమ్మకి తీరయాత్రాభిలాష ఎక్కువవుతున్న కొలదీ, ఎవ్వరూ లేనప్పుడు, చిన్న కత్తిపీట గురించే నాతో చెప్పేది.

“రాయుడూ” నవ్వుతూ మాట్లాడుతూంది మా అమ్మమ్మ. పిల్లలంతా వడుకున్నారు. పెరట్లో పనులు చక్క పెడుతుంది మా పెద్ద తల్లి. మా పెద్దమామ సాలి పీ థి లో జగ్గయ్య అంగడికి తినుబాతులు చెక్కలు (చక్కలు) కొండానికి వెళ్ళేడు. చిట్టచీకటి. సత్కృతాల వెలుగుకి, నేనూ మా అమ్మమ్మ అడుగుమీద కూచుని మాట్లాడుతున్నాం.

“రాయుడూ! ఎప్పుడూ చిన్న కత్తిపీట కల్లోకొస్తోందిరా. ఆనపముక్క సన్నంగా ఈ నెల్లా తరుగుతున్నట్టు, అరటికాయ, దివ్య, ముత్యాల్లా తరుగుతున్నట్టును. పెగన కలలు. నువ్వే చెయించిదూ. అటు సాలి పీ థి లో కమ్మరిగుక్కాణం లేదూ. అక్కడే పురమాయించు. ఎలా ఉండాలో తెలుచు కదూ. చిన్నది, మడత పడేదీ, పిలుంటే

బుర్ర మీద, కొబ్బరి కొడుకోవటానికి చతుండేదీ.”

“అలాగే నమ్మమ్మా. మంచి వాడిగా కూడ ఉంచమంటాను. కూర తరుగులే, కూరతోపాటు, వేలుకూడా కనుక్కుకుని తెగాలి.”

“పోరా! నీ కన్నీ పటకారాలే! కత్తి పీటకి వాడిలేకపోతే ఏం ప్రయోజనం. మొండి వాడి ముక్కనా తెగకుంటే.” ఇంతలో మా పెద్ద తల్లి ఇటొస్తూన్న అలికిడవడాన్ని, నా చొక్కా పుచ్చుకు గుంజింది మా అమ్మమ్మ, “అత్త! తస్మాత్కాగ్ర త!” అన్నట్లు.

మొండు జాగ్రత్త కొరకన్నట్లు, మెల్లిగా, నా చెవిలో అంది “ఈ సంగతి, పెద్ద తల్లితో గాని, బావతో గాని అనకుమి” అని ఒక రూపాయి కూడ నా చేతులో పెట్టింది.

నా కొక పెగనసందేహం పట్టుకుంది. ఈ రూపాయి, మా పెద్ద తల్లితో, చెప్పకుండా ఉండేటందుకా, లేక, చిన్న కత్తి పీట చేయించటానికిని, మగుసా?

మా అమ్మమ్మ పెద్ద తల్లితో చెప్పవద్దంటుంది. ఆవిడకు తెలియకుండా ప్రయాణ మయ్యేదెట్లు? అధనా అది సంభవించినా, మా అమ్మకు తెలియకుండా ఎలా వెళ్ళాను? దూరసంలలో ఉన్న నా గురించి తెంగ పెట్టుకోవద్దా. నిజానికి, నా కోసం ఏడుగుండేమా కూడా, తనతో చెప్పకుండా వెళ్ళి పోయేనని. ఎవరికి తెలిసినా, తెలియక పోయినా, మా అమ్మమ్మకి మాత్రం తెలియచేసేదేరాలి. మా పెద్దమామని ఉ తరం రాయమనాలి. ఒకటికొడు; పదికొడు. మాదురూపాయ లిచ్చినాసరే, మా అమ్మకు తెలుపుడు చేయకుండా, వెళ్ళు అనుకుంటూ ఆ రాత్రికి వడుకున్నాను.

ఆ మర్నాడు మరొక రూపాయి నాచేతి కిచ్చింది మా అమ్మమ్మ. నా సందేహం నివారణ పోయింది. క్రితం ది నాన్ని చ్చి న రూపాయి నాకే. లంచమనుకోండి! ఏనుగు కోండి!! అది నా స్వంతానికి. చిన్న కత్తి పీట వివిధంగా ఉండాలో తూచాలు తప్పకుండా మళ్ళా వరించింది. ఇంట్లో ఎవరికి తెలియకుండా చేయింపించాలని మరీ మరీ చెప్పింది.

పెద్దమామ మా అమ్మకి ఉ తరం రానున్నాడు. నేను వెనక పొంచి ఉండి చూస్తున్నాను... ఇక్కడింకా వరాలు తగ్గలేదు. జామితోట బాగానే పండింది. బావకి నా నమస్కారములు. రాయుడు కులాసాగా ఉన్నాడు. అమ్మమ్మేమం.” ఇంకా ఏదో రానుకుపోతున్నాడు. వెనకనుండే సిల్వేడు.

“ఏంరా! మీ అమ్మ కు తరం రాస్తున్నాను. నువ్వేమేనా చెప్పాలనుకుంటున్నావా?”

“ఇన! మెల్లిగా మాట్లాడు. నేనూ, అమ్మమ్మ తీరయాత్రలకై వెళ్ళున్నట్లు

కూడా రాయి. ఎవరినో మా చెప్పవుకదూ నే చెప్పినట్లు. నా మీద ఒట్టు నుమీ, చెప్పే వంట్లే” అన్నాను.

మా పెద్దమామ అక్కర్లానికి అంతులేదు. అలా నోరు తెరుచుకునే, బుర్రకు పేడు ఎత్తుకి చెప్పనన్నట్లు. నేనుకూడ పూరిగా మేల్కొను. అప్పటి నా చిన్న మనస్సుకి ఆవ నమ్మకం, అనుమానం అన్న మానసిక ప్రవృత్తులగురించి ఏమీ తెలియదు. అందుకే, మా పెద్దమామని పూరిగా నమ్మేను. అతని మాన

మెట్టూరు

మల్లులు

లాంగ్ క్లాత్

మెట్టూరు మల్లులు

శ్రీశ్రీమైన మల్లులు

తయారించువారు

మెట్టూరు ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్,

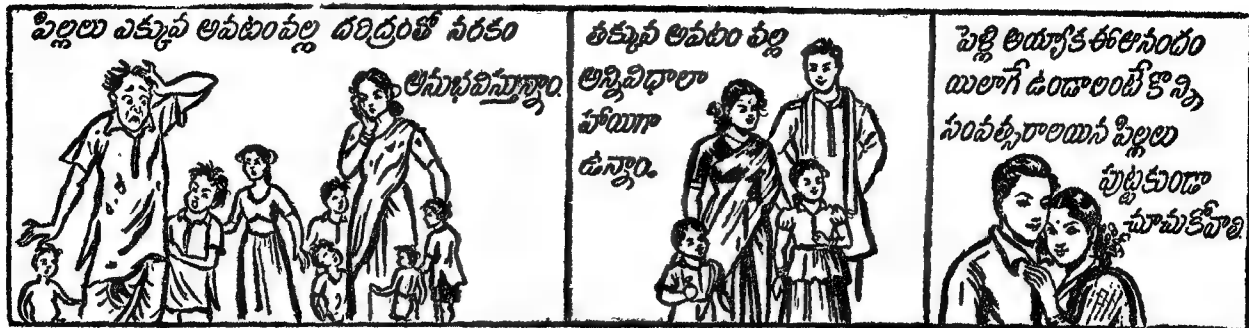
మెట్టూరు తాండ్ర అండ్ యస్. కేంప్ 422

మౌనానంగ ఏజెంట్లు

దెబ్బ. ఎ బియ్యం సెల్ & కంపెనీ

(ప్రైవేటు) లిమిటెడ్, మద్రాసు-1

తెలుసుకొని బాగుపడండి

దాంపత్య సుఖాలు అనుభవించుచు గూడ, గర్భము రాకుండుటకుగాను అనేక దేశాలలోని ప్రముఖ డాక్టర్లు కనిపెట్టిన సరికొత్త 60 మూలాలు "స్వంత్రాంగం" అనే తెలుగు పుస్తకంలో వున్నాయి. అవుసరం లేవపుడు గర్భం రాకుండా చేసే 60 మూలాలు, ముఖ ప్రసవానికి గర్భిణిలు ముందుగా తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు, పసిబిడ్డలను పుష్టిగా, ఆరోగ్యంగా ఎక్కువ ఖర్చు లేకుండా పెంచే మూలాలు బొమ్మలతో సహా ఉన్నాయి. సంసార సమస్యలు తీర్చడానికి ఆధారపడలేని పుస్తక రాజము. ఈ అద్భుత గ్రంథాన్ని మీరు చదివితీరాలి. రచన : పి. యస్. మూర్తి, యం. పి., వెల రు 3-50. పోస్టుఖర్చులు ఉచితం. "మూర్తి & వినాయకం" 88, పీటర్స్ గోడీ, మద్రాసు-14 కు ఉత్తరం వ్రాస్తే వెంటనే మీకు వి. పి. పోస్టుద్వారా పంపబడును.

SWA 511K

వేపుడు కాఫీ విత్తులు

తాజాగా చాలాకాలము వుండగలవు. స్వచ్ఛమైనవిగా కూడా వుండగలవు. రెండు వారములకు మీకు కావలసిన సరకు ఒకే దఫా కొని, మంచి డబ్బాలలో భద్రపరిచి, అవసరమైనపుడు మర పట్టి, కాఫీ చేసికొని ప్రత్యేకమైన తాజా కాఫీ రుచి, సువాసన అనుభవించండి.

వేపుడు కాఫీ విత్తులు

• శింశు శ్రీమః

ఇండియా కాఫీ డిప్లో

15. ఆర్మీనియన్ పీథి, మద్రాసు-1 : 192. హంట్ రోడ్, మద్రాసు-2 : 12. రంగనాథన్ పీథి, త్యాగరాయనగర్, మద్రాసు-17 : 9. డాక్టర్ సుబ్బరాయన్ రోడ్, సేలం : వెస్ట్ పాలివార్డ్ రోడ్, తెప్పకుళం. తిరుచినాపల్లి : 1 న నార్త విత్తై రోడ్, మధురై.

అనివార్యం

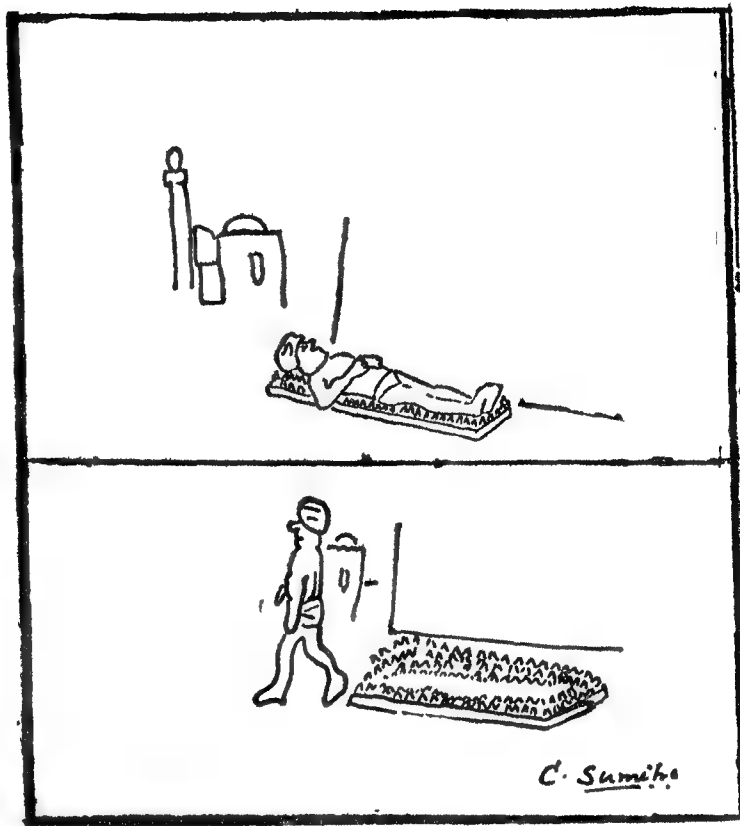
గులా విభావనలు మెదులుస్తాయో నాకు తెలియదు. ఈ తరం పూర్తిచేసి, వెంటనే, ఒక కవచంలో ఉంచి అంటించేడు. విమిరాసి ఉంటాడా అన్న సందేహంకూడా నాలో మొలకలే తలెత్తదు. నేను నమ్మే నుకదూ అతిన్ని! మరి సందేహాలూ, శంకలూ ఎందుకూ. పోస్టు చెయ్యడానికిని మామ బయల్దేరుతే, కత్తిపట్ట చేయించడానికి నేనూ వెళ్లేను.

మా అమ్మమ్మ కోరినట్లే, చిన్న కత్తిపట్ట చేయించేను. ఎవ్వరూ చూడకుండా తీసేకొని ఇచ్చేను. ఆమె ఆనందానికి పట్ట పగాలలేవు. అలా తయారుచేయించడానికి నేనెంతో కష్టపడాలంటే, ఒక కాగితంమీద కత్తిపట్ట బొమ్మ రాసి, ఆ నమూనా ప్రకారం చెయ్యమని కమ్మరివాడికి చెప్పేను. మా అమ్మమ్మ కత్తిపట్టని చూసే, తన తీతయ్యతల జరిగి పోయాయన్నంత సంతోషం పొందింది. నా అంత తేలికైనవాడే లేడంది ఆ ఉల్లో. పదే పదే నన్ను ముద్దు పెట్టుకుంది. యాత్రలకింకా తగవాయి, బిక్కుమంచి రోజు చూసుకోవడమే. కత్తిపట్ట భద్రంగా జాగ్రత్తి పెట్టింది. ఇంకా నా మెదడు, నా మనస్సు, ఆనందతరంగాలలో డోలాలు మానంగా విహరిస్తోంది. వంటింట్లోంచి, నడవలోకి, అక్కడనుండి వీధిలోకి వచ్చేను సంతోషంతో కుప్పిగంతులే కుటుంబం. రొప్పుకుంటూ రోజుకుంటూ మా అమ్మ ఎదురుగా ప్రత్యక్షం! కలా, నిజమా, అనిపించింది. చాల కోపంలో ఉన్నట్టుంది మా అమ్మ. కాని నన్ను చూడగానే, సంతోషించిందో విమా, నవ్వుకుంటూ నన్ను దగ్గరగా తీసుకుంది.

“ఇంకా బయలుదేరలేదుటరా యాత్రలకి?” అంటూ ప్రశ్నించింది.

“అజేం యాత్రలేంబిటి?” అంటూ మా పెద్ద తి కూడా వచ్చిందక్కడకి. అప్పుడే పొగుగంటిలోనుండి వస్తోంది కాబోలు. మా అత్త, చేతిలో సంచితీసుకుని, నడవలోకి మా అమ్మని తీసుకువెళ్లింది.

“తినిబోతూ రుచి అడగటమెందుకూ?” అంటూ, నాల్గోజలక్రితం, మా పెద్దమామ రాసిన ఉత్తరం చూపించింది చదువుకోమని. కంగారు కంగారుగా మా పెద్ద తి ఉత్తరం చదవటం మొదలుపెట్టింది. నాలోకూడ ఒక విధమైన కలవరం బయలుపడలింది. నాకు దృఢమైన నమ్మకం కూడకల్గింది, ఆత్మణంలో భూకంపం ఖడితే వచ్చిన సంతోభం, సంతారంలో కల్గబోతోందని. దీనికంతకీ కారణం మా పెద్దమామే అని. వింరాసేడో ఆ ఉత్తరంలో ఎవరికీ తెలుసు. నాకు చూపించా

చిత్రకారిణి—సి. సుమిత్ర (బందరు)

లేదు. అధమపక్షం, వింరాసేడో కు పంకా తెలుపనూ లేదు. “ఎవరికీ చెప్పవు కదూ?” అంటే ఎంత నమ్మకంగా బుర్ర ఊపేడు లెంకాయలాగ! ఈవిధంగా నాకూ మా అమ్మమ్మకూ కూడ, నిరుత్సాహాన్ని, ఓటమిని తెచ్చిపెట్టడానికి, కుట్రదారుడులా పని చేసేడు. నాకు, చిన్నతనాన్నించే అనండి, అర్థం చేసుకోనేలేక లేకపోవటాన్నే అనండి, మా పెద్దమామపై, ఉపద్రవమైన కోపం వచ్చినమాట నిజం. బహుశా మన స్సులో తిట్టుకున్నానెమో కూడా! ఉత్తరం చదవడం పూర్తిచేసి, మా అత్త, మా అమ్మ వంటింటివేపు దారితీసేగా. నేను కూడ వెనకపడను. వంటింటిలో ఆనందంలో ఊహిస్తూన్న మా అమ్మమ్మ, గుమ్మంలో క్రోధంతో ఘుర్లులుతూన్న మా పెద్ద తి, మధ్యన, నేను, అడక తైరలో పొకచెక్కెనా అనిపించింది నాకు.

“అత్త! అత్త!”

పాపం మా అమ్మమ్మ విం ప్రమాదమో అనుకుని, నడవగుమ్మంలోకి రబోయింది. ఎదురుగా మా అమ్మని చూసి, నిర్విణురాలైంది.

“అజేమే, ఉప్పెనలా కొట్టుకొచ్చవు. అంతా ఊనుమోనా?”

“అ! కులాసానే” అంది మా పెద్ద తి వెటకారంగా, మా అమ్మకి బదులు. పరిస్థితులని గులభంగానే గ్రహించుకుంది మా అమ్మ.

“అయితే! అత్త! మీరు యాత్రలకే ఎప్పుడేమిటి ప్రయాణం” ఇప్పటికే ఆశ్చర్యంలో ములిగిఉన్న మా అమ్మమ్మ, ఈ ఆకస్మాత్పూర్వతో, ససంభ్రమంగా స్వబురాలై నిల్చింది.

“మరి మీకు దారిఖర్చులు ప్రయాణపు చార్జీలు, వీటన్నింటికీ డబ్బేదీ?” మరో మొండిప్రశ్న వేసింది మా పెద్ద తి.

“నీ కదంతా అనవసరం” పేలవంగా సమాధాన మిచ్చింది మా అమ్మమ్మ.

“నీకెందుకొదినా అవన్నీ. అమ్మ తీర్మాన సేవించడానికి వెళ్తుందంటే, నాకు సంతోషమే! ఇంత వృద్ధాప్యం వచ్చినా, ఆ ఒక్కకోర్కె చేలకుంటే ఎటూ” అంది మా అమ్మ. సమర్థించుతూ.

“అయితే నాకేదవసరం. ఇంత తిండి తింటూ ఇక్కడ పడివివడం, పకువులా, చాకిరిచెయ్యడం. ఉండబట్టక పిల్లల్ని కనడం. అంతేకదలమ్మా వదినా! నవ్వేదీ కూడా! ఎదిగిన కన్నెపిల్ల మెడలో జంజనేయల్ని తప్ప మరేదీలేగు, పోనీ, ఓరెండు ముగుగు లేనా చెయించుదా మనుకుంటే, ఎప్పటి

కష్టమే, డబ్బులేక మానుకోవలసివచ్చింది. కాని, ఇవాళ ఈవిడకి అక స్యాత్తు గా, యాత్రలకి డబ్బు పుట్టుకొచ్చింది. అయ్యో! నాకర్హ! నాకు దరిద్రం రాసిపెడితే, మిగిలినవాళ్ళూ అలాగే ఉంటా రనుకోవటం సాధ్యం. వెళ్లిండి వెళ్లిండి యాత్రలకి!" అంటూ మా పెద్దత్త, కంటసరు పెట్టుకుంది.

మా అమ్మ, మరేవిధంగా సమాధానం చెప్పడానికి ఉద్యుక్తురాలు కా లేదు. బహుశా మా అత్త సమాధానం, సత్యమూరం కాదేమో అనిపించి ఉండాలి. మా అమ్మమ్మ కూడా తక్కువ తిన్నదికాదు.

"నీదగ్గరమాత్రం డబ్బులేదా! మొన్న తామిగాడు నీపెట్టి కలించినపుడు నీ పట్టు మీర మడతల్లో చూసేను కొవలసినంతసామ్యం. నువ్వు బాపరికాలు చెయ్యవచ్చా, నేను కూడా!" అంది.

"అయ్యో ఇదికాదానా వధవనిం ద. నా దగ్గర డబ్బులా ఉంటుందీ, అంతా మీకొడుకే వాడుకుంటూ ఉంటే." అంది కాని, మా పెద్దత్తకి పక్క బెరుగు పుట్టింది, తనదగ్గర డబ్బుందని, మా అమ్మకి తెలిసి పోయిందని.

అ ని వీ రం

"అవునవును. అంతా నాకొడుక్కే. ఇ మిగిలిందినాకు. నువ్విక్కడ, ఎందుటాకులా ఉంటున్నావు."

"సరేగాని, మీదగ్గర ఎంత సామ్యంకో చెప్పండి, వీలకి రెండు మురుగులా చెయిం పించుతాను."

"నేనెవ్వను. నేనివ్వను. నీ సామ్యం నువ్వు ఖర్చు పెట్టుకో!... ఛీ! ఛీ! పెద్దవల్లు. నన్ను దుయ్యబట్టడానికేగాని, ఇంకెందుకో పనికిరారు పెద్దవలు."

"మీరంత గట్టిగా అరిచినా, నేను బెదర నతా! నేను చాచుకుంటే, నా వీలకి, ఖర్చు పెడతాను. ఇంక వృద్ధాప్యంలో, మీ రవరికివ్వాలని అలా కూడబెడతారా?"

"ఏం! నేను గొడుచాన్ని తే! ఎంతకళ్లు తెత్తికొచ్చినట్లు మాట్లాడుతున్నావు. నా కూతురు, నువ్వన్న మాట విని ఎంత అసహ్యించుకుంటోందో చూడు. ఎన్నేళ్ళో నే నేమి. బుద్ధి పరుత్వం వహిస్తేను. వీళ్ళంతా నావీలుకారా? నాకు మనుమలలేరా?"

కూతుళ్ళులేరా? నాకవగూ లేరండానికి నీకు నోరలా వచ్చిందా అని."

"నే నెవరికి ఖర్చుచేసానని కదా నువ్వంటున్నావు." అని మళ్ళీ మా అమ్మమ్మ ఉపక్రమించింది. ఆమెలో అత్యుద్రేకం, కోపం, పొంగి పొరలిననున్నాయి. తన తీర యాత్ర ప్రయాణం, తనకోడలిపట్లం కి నివ్వదని దృఢపరచుకుంది. మా పెద్ద తమ్మడ, తనతివ్వ తెలుసుకున్నాడో ఏమో, మరేమీ. మాట్లాడలేదు.

"రాయుడా!" న నే పిలిచింది మా అమ్మమ్మ. నాకు భయంగానే ఉంది.

"పెద్దవా! నువ్వు చేసేవు ఈ గొడవంతా. మన ప్రయాణం చట్టుబంధలయ్యింది. ఊరి పోనీలే. ఎవరికి ఎంత ప్రాప్తమో అంతే" అంటూ కోపం పోయిందా అన్నట్లు నవ్వు కున్నాది.

అశ్చర్యం! క్షణంలో కోపం పోయి, సంతోషం ఆవరించింది. చిరునవ్వుతో, నన్ను చూస్తూ "నువ్వు బట్టలు కుట్టించు కోరా! రామానికి పాపం, పార్వతికి కూడ, మంచినీకాల బట్టలు కొను. సరేనే, మిగిలిన ఏర్పాట్లన్నీ నేను చేసానులే! మీ పెద్ద మామ రానీ ఇంటికి" అంటూ, మళ్ళీ తన వంటపనిలో నిమగ్నురాలైంది.

ఎవ్వరికీ తెలియకూడదని, ఆప్యాయంగా చేయింపించిన కత్తిపీట, దుర్బేద్యమైన స్థలం లో దాచింది మా అమ్మమ్మ. ఇంక ప్రయాణం రెండుమూడు రోజుల్లో జరుగుతుందని నాకూ మా అమ్మమ్మకి సంతోషంవలన నిద్ర పట్టింది కాదు. మా పెద్దమామని నమ్మి చెప్పే, అతడిలా రసాభాసు చేసేడని నాకు కోపంవచ్చింది. నా తెలివితక్కువే దానికి కారణం. నేను వెళ్లి దానికి, మా అమ్మ వప్పకోగు. మా అమ్మమ్మ ఒక్కరి వెళ్లేదు. అంచేత తీర్థయాత్ర ప్రయాణం, ఈ జన్మ కింక వాయిదా వేసుకోవా లనుకుంది మా అమ్మమ్మ.

కూడ పెట్టడం అన్న కళని, అతి నేను ఇంకగా వినయోగించి, ఒత్తుల పెట్టావు, మహాలక్ష్మి సింహాసనంలోను, అతి గ హస్యంగా దాచి, పోగుచేసింది మాట ఏ భైరూపాయలు! ఆమె ఓర్వీ, కష్టం, మానసిక శ్రమ, ఎంత అనుభవించిందో! పదిహేను రోజులుండి, నేనూ మా అమ్మ ప్రయాణ మయ్యాం మా వూరికి. ఈ లోపునే, దీపావళిపండుగ రావటం, మాపిన్ని, ఆమెపిల్లలు, మా చెల్లెళ్లు, అందరూ పండుగ సరదాలు చేసుకున్నారు. మా అమ్మమ్మ పోగుచేసిన డబ్బంతా, అందరికీ కావలసినన్ని బట్టలు, వీరలు, కొనిపించింది. అవి అతి చౌక రోజులు. అందరికీ బట్టల వనూ, ఇంకా పాతికరూపాయలుంటే నాకో ఉంగరం కొని ఇచ్చింది.

ఎన్నిచేసినా, మా పెద్దత్తకి మాత్రం, ఒక్క రవికలగడ్డ కూడా కొన్నాదికాదు. ఆవిధంగా, ఆమె కనీ తీర్చుకుంది.

PAKCO పాకో స్టాంప్డ్, కోల్డ్ ప్లాస్టిక్ (క్రాడ్ అయిల్ ఇంజనులు

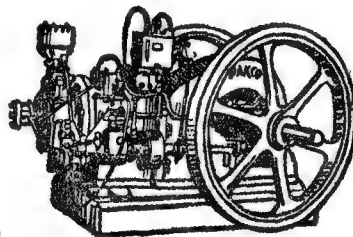
—! ప్రత్యేక లక్షణములు :—

- * పనిచేయ ప్రారంభించుట తేలిక
- * తక్కువ ఇంధన ఖర్చు
- * క్రమమైన నడక
- * దిట్టమైన నిర్మాణం
- * ఎక్కువ మన్నిక
- * అద్భుతంగా పనిచేయును
- * బాస్కెట్బాల్, ఇంజనీర్ వరికరములు

మద్రాసు ఆంధ్ర, కర్ణాటక, కేరళ రాష్ట్రములకు విశేషం :

Grams: LAMP K. S. SHIVJI & CO., (Est'd. 1903)

Phone: 3617 పోస్టు బాక్స్ నెం. 5, 178-79 బ్రాడ్వే, మద్రాసు-1

పూవు మా అదృష్టం చెప్పగలదు

మా భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవునదన్నీ, మీ సరియైన చర్యనుగురించిన మీరు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పోస్టు కార్డుపైన మీకు యిష్టమగు ఒక పుష్పము పేరున్నూ, మీరు వ్రాయలేది, వేళి వివరములున్నూ, మీ సరియైన చిగనామా యున్న వెంటనే వ్రాసి పంపండి.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుడించి, మీరు కార్డువ్రాసిన తేదీలగాయకు 12 మాసములలోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితమారము, వివరవార్తలలో మీకు జయముకలుగునో, మీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పరదేశగమనము, తీరయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, అకస్మాద్యవ్యవహారము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రమే వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్టగ్రహము లేవయినా వున్న నొడల కాంతిచేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపైన పంప బడును. మేము పంపిన భోగట్టా మీకు తప్పిగా నుండినయెడల పైకము వాపను చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. మా అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt DevDutt Shastri, Raj Jyotishi (WP-18) Jullundur City.

“ఈ కీకారణ్యములో ఒక్క జంతువు అయినా కనుపించదేమి?”

మరి కొన్నాళ్లకు, వాసావారి వీధిలో, సోమయాజులుగారు తీరయాత్రల కళున్నారని తెలిసి, తెల వారు యోమనే లేచి, చిన్నక తిపీట ఖచ్చుకుని, వారింటికి బయలు దేరింది మా అమ్మమ్మ. సోమయాజులుగారి

భార్య గుమ్మం కడుగుతోంది. వదిలా! మీరు యాత్రల కళున్నారని మా బాబు గాడు చెప్పెడు. మీకు యాత్రలో, ఎందుకేనా పనికొస్తుందని ఈ చిన్నక తిపీట తెచ్చేను. ఉంచండి, కూర తిరుక్కో

వచ్చు" అంటూ ఇచ్చి, తిరిగి సమాధానం వినకుండా, ఎటి కెలింది.

మా అమ్మమ్మ, తీరని కోరికకు చిన్నంగా, ఆ చిన్నక తిపీట అవిధంగా తీరయాత్రలు చేయటానికి వెళ్లింది. ★

మా స్నేహితుడు చంద్రం పెరికి పరి
వనూ దోపలో ఉన్న మామయ్య
గారి ఊరు వెళ్ళాను. నేను చేరేసరికి మధ్యా
హ్నం గెండుగంట లయింది. ఎండ కూడా
రవంతే తీవ్రంగానే ఉండేమో ఊరంతా
బయట నిద్రులో ఒక్క మనుకు తీస్తోంది.
న మామయ్య బాగా కలిగినవాళ్ళు. ఆయన
నటు పబ్బంటే ఒకమాదిరి చులకన. మన
కోసం డబ్బు పుట్టింది కానీ, డబ్బుకోసం
మనం పుట్టామా అనే రకం మనిషి. మా
తాతయ్య ఆ జిల్లాకంతా మోగుబరిఅయినా,

తన జీవితమంతా నేలకు బెడతన్న పాత
ఇంటిలోనే గడిపాడు. కానీ మామయ్య
ఊహలు వేరు. తాతయ్య అంటే బీదవాడు
గా పుట్టి, కష్టపడి, గొప్పవాడయ్యాడు.
మరి మామయ్యా! ఆయన యీ గడ్డమీద
పజేసరికే తాతగారికి నిరిఅందుకుంది. అందు
కనే పెద్ద వయస్సులో పుట్టిన యీ బిడకు,
లక్ష్మీప్రసాదు అని పేరు పెట్టాడు.
మామయ్య తరహా అంతా వేరు. ఆయన
మాపులు ఆలోచనలు ఎప్పుడు అందరికంటే
ఎన్నో అంతసులు దాటి ఉండేవి.

తనకు నలభై సంవత్సరాల వయస్సులో
మొసారిటి పెళ్ళిగానే, అంటే, ఎనభై సం
వత్సరాల వయస్సున, తాతయ్య అవతారం
చాలించి “హరీ!” అని అనగానే, ఇంత
కాలం, కనబడకుండా తనని, కట్టేసి వుంచిన
శృంఖలాలను, అన్నింటినీ, ఒక్కొక్కటి
మామయ్య తెగనరికి, తాత పేరు, తరతరాల
నిలిచి, తనకు, తన వాడకు, కాళ్ళిమైన
కీర్తి తెచ్చేటందుకు, ఒక బ్రహ్మాండమైన
భవంతి-ఎవరికి ఆ పరగణాలో లేనటువంటిది,
అంటే అగేం, పూర్వం రాజులు, మహా

రాజులు, రాజకుమారెలమీద కోపం వచ్చి నప్పుడు, దూర పారి పేరలకు వాలుగుకోసుల దూరంలో, నట్టడవిలో, చీమలు దూరని చిట్టడవిలో కట్టించిన ఒంటి స్తంభం మేడ కాకపోయినా అనే పక్కలో, ఒకటికి పది స్తంభాలు పెట్టి అందానికి అందం, బలానికి బలం, ఉండేటట్టు మొసాయిక ఫ్లోరింగ్, నకిలీ పాలరాతి గచ్చులతో "సుందరవిలాస" భవనాన్ని నిర్మించగానే అందమైన భవనం కనుక అలా పేగు పెట్టాడని మేమంతా సంబరపడితే, గృహప్రవేశానికి రెండు రోజులు దాటిగా, యింటికి "సందర విలాస" అని పేగు పెడుతున్నానని, మామయ్య అమ్మమ్మతో అనేసరికి, ఆవిడ "ఏమి మిదపడా వాడూ బుద్ధులు పోలేదు" అని సజ్జుకుంటున్నట్టు విసుగ్గా అనేసరికి, మేమంతా ఆర్థంకొని రిచ్చువడి,

"ఏమా పాడుబుద్ధులు? ఏమాకథ?" అని అడిగే సాహసం లేక, పోనీ సాహసం చేసి అడగినా ఆ మాట కాళ్ళ ముడుపలి సరైన సమాధానం చెబుతుందనే నమ్మకం లేక, ఒకటికి రెండుపార్లు తిలపటాయించినా అసలు సంగతి తెలుసుకుందామని పేకుసూహలనూట

దక్షిణనాయకుడు

మల్లది సురిహాబు

నన్ను గిలక, చిట్టచివరకు, ఎట్టకేలకు ధైర్యం చిక్కబట్టుకుని వెన్నెల వెలిగి కానే చేశా మా మయ్యనే కదిపి చూసేసరికి ఆయన కాలా మున్న చుట్ట చేతబట్టి చుక్కలవంక చూపుటా సాచి,

“దాని దుంప తెగ అది కూడ్రమనిసి అయి పోయింది కాని లేకపోలేనా?”

“లేకపోలే?”

“అయినా ఎందుకులే. కుర్రకుంకవి నీకు యీ విషయాలు.”

“కుర్రకుంకవి కానులే మామయ్యా”

“కుర్రకుంకవు కావా? అయితే నేనడిగే చిన్న ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్ప”

“సిద్దమే”

“ఏళ్ళి ఎన్నిరా అల్లుడా నీకు?”

“పదేనిమిది”

“నీమొగసిరి తెలిసిన సుందరులెందరురా?”

“అదేం ప్రశ్న మామయ్యా?”

“ఎందుకని?”

“అటువంటి విషయాలు ఇతరులతో ఎల్లా చెప్పడం?”

“నేనూ అదే మాట అంటే?”

“నీ విషయం నేను నేను ఎవ్వరితో చెప్పనుగా?”

“చెబితే నాకు భయమనుకున్నావా? అయినా తెలుసుకుందామని మనస్సుపడుతున్నావు గనుక చెబుతానులే. కూతనేటు మారంలో ఎక్కడా కాంతలు లేదుగా”

“లేదు.”

“పదుబాలుగుజన్మలు, నా నీడ కదలనని, మొండిపట్టు పట్టిన చిన్నది?”

“అ తేయ్య నుడికి వెలింది. బ్రాద్దు పోలే గాని రాదు. త్వరగా చెప్ప”

“ఘొందరపడితే ఎల్లాగురా అబ్బీ! ఇటు వంటి విషయాలలో ఎంత ఓర్పుఉంటే అంత బాధం”

“అయితే నేనీ మాటాడనులే”

“అంటే రాయలాగా పోర్చుమనికాదు. అనువెనతోట ఊకొడుతూ ఉండు.”

“ఉ.”

మొదలు పెట్టావు. అయితే చెబుతాను విన. అనగా అనగా అలవాడు లక్ష్య ప్రసాదు అని ఒక మంచి అందమయిన కుర్రవాడు వుండేవాడు. అమ్మకు, నాన్నకు ఒక్కడే మొగబిడ్డ. ఇవా నేం లోటులేని గారాబం. వాడికి ఉన్న పని అల్లా దోపన పోయే పడుచు పిల అని కవిష్టంచడం. సరసం గానేలేకవిష్టంచడం, వాళ్ళచేత, బిగరగానో, నెమ్మదిగానో తిటు తినడం, లేకపోలే, పిలది రవ్వంత చిటపట కొపంతో అంటున్నట్టుగా, చనువుగా

“ఏమిటా పాడుపనులు. ఎవరె నా చూస్తే” అని అంటే చిరునవ్వుతోనే ఇంకా చనువు తీసుకోవటం. ఇటువంటి చర్యలతో, ఏమి నాటి కానాడు ఎక్కడ అవుతున్నా

ఉ ప్పి గా నాయనడు

బుద్ధులుమాత్రం అలాగే నిలిచి ఒక్కొక్కప్పుడు పెమ్మమిరి మరీ పేట్రేగి పోతూం జేవి. యావనంలో అడుగుపెట్టిన అయిదారు

వసంతాలకే, యీ చిన్నవాడు చవికొన్న అనందం ఎంతో చెప్పాలంటే చిత్రగుప్తుడికో, విచిత్రగుప్తుడికో లేక.

“కాలం అంతా ఒక్కరితిగా నడవదు. అన్ని రోజులు మనవి కాదు” అని యీ పసి కాయకు తెలియపరిచే రోజు ఒకటి యీ జీవి జన్మలో సాక్షాత్తుకొనింది.

“ఏ రూపంలో?”

“సుందాం” అనే సుందరి రూపంలో. బహుశా అది చరిత్రలో నిలిచిపోగల వ్యక్తి అవుతుందని దానితల్లి దండ్రులు కలగన్నారు కాబోలు, తాటిచెట్టిలాగా, నలగా మనుష్యులంజే, కులంలో పుట్టిన ఈ చిన్నదానికి “సుందరి” అని పేరు పెట్టారు. ఆ పేరు వాళ్ళకే ఎట్టెట్టుగా పోయి, పేరుతో పిలవలేక, చివ్వరికి, “సుందాం” అని పిలిచే వాళ్ళు. అది పెరిగి పెద్దదై, చేపతలకు, రాక్షసులకి అమృతం పంచి పెట్టడానికివచ్చిన మోహినీరూపంతో, యావనంలో అడుగు పెట్టింది; ఆనాడే, ఆవాడకలా ఎన్నికైన చిన్నవాళ్ళ నుండేలో తిరని వ్యవ కలిగించింది. చిత్రణిజాతిస్త్రీలాగా కనపడే యీ చిన్నదాని మదిలో సీతా, సావిత్రిల కంటే కిలం వుందని, ఆ మారయ్య రోగుల కేం తెలుసు? తెలిసినదల్లా, “సుందరి”

నిజంగా సుందరి అని, చిన్నదాని సుందర వదనంలో తొణికిసలాడే చిరునవ్వులు యీ చిన్నవాళ్ళకోసం కొడని.

అదృష్టంలో అందరికీన్నా పది అకులు ఎక్కువ చదివిన యీ లక్ష్యప్రసాదు యింటికి, “సుందాం” అనే సుందరి ఒక నాడు “అమ్మగారు” అని పిలుస్తూ అడుగు పెట్టేసరికి

“ఏవరే అది?” అంటూ అమ్మ బయటకు వచ్చింది.

“నేనమ్మ లక్ష్యయి కూతురిని.”

“మీ అమ్మ రాలేదే?”

“ఒంటో బద్ధకంగా ఉందిట. నన్ను వెళ్ళి మంది.”

“ఏం మరీ నీళ్ళ పోసుకుందా?”

“రోజూ పోసుకుంటూందిగా!”

“నీ బొందలే. పోయి అంటుతోము” అంటూ అవిడలోపలికి వెళ్ళింది.

ఆ చిన్నది కూడా, అలవోకగా, వక్కసారి చిరునవ్వుగా, వడలు విరుచుకుని, బావి దగరకు వెళ్ళి అంటు తోమడం మొదలు పెట్టింది. “నేను కూడా, విద్య, పనివున్నవాడిలాగా, అమ్మకంటే పడకుండా, దొడ్లోకి వెళ్ళి జామిచెట్టుని ఆనుకుని నిలబడను. నలని రూపెత్తేనేం, చిన్నదాని వంతుల సొంపులు చూస్తూవుండి, ఎక్కడో, అంతా పురాలలో వుండవలసిన యీ అప్పరసను, అంటు తోమమని ||ర్థ యించిన, బ్రహ్మయ్యను తలచుకుని, కసిదీరా ఒకటికి పదిసార్లు మనస్సున కాపాలు కురిపిస్తూ వుంటే, అలాగే ఒకటి షెల్లున చెంపపెట్టులాగా వచ్చి, బ్రహ్మయ్యకు చేతులెత్తి మొక్కిట్టట్టు చేసింది.

“అంతాపురంలో వుంటే, యీ కన్నె మన కంట పడేదెల్లా, మన మక్కువని, మన్నించడ మెలా? అందుకే నేరా వెలి నాయన, యీ చిన్నది, యీ అలతారంలో రూపు నిలిపింది. మన యింట కాలతెట్టింది. ఇల్లా ఎన్ని ఘడియలు, విఘడియలు గడిచాయో తెలియదు. యింట్లోంచి అమ్మ, “అబ్బాయి!” అని కేకపెట్టిగానే నేను ఉలిక్కిపడి ఉన్నా ఉనికి, నీతి లీ పకాలం మరిచి, “ఒసన్నా” అని అంకపెట్టాను. వెంటనే నాలికే కరుచుకుని, మక్కువనేను లాగా నిలబడాను.

అంటు తోమే అంగన, యీ రంకెకు అడిలి వెనుతిరిగి చూసేసరికి జామిచెట్టు చాటున కనపడ్డది, నేను.

“అమ్మా! మీరా? భయం వేసింది” అని అంది.

మాట కలిపే అవకాశం అదే.

“నేను భయం వేసేటట్టు ఉన్నానా?”

“లేదు లేగండి. అద్దాట్టుగా చూసేసరికి భయం వేసింది.”

“మరి ఎట్లాఉన్నాను?”

ఉపాధ్యాయుడు - ఓ రేయీ రామూ, నకులుడు గుర్రం మీద వానలో పోతూ ఒక్కచినుకు అయినా మీద పడకుండా ఏలా తప్పించుకొనే వాడురా?

రాము - అది అతని నేర్పు సార్.

ఉపా - నీ ముఖం! నువ్వు చెప్పరా, గోపి.

గోపి - బహుశా రేయిన్ కోటు వేసుకుని ఉంటాడండి.

—క. చలపతిరావు (పాదరాబాదు)

“నాకు తెలియదు.”

చిన్నదాని దృష్టి పనిమీదకు మళ్ళింది. నా చూపుమాత్రం వెనుతిగలేదు మనస్సు మరలలేదు. చొరవగా ఒక్క అడుగు ముందుకువేసి కన్నార్పక, ఆ కన్నెను చూడటం మొదలుపెట్టాను.

“నాకేసి ఎందు కట్ట చూస్తారు?”

“నీ అందంచూసి మరిసి.”

“ఎంటి?”

“నువ్వు చాలా బాగుంటావు.”

చిన్నదాని ముఖంలో చిరునవ్వువచ్చింది.

వంట కోపం కూడా వచ్చింది.

“అట్లాంటి మాటలంటే అమ్మగారితో చెబుతా.”

“ఏమని?”

“చినబాబు, కొంటెమాట లంటున్నాడని.”

“చెప్ప.”

“అమ్మగారు” అంటూ చిన్నది కేక పెలేసరికి, నేను బాణంగా దూసుకు వచ్చి, సావిట్రి పడ్డాను. తోమిన గిన్నెలు నసారాలలో పేటి

“సందెకాడ అమ్మను పంపుతా” అని, చిన్నది అక్కడనుంచి వెళ్ళిపోయేసరికి, ఒక్కసారి “అమ్మయ్యో!” అని అనుకున్నాను.

పైకి ఎంత బింకంగావున్నా, అది అమ్మతో ఎక్కడ చెప్పిపోతుందోనని, మనస్సు గిల గిల లాడుతూనేవుంది. చెప్పలేదు కాబట్టి బ్రతికిపోయాం. కలితేనా?

అమ్మ, తలనా చేటలు చివాటుపెట్టి తలంటిన్నానం చేయించింది. సరే యిహాయీ వారే వంటయింటి గుమ్మందాటి ముందు సావిట్రికి వచ్చిందంటే అమ్మ బాబోయి!! నాన్న మళ్ళీ సచేలస్సానం చేయించి ప్రాయశ్చిత్తంగా లక్షగాయత్రి చేయించేవాడు. ఇది ఒక్కనాటితో అయితే ఫర్వాలేదు, తలపుకు వచ్చినప్పుడల్లా యీ తింతు అంతా మొదటినుంచి, మళ్ళీ జరగవలసిందే. తరువాత మనం హామీకా పంక్తి బాహుళ్యమే.

అయితేనేం, యిటువంటి విషయాలలో నాకు ఒక గట్టి నమ్మకంవుంది ఈ వయసు కత్తెలు, మనల్ని ఎంత బెదిరించినా పెదవార్లతో మాత్రం సర్వసాధారణంగా ఫిర్యాదు చేస్తారు. ఒక వేళే చేద్దామనుకున్నా నేరారోపణ విషయంలో, ఏ మాటలతో చెయ్యాలో తెలియక లోపల్లోపల సణుకుస్తూ ఉరుకుంటారు.

చిన్నది యింటికి వెళ్ళిపోయింది. అమ్మ వంటపయిల్లంలో ఉంది. మనం బుది ముతులంలాగా, సావిట్రి కూర్చుని వావిళ్ళి కారి దీదో ఉద్దృష్టం చదువుతున్నాం. పనిమీద ఇంతవరకూ ఊళ్ళోకి వెళ్లిన నాన్న

యింటికి వచ్చాడు. ఎండవడి వచ్చాడేమో, మొదట్లో నేను ఆయన దృష్టికి ఆసలేదు. తరువాత నేను కంటపడగానే,

“ఏం చేస్తున్నావు?” అని అడిగాడు.

“చదువుకుంటున్నాను” అని అన్నాను, ఆయన నమ్మకంలేని కంఠంతో, “ఏం చదువుతున్నావు” అని ప్రశ్నించాడు.

“దేవీ భాగవతం” అని నిర్భయంగా జవాబు చెప్పాను.

ఈమాట వివడమేమిటి ఆయన ఒక్కక్షణం కూడా అక్కడ నిలబడలేదు. అంత వయస్సులోను మెరుపులాగా యింటికి దూసుకుని, సరాసరి నెల్లి, ఆ ఏడుకొండల వాడి ఎగుట నిలబడి, వినబడి వినబడనట్లు, చలనయ్యను, ఒక్కటే పొగుడుతున్నాడు.

“ఎందుకొ?” అని అనుకున్నాను. ఆయన ఏదైనా ఘనకార్యం పెరవేర్చుకు వచ్చాడేమో అందుకని అంజలి ఘటించి యీ తిన్దయమద్ర పొంగుతున్నాడో, లేక ఆ తిరుమలయ్య కోరిన రూపంలో యాయనకు సాక్షాత్కరించాడేమోనని అపోహపడ్డాను.

వారం గడిచిన తరువాత, ఆసలు విషయం అమ్మ చెప్పింది. ఈ రాలుగాయి, పెడత్రోవ వదిలి మామూలు రస్తామీదకు వచ్చినట్లు కనపడాడటం. ఈ నమ్రత, వినయ విధేయత, విద్యయందు ఆసక్తియవన్నీ ఆయనకు పరవశం కలిగించాయట. అందుకేనే కోటిమెటవాడికి వెయ్యికోట్ల నమస్కారాలు, అని.

ఆసలు విషయం ఆ అమాయక బ్రాహ్మడి కేం తెలుసు, ఇది బెడ్డె (పెడర్) తగ్గటం కోసం మనం పుచ్చుకున్న మందని?

వారం గడిచినా చిన్నది ఆచారాలకే రాలేదు. చిన్నదాని తలమాత్రం, ఒక్కక్షణమయినా ఆలస్యం కాకుండా, ఉదయం సాయంత్రం, తప్పక హాజరవుతోంది. అది పనిలోకి రాగానే, అమ్మ మళ్ళీ అడిగింది:

“ఏమేమల్లి ఏమన్నా విశేషమా” అని.

అది అంత వయస్సులోను సిగ్గు నభినయిస్తూ మళ్ళీపదహార వసంతాల వయస్సుకు వెళ్ళి.

“ఇంకా యివ్వదు, యింకా విశేషమేమిటి అమ్మగారు” అని అంది.

“ఏం అప్పుడే ముసలిదాని వయ్యావా? ఇంకా కనిపించే వరుసేగా!”

“పిలదానికి పెల్లడువచ్చింది. ఈపిల్లలు చాలెండి”

“అశమితే అలా అంటావు. అలా అన కూడదు. పుణ్యంకొద్ది పురుషుడు, దానంకొద్ది బిడ్డలు, అన్నారు.”

“నిజమే లెండి. అయినా మనచేతుల్లో ఏముంది” అని అంటూ అది పెరట్లోకి వెళ్ళింది. అమ్మ వంటింటికి వెళ్ళి బోతూ నమ్మచూచి.

“ఎందుకూర్ యిక్కడ నిలబడ్డావు?” అని

RATNAM'S N-OIL

అంగనరములు బలహీనత చెంది, చిన్నదనంలో తిరిగి యధావ్రకారం అయి పూర్తి సౌఖ్య మనుభవించుటకు 50 సెం|| ప్రఖ్యాతి గలది. 1 సీసా రూ. 10 అంబి. పి. 1-4-0 కావలసినవారు ముందుగా 1-4-0 పంపేది. ఇందులో స్వేచ్ఛలే రకం అర్జింటునుమునకు రూ. 25-0-0 అం.

జాక్సన్. రత్నం నెస్సె, (Estd 1904) మలక పేటబ్లింగ్స్, ఆజంపూరానూ రైట్ వద్ద, హైదరాబాద్ -24 (ఆంధ్రప్రదేశ్)

అవతరణ

సి.నె.డె.క్స్

కొత్తపేట, ఏ. లాబింగుమొంది

గజ్జ. తామర. పుండ్లు.

మొదలను చర్మవ్యాధులకు

దివ్యంజనము

అవతరణ కెమికల్స్ & డ్రగ్స్

(సహజ) నిమిటాడే ముద్దును. 30

నారసింహ లేహ్యం

అంగారతో చేసినది. మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ వగైరా హింధి అమ్మ రక్తవృద్ధి కల్పించును. 20 అంబి. పి. 3-8-0. పోస్టేజీ రూ. 1-1-0 పి. పి. అండ్ కంపెనీ ఆయుర్వేద నమాణం, పెరేడి (PO) నెల్లూరుజిల్లా.

డాక్టరుగా వుండండి :

ఇంటివల్ల నున్న పశుమహాప్రళయమున ద్వారా ప్రభుత్వ రిజిస్టర్డ్ కాలేజీ నుండి డిప్లొమా పొందగలరు. ఉచిత ప్రాప్తి కల్గిన వారు వ్రాయండి.

INDIAN HOMOEOPATHIC COLLEGE. (A.M.W.) Jullundur City.

సినిమానటులు

మీ గుసని కొగలుగా చేరి, నెలకు మంచి ఆదాయం పొందవలెనన్న వో నేడే మాకు వ్రాయండి. ఈ తర్రఫయ్య తరాల ఇంగ్లీషు లేక హిందీలో వ్రాయవలెను. BOMBAY FILM SERVICE (A.M.W.) PHAGWARA (N.R)

అడిగింది. సమాధానం ఏం చెప్పాలో తోచక
“మంచిస్థాయి” అని అన్నాను. లోపలికి
పోయి త్రాసు” అని అంది.

నేను వెళ్ళబోతూంటే, “ నేనే పట్టుకు
వస్తానులే. నువ్వు మడిచిం చెలు ముట్టుకు
ంటావు” అని అంది.

నేను మంచిస్థాయి త్రాగి, సరాసరి రచ్చ
బండ దగ్గరకల్లి కూలబడ్డాను.

చింతియ్యగారి చిన్నకోడలు నీలాటి
రేపుకువేళే” తోక సమయం కూడా అడి.
నేను వెళ్లి కూర్చున్నా నోలేదో భామా
మణుల సమాహం, యమునాతీరానికి,
బయలుదేరిన, గోపవధువుల పగిడి, గోధూళి
సమయంలో యితే వస్తోంది. అంతవరకు
ఉపాయగా కబుర్లు చెప్పకుంటున్న చిన్నారి
లందరు, నన్ను చూడగానే కొందరు సిగ్గుతో
మూగపోతే, మరికొందరు కాపలవంటి కోర
చూపుతూ, నన్ను పలుకరిస్తే, నాతో
ఏకాంతంగా వున్నప్పుడు, ప్రేమతో ఉక్కిరి
క్కిరిచేస్తే, పెద్దయ్యగారి వద్ద, నన్ను
చూడగానే మూతిమండిచి, పేదవి విరచి,
భూకుటి జోడించి, మూడుసార్లు మెటికలు
విరిచి వడివడిగా అంగలుచేస్తూ ముందుకు
వెళ్ళింది. ■ సంతోషానికి అర్థం.

“మూడుకోజలయి కనిపించటంలేదేమని.”

నేను కూడా, కనుసన్నలతోనే, ఎన్నో

దక్షిణ నాయకుడు

సంగతులు చెబుచామని, అనుకు
న్నాను. ఒక మూల సంతాపకట్టు
మరొకవంక సావాసకతెల, సమాహం,
వీటన్నింటినీ తప్పించి చెటుకువిల్లుచిన్నయ్య
నన్ను కవ్వస్తున్నాడని, ఆ చామంతిలేకుల
వన్నె చిన్నదానితో ఎలా చెప్పడం? అప్పు
టకీ నాకు వీలైన పదాలిలో.

“శివదీక్ష పరురాలినురా” అని చక్రరాగం
రవ్వంత బిగ్గరగానే విసిరాను. అంటే శివా
లయంలో కలుసుకోమని, ఆ చిన్నదానికీ
మాత్రం తెలుసు. ఒకచిరునవ్వు యిటు విసిరి
ముసిముసి నవ్వులతో విసవిసా నడిచి వెళ్ళి
పోయింది.

అందరికీ, చిట్టచివర వస్తున్న చింతియ్య
గారి చిన్నకోడలు, మాయలేని భారం
కూసున్న దానిలాగా, నెమ్మదిగా వస్తూ
పాటవచ్చిన దిక్కున దృష్టిపారించి, నన్ను
చూడగానే, నేను చిరునవ్వు నవ్వాను.
ఆజవరాలు ఒక్కక్షణం ఆగి, కొలిమిపై సరి

చేసుకునే సాకుగా వంగి, నేనున్న దిక్కుకు
చూసి, నావంక చిలిపిగా నవ్వి లేచి చెంకున
ముందుకు సాగిపోయింది. నేను ఆపడుచు
వెళ్ళినవై పే మామూ, విరహంతో ఒక్కవేడి
నిట్టూర్పుతో ముందుకు సాగగానే, కాలి
క్రింద ఏవోమెత్తగా తగిలితే ఉలిక్కిపడి,
క్రింద పడ్డవస్తువు తీసేసరికి పెంటువాసనలని
మరిపించే సన్న జాజడం...సన్న జాజ
డం...!!!

నన్ను వలచి వలపించిన, ఆ చిన్నది,
అలనాడు, లేను, నాదైన, ఆనాడు సన్న
జాజినే, నాకు నజరానా యిచ్చింది.
ఆ చిన్నదాని చిన్నామే మనయింటి ఈ
సన్నజాజి తీగ.

“ఇంట ఉన్న ప్రతీపుష్పం ఒక పూబంతికి
చిన్నామా మామయ్య.”

“అంతే ననుకో.”

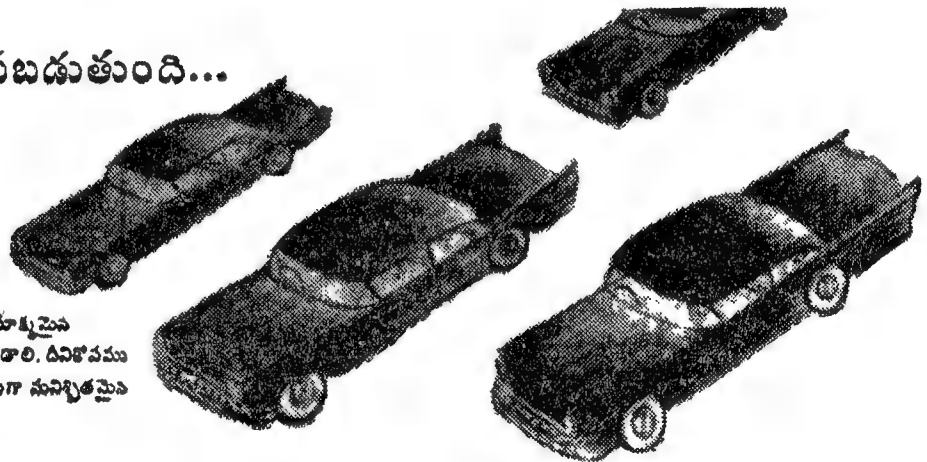
“మామా నువ్వు దక్షిణనాయకుడివా?”

“అంతమాట వద్దురా అలుడా. ఆ పేరు,
■ పరువం ■ రాధామాధవుడికే, ■ సత్య
భామాప్రియుడికే చెల్లింది.”

“నువ్వు మాత్రం ఏం తక్కువ వాడివా?”

“అప్పు నాయకల విషయంలో, ఆయనతో
మనం రవ్వంత పోటీపడ్డా, పదహారువేల గోప
వధువులవిషయంలో మాత్రం ఆయనకు
ఆయనే సాటి.

పనితనం గవీంపబడుతుంది...

హైదరాబాద్ లో తిరిగి బాగాలు అతిమౌఖ్యమైన
అచ్చుకువేసాటు బాగా వెన్నెరింపబడాలి. దినికోసము
అదే హైదరాబాద్ పర్షిను ముఖ్యముగా సునిర్మితమైన
పానరాళ్ళమీద అధారపడి ఉంది.

కార్పొరండమ్ యూనివర్సల్ వారు రకరకాల పానరాళ్ళు, ఇతర పానబట్టే పరికరాలు తయారుచేస్తారు. ఇవి మంచి వస్తువులను
చోకగా త్వరగా తయారుచేయుటకు పెద్ద పెద్ద సంస్థలకు ఉపయోగపడుతున్నాయి. విశ్వతలోగాని, నిర్వహణలోగాని
కార్పొరండమ్ యూనివర్సల్ వారి బాండెడ్ ఆట్రేజివలను మించినవి లేవు.

నేడు 36 అంగుళాలవరకు వ్యాసంగల పెద్ద పెద్ద పానరాళ్ళను తయారు
చేసి సరఫరా చేయకలుగుచున్నాము. ఈ విధంగా మా కాళాధారులకు
అన్ని శ్రేణులలోను నిజప్రేమ రసనాయుడ పానరాళ్ళను అందజేస్తున్నాము.

బాండెడ్ ఆట్రేజివలు, పాన పుకాలు, సెగ్
మెంటులు, అరగడియలు ఇటుకలు, పుల్లలు,
పానరాళ్ళు, వాల్స్ గ్రౌవ్మెంట్
కాపాండు వగైరా.

కార్పొరండమ్ యూనివర్సల్ లిమిటెడ్,

వాడ్ అఫీసు: 52/53, జహంగీర్ స్ట్రీటు, మద్రాసు 1. టెలిఫోను: 2941 (4 లైనులు) కార్ఖానా: తిరువత్తూరు.

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు: మనల్ని విలియంజాక్స్ & కంపెనీ లిమిటెడ్. మద్రాసు-1. హైదరాబాద్ అఫీసు: నెం. 2, స్ట్రీట్ నెం. 8.

మెసర్స్ హెచ్. ఎస్. కాక్స్ & కంపెనీ, ట్రైబేట్ లిమిటెడ్, నెం. 24, రాంపార్ట్ రోడ్, బాంబే. ప్రత్యేకమైన వాటికి మాత్రము, Z 563

“ఆ అవ్వనాయికలు ఏమెచుదు. ఎవ్వరైనా కనిపిస్తున్నారా?”
 “కనిపించకేం? అంతా ఈ వాడే మనుష్యులే గా? కూతురు పెళ్ళికనో, మనురాలు అన్నప్రాశనకనో పిలుస్తారు. కొందరు ఆరిందాల్లో మరీ పెద్ద ముత్తయిదువులై భాష్యం, భగవద్గీత మాట్లాడితే, కొందరు కొంటెకోణంగులు మాత్రం ఒక్కతూణం పదహారు సంవత్సరాల పడుచులే చిరునవ్వుతో, చిలిపి నవ్వుతో, ఇంకా మాయని మగువ స్వభావాలని స్వరించి నెరిసిన చంపలని ఒక్కసారి సరిదిద్దుకుంటారు.”

“అంతేనా?”
 “భగవద్గీత పారాయణ చేసే వయస్సులో అంతకంటే ఇంకేం ఉంటుంది?”
 “కథ దొవ వదిలి దొంగనపడ్డదయ్యా?”
 “మళ్ళిస్తున్నానుగా”
 ఆర్పిన చుట్ట యింకొకసారి వెలిగించుకుని...

“ఇంతకూ మనం ఎక్కడ ఉన్నాం?”
 “రచ్చబండ మీద, చింతయ్యగారి, చిన్న కోడలిని తలుచుకుంటూ, సన్నజాజి ఘుమ ఘుమలు తలపుకు తెచ్చుకుంటూ...”
 “మనసైన మగువ లందరూ నీలాటి రేపు నుంచి యింటికి వెళ్తుంటూ యింకొకసారి దర్శనం యిచ్చారు. కాని మనస్సుకు ఏదో వెలితిగానే ఉంది.”

“ఎం? చక్కని చిన్నది చెంతలేదనా?”
 “మాటలు నేర్పావే!”
 “మేనల్లుడేగా”

“అన్నింట ఆయలే మాబాగే!!... చిక్కిన మనస్సుతో, వేడి నిట్టార్సులతో యింటికివచ్చాను. మనస్సు మనస్సులో లేదు. వెచ్చని వెన్నెలలో మేను నాల్చాను. కన్ను తేరిచినా, మూసినా కలత నిద్రికే. రవ్వంత కుసుకు పట్టగానే, ఒక తియ్యనికల. కలలో కన్నెత్తో, వెచ్చ వెచ్చనివ్రాసులాడుకుంటూ, సంధ్యాసమయంలో యమునా తీటిలో నేను, సుందరి, వెచ్చ వెచ్చని వ్రాసులాడుకుంటూ విహరించినట్లు, నే కలగని, గుఱుపించి జాగృతికి కన్ను విప్పేసరికి, గుగుపట్టి ప్రియుడు, శిశాంకుడు, మామిడి చెట్టుచాటున నక్కితే, ముసలయ్యగారికోడి కొక్కిరిస్తూ భాషలో,

“తెల్లవారవచ్చే తెలియక నా స్వామి మళ్ళి పగుండెదవు లేరా” అని సుప్రభాతం చెబుతోంది.

మనం పానువుడిగేసరికి, ఎదురుగా పెద్ద ముత్తెనువు మాఅమ్మ కనబడ్డది. రూపాయంత బొట్టుతో పార్వతిదేవిలాగ ఆవిడ కనబడగానే, భక్తికలిగి, నమస్కారం చేశాను. ఆవిడ ఒక్కతూణం రిచ్చవడి, నివ్వగబోయి, యాపనకందుకు ఏ గాలో ధూళో సోకిందినుకుని, బహుశః మంత్రపు విభూతికోసం కాబోలు, యింట్లో వెళ్లిపోయింది.

విభూతి నాకు రానే ఏం లాభం? ఈ కరణమంత్రంతో ఒక చిటికెడు, ఆచిన్న దానిమీద చిలకరితే!!

సాయంకాలం పనిచేసేది బొగడపువ్వులు ఏరుతోంది “బొగడపువ్వులు, నీకుయివ్వుమా?” అని అడిగాను.

“నా కందుకు? మా పెద్దదానికి. దానికి పువ్వులంటే ప్రాణం”

“అదేవచ్చి ఏగురుని వెళ్ళవచ్చుగా?”

“అది యిక్కడికే ఎల్లా వస్తుంది!” అనే సరికి, మనస్సు చివుక్కుముది.

“నిన్నటి ఉదంతం ఏమన్నా చెప్పిందా?” అని గవ్వంత సంజేహం కలిగింది. అయినా దైర్యంగానే “ఏం?” అని అడిగాను.

“ఇక్కడికి వస్తే ఎల్లా? శివాలయంలో పువ్వులతో?”

“నోనా వెడుతుందా?”

ప్రాద్దుగుతులు అక్కడే ఉంటుంది.

సరాసరి శివాలయంకువెళ్ళాను. శివాలయం, దాపున ఒక పెద్దతొట్ట ఉంది. అందులో బ్రహ్మాండమైన బొగడ చెట్లు, చెట్లు దగ్గరలో ఒక మండపం. సందే చీకట్లలో ఎవ్వరో చిన్నది వడినింపి నవ్వుల నీర్లు కక్తూ మానుకుంటుంది. నా సవ్యడి వినిగానే, లేచి, చదువుగా ముందుకు అడుగువేసి, నా కాగిలిలో కరిగిపోయింది.

నేను ఉలిక్కిపడి “నువ్వా” అని అన్నాను. చిన్నది ప్రశ్న వేసేలోపలే,

“నువ్వేనా” అని దగ్గరకు తీసుకున్నాను.

“ఎవరని అనుకున్నారా?” అని గొంతుగా ప్రశ్న వచ్చింది.

“నువ్వనే అనుకున్నాను”

“అన్నీ అబద్ధాలు”

“నీతోనా?”

నాకే నడిచినచ్చిన ఈ అభిసారిక ఎవరో కాదు. పెద్దయ్యగారి పడ్డు.

మరునాడు, ఆ మరునాడు యిదే తింతు. చింతయ్యగారి చిన్నకోడలు, శివారాధనకు వచ్చి విష్ణుప్రీతిని పొంది వెళ్ళింది. మూడోనాడు నాలుగు గంటలకే గుడికి వెళ్ళాను. ఎవ్వరూ లేరు. ఏం చెయ్యాలో తోచలేదు. బొగడపువ్వులు ఏరి దండ గుచ్చటం మొదలు పెట్టాను. ఇవ్వుడు తలుచుకుంటే నవ్వు వస్తుంది. పురుషుడేమిటి, పూలమాల కట్టడ మేమిటి? అని. ఇవన్నీ ఆకామయ్యచేయించే పనులు. దండ సగం పూర్తి కాకుండానే, ఎవ్వరిదో అడుగు సవ్యడి విని అటు మానే సరికి... ఎన్నో రోజులుగా ఎప్పుడో ఎప్పుడో అని ఎదురుచూస్తున్న వన్నెల విసనకర ఇటే వస్తోంది. నేను మండపం వెనక్కు దాగాను. సరాసరి చెట్టు దగ్గరకు వెళ్ళి మాసి ఏమి అర్థం కానట్లు నిలబడ్డది. చెట్టుకింద రాలిన పువ్వులు లేవు. నేనుడికి నమస్కారం

ఒకడు—టీకప్పకు హాండ్లెట్ ఎటువైపు ఉంటుందిరా?
 వేరొకడు—ఏడ్చినట్టే ఉంది నీ ప్రశ్న. కప్పకు ఎడమ, కుడి అంటూ ఉంటుందామి?
 ఒకడు—అందుకేరా అడిగింది. అది బయటివైపు ఉంటుంది.
 —ఎ. రామయ్య (సికిందరాబాదు)

చేసి అక్కడినుంచే వెనక్కి తిరిగింది. నేను ముందుకు వచ్చి “సుందాం” అని పిలిచాను. ఉలిక్కిపడి వెనక్కి తిరిగింది.

రాక్షసుడిలాగా కనబడ్డది నేను, గాలి తగిలిన తీగలాగా నిల్చి వెల్లా వణికి పోయింది తను. కాని చేతిలో దండ చూడగానే, ఆతొ, సంకోచంతో, ఒక్కసారి నావంక చూసింది: దండ ముందుకు నాచి

“ఇంద” అని అన్నాను.

“వదు”

“పరివాలేదు తీసికో”

“వదు” అంటూ అక్కడినుంచి చకచకా వెళ్ళిపోయింది.

“సుందాం” అని పిలిచాను. సుందరిపలుకలేదు. వెనుదిరిగి చూడలేదు.

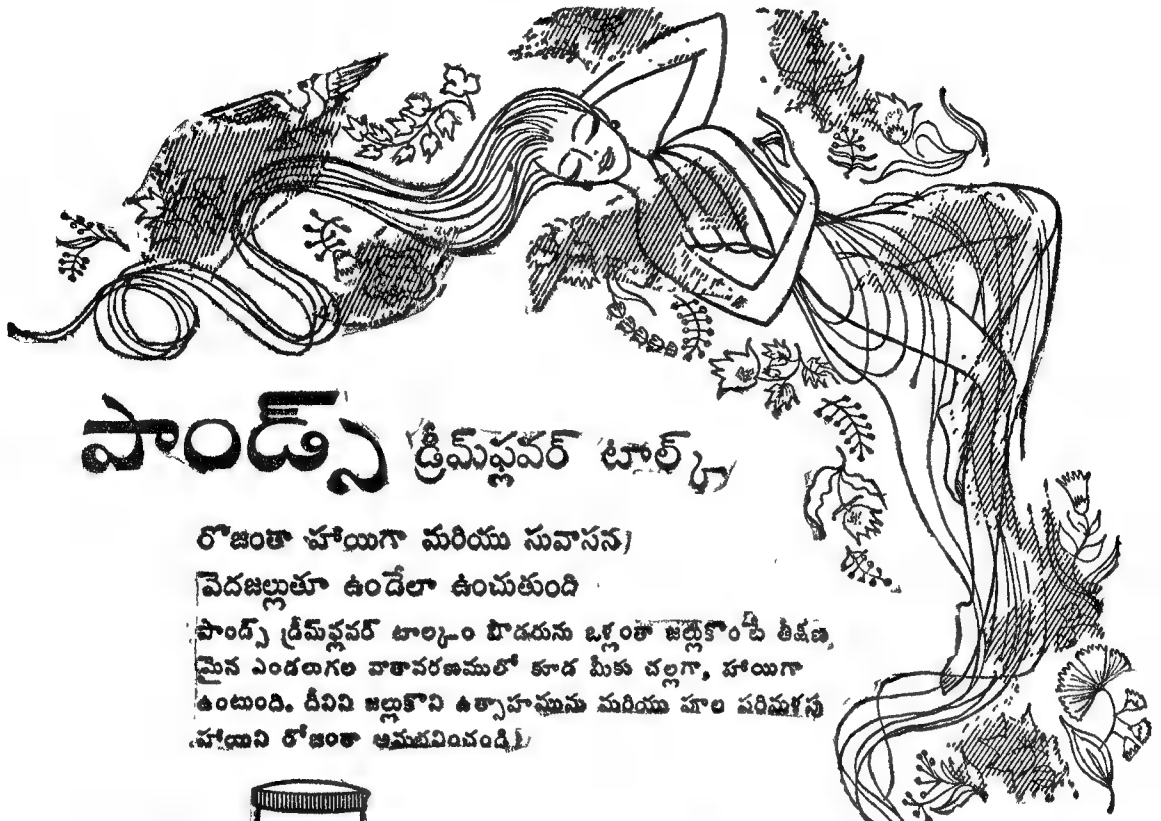
అడుగు కోపంగా యింటివేపు మళ్ళింది. చేతిలో పూదండ సాగే పాదాల్ని ఆపి వేసింది.

గుడిలోకి వెళ్ళి యీ దండ పార్వతీపతి పాదాలకెంత వుంచుదామని అనుకున్నాను. మనుష్యులకు నిరేకంచిన భగవంతుడికి యివ్వవచ్చునో లేదో? అయినా పాములు పన్నుగాలు ధరించే ఆ విభూతిరాయడికి మగువలకి మనసయ్యే యీ పూదండ దీనికీ. మనకేం మనసైనవాని కరువా. కోరిన వారికే యిదాం. కాని ఎంత అవమానం. ఇంతవరకూ నేను కోరిన ఏ పడతి నన్ను కాదని సాగి పోలేదే? నీవూ నాయకుడివా అని ఈ సడించి ఏ గం గాకమలాయతాక్షి, నన్ను కాదని, వేరొకపారుని చెట్టబట్టలేదే. ఈ దానీకన్నే కా యింత పొగరు, దీని గర్వం అణచవలసిందే. ఈ పూదండ, నేను తలలో తురుమువలసిందే. ఈ సుందరి నాది కావలసిందే.

ఇంటికి చేరేసరికి నాన్న సంధ్యావందనం ముగించుకుని ఏదో చదువుకుంటున్నాడు. నన్ను చూడగానే,

“ఎక్కడినుంచి?” అని అడిగాడు.

“ఆలయానికి వెళ్ళివస్తున్నాను” ఈ మాట వినిగానే ఆయన ముఖం మాసి తీరవలసిందే. ఏనుగెక్కినంత సందరం కనిపిస్తోంది. మందచాసంతో.

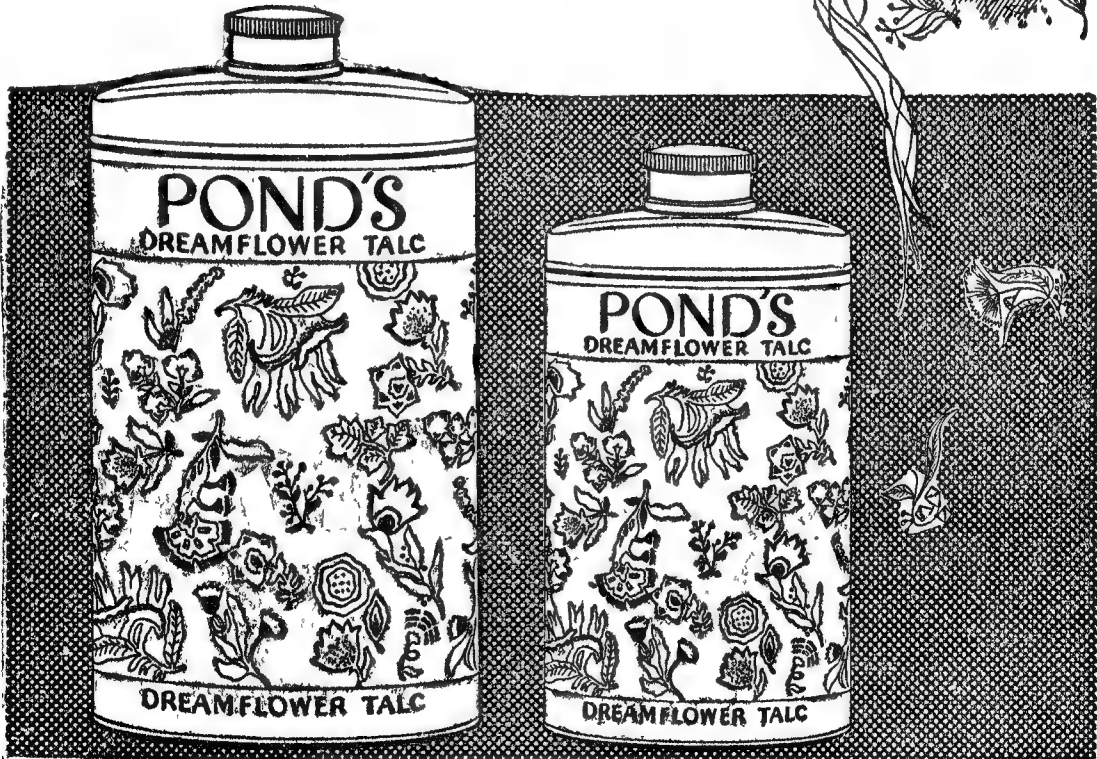

పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్

రోజంతా హాయిగా మరియు సువాసన!

వెదజల్లుతూ ఉండేలా ఉంచుతుంది

పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్-ం పొడరును ఒక్కంతా జల్లుకొంటే తీవ్రమైన ఎండలుగల వాతావరణములో కూడ మీకు చల్లగా, హాయిగా ఉంటుంది. దీనిని జల్లుకొని ఉత్సాహమును మరియు హల పరిమళాన్ని హాయిని రోజంతా అనుభవించండి.

పెద్ద మరియు మధ్యమ రకపు రెండు అనువైన పైజాంట్ లభిస్తోంది.

[1974-75]

రివైల్డ్ - టాలర్స్ ఇనకార్పొరేటెడ్ (నామికమైన బిజ్నెస్ యూనిట్. ఎ. రో నంబూరికము)

“మడకట్టుకొ భోజనం చెద్దాం” అని అన్నాడు.

మరునాడు కాదుకదా నాలుగురోజుల దాకా సుందరి రాలేదు. రోజూ బాగా ప్రాగుపోయేదాకా కనిపెట్టుకొనివుండటం నిరాశతో యింటికి వెళ్ళడం. అయిదురోజున తలంటి పోసుకుని, గాలితో దోబూచులాడే ముంగురులను సరిదిద్దుకుంటూ సరాసరి బొగడ చెట్టుదగ్గరకు వచ్చింది. చుట్టూతా కలియ జూచింది. ఎవ్వరు కనబడలేదు. నేను రాలే దనుకుని దైర్యంగా పువ్వులు ఏరటం మొదలు పెట్టింది. పువ్వులు ఏరటం ఆటేసేపు పట్ట లేదు. ఎందుకంటే సగంపెగా పువ్వులన్నీ నేనే ఏరి దండ తయారుచే సేసయ్యో. ఏదో పాట తనలో తాను అనుకున్నట్టు కూనిరాగం తీస్తోంది. అక్కడినుంచే శివయ్యకు నమ స్కారంచేసి యింటికి మళ్ళింది. ముందుకు అడుగు సాగలేదు. ఎ తినతల వంచినది. ఎందు కని? ఎదురుగా కనపడదీ నేను. ఒక్క త్రిణం ఆగి ప్రోవ తప్పకొని వెళ్ళ బోయింది. అక్కడ ప్రోవ ఉన్నది ఒక్కరికే. ఆ బాటలో నేనుఅడ్డంగా నిలబడివుంటినయ్యో, నన్ను కాదని ముందుకు పోలేదు, వెనుతిరిగి గుడిలో అడుగుపెట్టలేదు. ఒక్క అడుగు వెనక్కి వెసింది.

“సుందరి” అని పిలిచాను.

తల ఎ తి నా వంక చూసి, తలవంచుకుని నేలమీద బ్రాటన వేలితో రాయటం మొదలు పెట్టింది.

“ఇంటికి వెడుతున్నావా!”

అవునన్నట్టు తలవూపింది.

“నీతో ఒక్కమాట చెప్పనా?”

సుందరి ఏం మాటాడలేదు.

“నువ్వు ఎంతో అందమయినదానివి.”

.....

“నువ్వంటే నాకు చాలా యిష్టం.”

ఈసారి చిన్నది కన్నె తిమాసింది.

“ప్రోవ వదులు చినబాబు” అని అంది.

“అంత లేలికగా వదులుతానా?” అని అన్నాను.

చిన్నదాని కంట నీరు తిరిగింది.

“నీకు దండం పెడతాను”

“నాకు దండం అక్కర్లేదు. నేను చెప్పిన పని చెయ్యి; ప్రోవ వదులుతాను”

“అమ్మా! నే నట్లాంటిదాన్ని కాదు”

“కాదు కనుక నే యీ మోజా.”

.....

“సుందరి”

.....

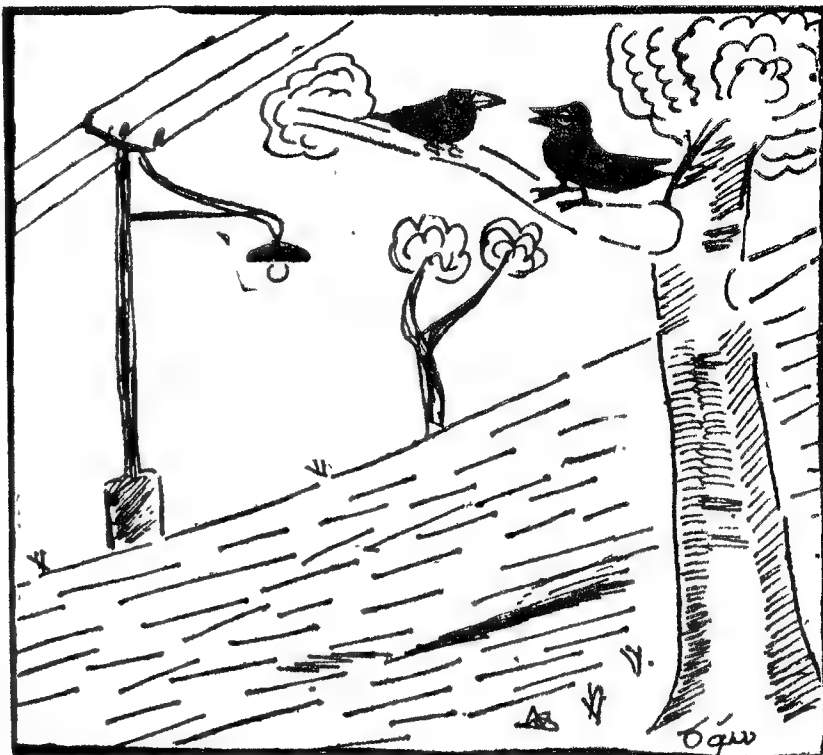
“నన్ను చూసి ఎందుకు భయపడతావు ? నేనేం రాక్షసుడిని కాణి? నిన్నేం తప్ప పని చెయ్యమని అనటం లేదు. ఇరుగో దండ, నీకోసమే కట్టాను తీసుకో.”

“అక్కర్లేదు”

రోజూ నువ్వు వస్తావని ఎదురుమాసాను.

ఈ నాలుగు రోజులనుంచి నువ్వు రాలేదు.

ఆంధ్రనచిత్రవారపత్రిక

“ఈ వేళ లైటు ఇంక వెలగలేదు—పోయి రిపోర్టుచేయండి.”

చిత్రకారుడు: అచ్చి రఘురామరెడ్డి (మద్రాసు)

ద క్తి ణ నాయకుడు

నా నునస్సెంత బాధపడడో ఎలాచెప్పను... నువ్వురాలేదేం... నామీదకోపంవచ్చిందా?”

“నన్ను వెళ్ళనీ చినబాబు”

“దండ తీసుకో వెలిపోదువుగాని”

“నాకు అక్కర్లేదు”

“దీన్ని ఏం చెయ్యమ?”

“దేముడి మెళ్ళో వెయ్యండి”

“దేముడి మెళ్ళోనా!” అంటూ ప్రక్కకు తిరిగాను.

సుందరి నన్ను చాటి వెళ్ళిపోతోంది. నేనిలా ఊరుకొంటే లాభం లేదనుకొని, ఇంతవరకు దాచిన అస్త్రాన్ని ప్రయోగించాను. ఆ చిన్నదాన్ని నాలుగు అడుగులు వేయనిచ్చి

“సుందరి నువ్వు వెడితే నామీద ఒట్టు” అని అన్నాను.

సాగిన పాదం ఆగింది. నేను రెండడుగులు ముందుకు వేసి

“దండ తీసుకో” అని దండ ఆపిలైపు జాచాను.

“వద్ద” అని అక్కడినుంచే తల ఊపింది.

ఇంకొక వ్యక్తి నే బలవంతంగా పొదిని పట్టుకుని తలలో పూదండ అమర్చేవాడిని. బహుశా సుందరికూడ నేనటువంటివని ఏదో చేస్తానని అనుకుంటూదికొబోలు, భయంగా నావంక చూసింది. మనిషిని చూడగానే చిలిపితనం మాని పెద్దమనిషి తరహాగా ఉందా మనిపించింది.

“నీకోసం ఎంతో ప్రేమతో యీ దండ కట్టాను. ఎంత చెప్పినా నువ్వు వినటం లేదు. నా మాట మన్నించడం లేదు. ఇంత చిన్న కోరిక తీరకపోయిన తరువాత నేను బ్రతికి ఏం లాభం. నీ ఎదుటనే, యీ నదిలో వడి చస్తాను. నుఖంగా ఉండు” అని అంటూ, వడివడిగా అంగలు వేసుకొంటూ నది ఒడ్డుకు వడిచాను.

“హాలో! హర! హర!” అని ఒక్క పొలికక పెట్టి నీటిలోకి దూకపోయాను.

“అంత దారుణమా మామయ్యా”

“నేను గజ ఈతగాడినిరేరా...” ఒక్క ఊరుకున సుందరి వచ్చి, నా చెయ్యి పట్టుకుంది.

“ఎందుకు చిన్నబాబు, నన్ను ఇల్లా గంపు తావు”

“నన్ను వదులు”

“వదలను. మీరివని మానేసి ఇంటికి వెళ్ళి పోండి. మీరు గొప్పవాళ్ళు. మేము పేద

(61-వ పేజీ చూడండి)

వీరగానవిధి

దశమధి

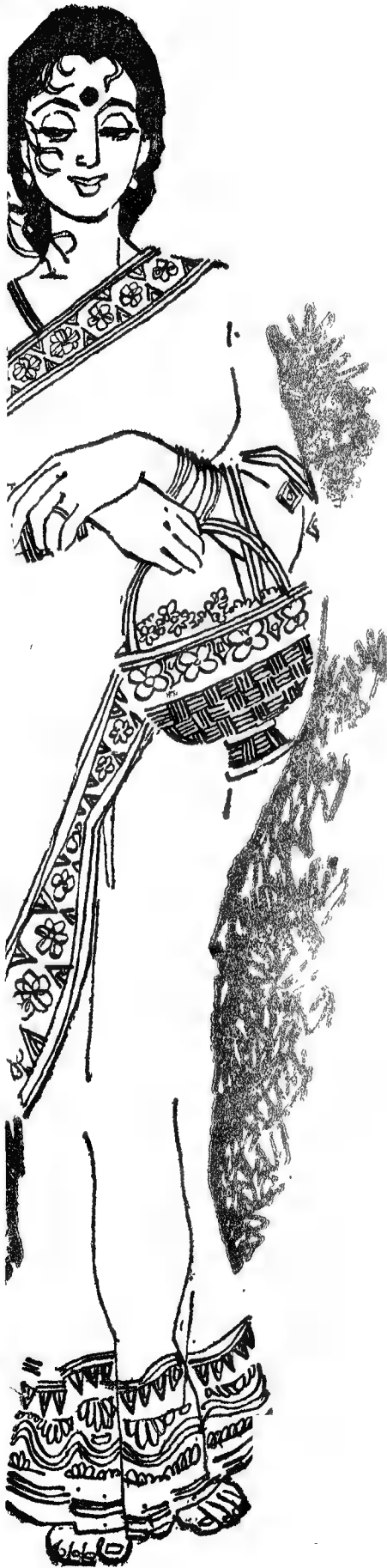
మంద మందంగా బొడుమలెప్పుల మవ్వ
సన గాలిలో సమపాళాలో కలిసి
బిమకున్నది. అప్పుడే జేయించి వాడిగట్టిన
కాఫీసుండ్రతో కాచిన చక్కని కాఫీలా
మనోహరంగా కుక చతుర్దశి సాయంత్రం.
చంద్రుడు ఇంచుమించు నిండుగా బొడు
మలెచెట్టువెనకగా వా మిక్కిలి మాయ
వ్వారు. కాని జొంగడ లోకమంతా కని
పెట్టినది. ఎంత వాక్కువ్వా కవపడు
తూకే వున్నాడు కొమ్మల చాటుమాటుగా-
పొంగిన పొలముంలేలాగా. పక్కన శివా
లయంలో గంట ఖంగు ఖంగున మోగింది—
భక్తులంతా వస్తూ బోతూ వున్నారు. వచ్చే
బోయేవాండ్రను బొడుమలె పూజస్తున్నది
తలలమీద పూలు రాలుతూ.

రానుం బొడుమలె చెట్టుకింద కూచుని
శివాలయం ద్వారా సందర్శించే పు మాస్తున్నారు.
ధ్వజ సందర్శనమీద వాలిన పావురాయి, రాయి
విసిరికే ఎగిరిపోయినట్లు రానుం చూడగానే
లేచిపోయింది. తన మాత్ర అంత వికట
మైందా? ఆలోచించుకున్నాడు రానుం.
అది ఎగిరిపోవడానికి తాను చూడడానికి ఏం
సంబంధం? ఏదో రెండు ఒక్కసారి ఆలా
జరిగితే తనమాత్రంలో వివాదాలు తలచుకోవడం
జేసికీ అని సంకోచ పడతాడు రానుం.

క్రమంగా రాత్రి హెచ్చుతున్నది. శంకర
మండలంలో అమృతం తీరడం ఎక్కువవు
తున్నది. అన్నివైపులా పుచ్చపూలు పూస్తు
న్నాయి. నీలికొగిలెంమీద తెల అక్షరాల
లాగా ఆకాశంలో చుక్కలు—నీలి లంగా
మీద తెలని ఓడలా ఆకాశంలో వెళ్తున్నాయి.

శివాలయంలో జనం పలచబడుతున్నారు.
రాత్రి ఎనిమిది కావస్తున్నది. సాయంత్రం
అధ్యంజనన్నానం చేసి, తడిఆరని కురులు
దిరుకోకుండా, నాడావిడిగా పెట్టుకున్న
కుంకుమబొట్టు, చేతిలో పూలుబట్టు, పెట
పెంజులుతుూ ఊరికే పాదాలమీద వీరా
దుతూ నడకకు అంతరాయంకలిగిస్తున్న పట్టు
వీర, సీకాయరసం తాకి ఎత్తబారిన కళ్ళు,
అభంగాలు లేకున్నా కేంబలా అందంగా

స్వచ్ఛంగా వున్న మేడ, మేడని ఆరచేతులను, తాకి చూడాలనే కోరికతో ఊరికి కిందికి దూకేగాజాల-గబగబా నడిచి వెళ్తున్నది 'వీణ'.

వారం రోజులనుంచి వీణను చూడాలని ఆ బొడ్డుమలై చెట్టుకింద సాయంత్రాలు కూచుంటున్నాడు రామం. వీణరాదు. ఇంటి వైపునల్నే దైర్యంలేదు. బడికి రావడం మానేసి అప్పుడే పదిరోజులైంది వీణ. ఎందుకు రావడంలేదో తనకు తెలియదు. తన ఇంట్లో వీణను గురించి ఎవ్వరూ ఏమీ అనుకోలేదు.

ఇవాళ నేనా తన అదృష్టం అన్నట్టు వీణ కనపడింది. అంతేచాలు అనుకున్నాడు. వీణ గబగబా నడిచివస్తోంది. చూచాడు. మల్లెలూ నీలంబరాలూ కలిపిపోసినట్టు వెలుగు నీడలు బొడ్డుమలైకింద కురుస్తున్నాయి. వెలుగు నీడల్లో తనకోసం నిర్మిస్తున్న రామంను చూచింది వీణ. చూచి చూడంతోనే నడక వేగం వచ్చించింది. పులుకుపులుకున, మగమగమగమగగా, కోపకోపంగా మాన్తూ వచ్చిపోయింది సుళ్ళోకి.

ధ్వజ సంభంమోది పావురాయిలా వీణకు గూడా తన చూపు, రాయిలా తాకిందా?

ఎందుకలా కోపం గావెల్లిపోయింది? మళ్ళీ తన చూపులోని దుష్టతన పు ఆలోచన పోయింది రామనికి. పావురాయి ఎగిరిపోవడంలో ఆర్పింపుంది. తన చూపులో తీసిలేదు. నట్టి చేదు చూపులు. కనుకనే పావురాయికి, పావురాయిలాంటివీణకూ తన చూపులు రుచించలేదు.

నిజంగా తన చూపులో అంత చేదుందా? లేక గుడికి వెళ్తున్నప్పుడు తాను కనపడడం ఆమెకు నచ్చలేదా? భగవంతుణ్ణి దర్శించుకోవడానికే వెళ్ళేప్పుడు మనస్సులో ఎట్టివికారమూ కలుగకూడదు. కనుక తాను కనపడితే అందువల్ల మనస్సులో వికారం కలుగుతుందని భయమా? కాదు. తెలివనిదికి వెళ్ళుతున్నప్పుడు మనస్సు స్వచ్ఛంగా వుండాలి. అవును. తాను ఇక్కడ ఎందుకు నిలుచున్నట్టు? మరోచోట ఎక్కడా ఆమె దర్శనంకొడు. తనకు భగవంతునిమీద భక్తి లేకున్నా ద్వేషం మాత్రం లేదు. ఉన్నాడని గట్టిగా నమ్ముకున్నా లేడని వాదించవలసి నంత మూర్ఖత తనలోలేదు. శివాలయం వద్ద కొలని పక్కగా బొడ్డుమలై నీడ తన మనస్సుకు ఎందుకో ప్రశాంతి నిస్తుంది. తాను కూడా గుడిగా? నడితే బొగుంటుందా ఇప్పుడు? అని ఆలోచించుకున్నాడు రామం. ఇప్పుడు వెళ్ళితే ఆమెకు మరీ కోపం రావచ్చు. ఆమెతో తనకుగల ఆరేండ్ల పరిచయంలో ఎన్నడూ ఆమె అలా కోపంగా చూడలేదు. ఇవాళ ఇదేం కర్మకారమం కుంగిపోయాడు. తన దౌర్భాగ్యానికి నిందించుకున్నాడు. మరోసారి దేహం కలిగింది. ఆమె పెళ్ళివిర్వాట్లు ఏమైనా జరగడం లేదుకదా?

పావుగంభైంది. వీణ తిరిగిరాలేదు. చంద్రుడు

బొడ్డుమలై నెత్తిమీదికి పోతున్నాడు. తాను ఇక్కడ ఉన్నాడని ఆమె రావడానికి సంజేహిస్తోందేమో. తనమీద ఇంత ద్వేషం ఎందుకు కలిగింది ఆమెకు? పోట్లుకుకోలేక.

తగాదా పడలేకే. అభిప్రాయభేదం రాలేకే. మరి ఎవరైనా ప్రత్యర్థులు తనకు వ్యతిరేకంగా కలిబొలిచుటలూ చెప్పి ఆమెలో ద్వేషం పోటుమరింపజేయలేదుగదా? అయినా అంత ప్రత్యర్థులెవరున్నారో? తనతో మంచిగానే మాట్లాడి తనను ద్వేషించేవాళ్ళు ఉండవచ్చు, అనుకున్నాడు. కాని ఎవరూ వెంటనే తనకు స్ఫురించలేదు.

ఇంకా రాదేం సుళ్ళోచుంది? తాను ఇక్కడినుంచి వెళ్ళిపోతే వసుంజేమా! తనవల్ల ఆమె ఎంతసేపు సుళ్ళో ఉండిపోను? వెళ్ళిపోదామని జయలుదేరాడు. మనస్సు ఒప్పుకోలేదు. వీణమీద చెప్పరాని కోపం వచ్చింది. తాను చదువునదరి రాజకీయాలలో చేరబోతున్నాడు. ఏదో అప్పుడు అరెస్టుయిట్టిలో పడతాడో. మహాత్ముని వంటివాణ్ణి నిరాశ్రితంగా నిర్బంధించే ప్రభుత్వానికి తానురెక్కా! ఈలోగా రెండునాళ్ళ వీణను కళ్ళారా చూచుకోనైనా నోచుకోలేదా! అయినా ఈ ఆలోచన ఆమెకు ఉండరాదా! తాను జైలుకు వెడతాడనేది ఆమెకూ తెలుసు. రాజకీయాలలోకి వద్దని పడవడే తానే బోధించింది. మనస్సులో జైల్లా, రైల్లా, రైఫిల్లా మెదిలాయి. ఇంటికి వెళ్ళదామని జయలుదేరాడు, వీణమీద చెప్పరాని కోపంతో.

ఎందుకు తనంటే ఇంత నిర్మత్తులం. ఛీ. ఆదాల్లాంటా ఇంతే అనిపించింది. వీణ ప్రవర్తనకు ఆదాల్లానందరినీ నిందింపడం తప్పు అనుకున్నాడు. తనకు స్త్రీలపై సహజంగా కల గౌరవాన్ని విడనాడడం ఇష్టంలేక.

ఇంతలో కిలలా నవ్వు వినిపించింది.

నందనవనంనుండి పారిజాతకుసుమాల జలజల రాలినట్టు నవ్వింది, వీణ వెనుకనుంచి. గిరమైన వెనుతిరిగి చూచాడు. చంద్రుడు దానకర్ణుడిలా కొలకొలలాగా వెన్నెల కుమ్మరించాడు, వీణమీద. వీణ తనకు దగ్గరగా వచ్చింది. చిరునవ్వుచూపు చూచింది. చూపునిండా వలపు పరిమళాలు వున్నాయి. గాలిలోకి విస్తరించుకుంటూ జ్ఞాపకం వచ్చాయి.

ఏల నన్ను మరచే ఎదుగబోయితి-ఆమె వలపు చూపుచూచే భస్మమైతి.

ఆమె చూపు ఆమెమీద కలిగిన కోపాన్ని పెల్లగించి పారేసింది. "వీణా!" అన్నాడు రామం.

"ఎందుకు ఆలా పిలుస్తావు?"

"వీణ ప్రాగితే లోకాని కంఠటికి వినపడాలిగా."

"చాలెదా. అన్నట్టు కాలేజీ ఎందుకు మానుకున్నావు?"

"మరి నీ వెందుకు మానుకున్నావో?"

నీరుపడింది వీణ, జవాబివ్వలేదు. మరో
 క్షణం తిప్పింది సంభాషణ.
 “నువ్వు పాటిక్కులో పడుతున్నా
 వుంటా?”
 “అవును.”

“పాటిక్కులో పడితే పడ్డావుగాని
 క్షణం మాత్రం పడకు”. నవ్వింది.

“రాసి పెట్టివుంటే తప్పకుండా.”
 “నీకూ రాతాపూతలమీద నమ్మకం
 వుందీ?”

“లేంది శివాలయానికి ఎందుకు వస్తాను?”
 “నా కోసం.”

“నీ కోసమే రాతలమీద నమ్మకం.”
 “కాంటెవాడివి”. నవ్వింది వీణ.

“వీణా!”
 “హా! హా.”

కెల్సి పొయింది, వీణ, పెద్దదయిందని

వీణ నవ్వు

అంతా అనుకుంటున్నారు గాని వీణలోని
 చిలిపితనం, చిన్నతనం పోలేదు. చంద్రుడు
 దివిటీలా మండుతుంటే ఆ వెలుతురులో వీణ
 తనతో మాట్లాడిన చోటంతా వెలికాదు
 రామం. ఆమె జడలోని నీలాంబరాలూ
 మలెలూ నలుపు తెలుపూ కలగలుపుకుని
 నాలుగు మూడు రాలి, దొరికాయి. అవి
 చెవిలో చెక్కుకున్నాడు. ఎక్కడికెళ్ళా
 వురా అని అమ్మ అడిగితే గుళ్ళోకి అన్నాడు
 రామం, వీణ జడలోని పూలు చెవిలో
 చెక్కుకున్నవి చూపి.

మరునాడు రామం అరెస్టయినాడు.
 తల్లిని కూడా చూడడానికి రానివ్వలేదు,

పోలీసులు. రామాన్ని జైలుకు పట్టుకొన్నారు.
 పూట్ ఫారం వెనకగా వీణను మని దుఃఖం గా
 చూచింది. ఆమె చూపులో ఎన్ని కాంక్షలూ
 ఎన్ని కంపనలూ... జైల్లో రామంకు వీణా
 తానూ కలిసి గడిపిన ఆరేండ్ల గాధా చలన
 చిత్రంగా గోచరించింది. మేష్టరు రాని
 పూలు ఇద్దరూ ఒక చోట కూర్చుని తమ పేర్లు
 ఇంగ్లీషులో ఎలారాయాలో చర్చించేవారు.
 ఆమె VEENA అని రాసే తాను “వీ”ని
 డబ్లియు చేసేవాడు. “వీన్” అన్న శబ్దం
 “వి”తో రాసారు గనుక ‘వి’ కర్రకు అనేది
 వీణ. ‘వీ’తో డబ్లియు ఉంది గనుక
 డబ్లియు ఉండాలనేవాడు రామం. తాను
 ఎప్పుడు ఆమెపేరు రాసినా WEENA అని
 రాశేవాడు. ఆమె ఎప్పుడూ ‘వి’తో రాశేది
 తన పేరు; ‘వి ఫర్ విక్ రీ’ అనేది ఆమె.
 ‘డబ్లియు ఫర్ వెల్’ అనేవాడు రామం.
 జైల్లో ఉన్న మూడు సంవత్సరాలూ రామా
 నికే ఆమె నీలి నీలి కళ్ళు, కళ్ళలోని కమ్మని
 కాంక్షలూ మనస్సులో కనిపిస్తుండేవి.
 క్రమంగా రామంకు వీణను గురించి వివరాలు
 తెలియటం మానేశాయి.

మూడేళ్ళ తరువాత బయటపడ్డాడు
 రామం. వీణకు ఒక కూతురు. రామం
 చరించకుండా ఈ వార్త విన్నాడు.
 అవిడ భర్త పోలీసు అధికారిట. జైలునుంచి
 తిరిగి వచ్చిన నాడు తల్లి వడించినా అన్నం
 తినలేదు రామం. సాయంత్రం పూట శివా
 లయం వైపు వెళ్లి బొడు మలెచెట్టు కింద
 నిలుచున్నాడు. సరే గా కుక్క చతుర్లకి.
 చంద్రుడు బొడుమలె వెనుక వున్నాడు.
 అయితే అప్పుడప్పుడూ మబ్బువచ్చి అతన్ని
 తాకుతూ వెళ్ళిపోతోంది. ఎనిమిదవుతోంది.
 అభ్యంతరం గుండరి వీణ గుడిలోకి వెళ్ళడామని
 వస్తోంది. రామం గుండె గుభేలుమంది. వీణ
 రామంను చూచింది. చెప్పరాని ఆనందంతో
 పొంగిపోయింది. అవిడలో ఆ నాటికీ ఈ
 నాటికీ ఎట్టి మార్పు లేదు. అదే చిలిపితనం.
 అదే ఉత్సాహం.

రామం.
 ఉం.
 గుళ్ళోకి రావూ.
 రాకేం. కానీ నీతోనా.
 ఏం - భయమా!
 అబ్బే భయం కాదు. బావుండదని.
 ఏం ఫర్ వాలేదు రా! మా ఆయన ఏమన్నా
 అంటాడనా? ఆయనకు నువ్వంటే ఎంత
 ఇష్టం అనుకున్నావా?
 ఆమె కళ్ళలోని కాంక్షలు మనస్సుకు
 అందని. వివక్షిత్రాలా మిలమిలా మెరిశాయి.
 “పద గడిలోకి” అన్నాడు రామం.
 కిలకిలా నవ్వింది వీణ.
 ఆ నవ్వులో ఎంత అమాయకత - ఎన్ని
 కాంక్షలు!

ఎదురు తెన్నులు

నీ దర్శనమ్ముతోనము నేను స్వామి
 ఎదురుతెన్నులు గాదితి నిదురవచ్చె
 మరల మేల్కొంచి ఎన్నియోమార్లు నిదుర
 పోయినాడను నీ జాడ పొలుపు లేదు.

నీదు సాక్షాత్కారమ్ము నీదు సేవహ
 మెంత తీయనీహయి ఊహించినంత
 ఊహలందున మధురిమ దైహికముగ
 మరులుగొల్పని జీవమే మధువు నాకు.

రిత్ర పరుగులుపెట్టి మరీచికలకు
 వేయిపాటలుపాడి తద్వీచికలకు
 బదులు పాచిక లేక నీ పాచికలకు
 మేలుకొనలేక వాల్చితి మేను నేను.

తిరిగి మేనొక క్రొత్తది తెచ్చికొంటి
 కన్నువిచ్చితి ననుభవ కక్ష్య దాటి
 భవమే అనుభవమయ్యె నా భావ విధి
 పరచికొన్నది తిమిర మభావరేఖ.

భవమ్మునుభవమును భావ మభావమనగ
 ఎందమాపులు నాలుగు తొండవించు
 నీదు రమణీయ సత్కృపానీరజమ్ము
 ఎందుగనువిచ్చు నీ నాల్గింటితోన.

—బెజవాడ సదానందం

మనదేశము

చిగుళ్లు: రోగకారకాలు

చిగురు; దంతాలకు దవడలముకలకు మధ్య ఉండే పొర అని ఇది వరకే తెలుసుకున్నాము. ఈ పెరిడోంటల్ మెంబ్రేను అడుగుభాగమేచిగురు. ఇది రక్తపుష్కలమై, పండు వానిముగింజలాగా అందంగా ఉండి, దంతపంక్తికి రక్షణ కోభ ఇస్తుంది. ఆరోగ్యవంతులలో చిగురు రంగు లేత ఎరుపుగా ఉంటుంది. కాని కొన్ని పరిస్థితులలో ఈ ఎర్రరంగులో నీలిచారాలు కనిపిస్తవి. లేక చిగురే నలుగానో నీలంగానో ఉంటుంది. చిగురు చివరిభాగంలో నీలవరం కలిగిన చార సాధారణంగా సీసం గమల్లోను, సీసంతో వస్తువులు చేసే కర్మాగారాలలో పని చేసేవారిలోనూ, సీసం (లేడీ) ఉన్న ఔషధాలను అతిగా నేవించిన వారిలోనూ కనిపిస్తుంది. ఒకప్పుడు సిఫిలిస్ అనే వ్యాధిచికిత్సకై విస్తృత అనే లోహం ఇంజక్షనుగా ఇవ్వబడేది. ఈ ఇంజక్షన్లు పుచ్చుకునే వారిలోనూ ఈ నీలవరం కనుపించవచ్చు. పయోరియా అనే వ్యాధిలోనూ ఈ నీలవరం లేఖమాత్రంగా కనుపించవచ్చు. స్పృశించినంతమాత్రాన చిగుళ్ళలో నుండి చిమురక్తమూ రావచ్చును. ఒకప్పుడు, అకారణంగానే చిగుళ్ళ నుండి రక్తం కారిపోవచ్చు. ఇవన్నీ చిగుళ్ళ వ్యాధిగ్రస్తములయినప్పుడు సంభవించేవి. వీటిని ఎంత త్వరగా గుర్తించి వైద్యసహాయం పొందితే అంతమంచిది.

ఏదీ వ్యాధులలో ఈ లక్షణాలు కనుపిస్తేనే తెలుసుకునేముందు, రోగంలో రకములనుగురించి, ఆ విషయంలో ఆధునిక వైద్య వైజ్ఞానికాభిప్రాయములనుగురించి నూలంగానైనా తెలుసుకోడం అవసరం. ఈ విజ్ఞానం ఒక్క దంతవ్యాధులను అర్థం చేసుకోడానికి మాత్రమే వినియోగించదు. సర్వ వ్యాధులను, వాటి స్వరూపస్వభావాలను అర్థం చేసుకోటానికి సహకరిస్తుంది.

శరీరం నాలుగు విధములుగా రోగగ్రస్తమౌతుందని రోగకాస్త్రజ్ఞులు భావిస్తున్నారు. ఆరోగ్యంతో ఉన్నప్పుడు శరీర ధర్మములను వివరించే కాస్త్రం ఫీజియాలజీ. రోగం ఏర్పడగానే ఈ ధర్మములు కొద్దిగానో పూరిగానో మారిపోతవి. ఈ మార్పులను, అందువల్ల శరీరకార్యక్రమంలో జరిగే

మార్పులను బాధలను వివరించే కాస్త్రం పేరు పాథాలజీ. పాథాస్, అనే పదానికి విచారము అని అర్థం. వ్యాధిరాగానే ముగంజు విచారము తెలియజేయడం జరుగుతుంది. ఈ రోగ లక్షణములను ఔషధములతో నివారించవచ్చు; లేదా శస్త్రచికిత్సవల్ల నివారించవచ్చు; లేక, కొన్ని విద్యుత్ప్రసరణ ప్రసారంతో నివారించవచ్చు. ఔషధములతో నివారించడం తెలియజేసే కాస్త్రాన్ని మెడిసిన్ అంటారు; శస్త్రములతో నివారించడం తెలియజేసే కాస్త్రాన్ని సర్జరీ అంటారు. విద్యుత్ప్రసరణములతో నివారించే పద్ధతులను తెలియజేసే కాస్త్రాన్ని రేడియో అజీ అంటారు.

డా॥ గాలి బాలసుందరరావు

ఆధునిక విజ్ఞానం అభివృద్ధి చెందినకొద్దీ దాని ప్రభావం వైద్యంమీద కూడా వ్యాపించింది. ఎప్పటికప్పుడు చికిత్స విధానాలు మారిపోతున్నవి. రోగకారణం విషయంలో అభిప్రాయాలు మారిపోతున్నవి. ఏమిమారినా రోగంలో రకములను గురించిన అభిప్రాయములు మారలేదు.

శరీరం వ్యాధిగ్రస్తం కావడానికి ముఖ్య కారణములు నాలుగు.

- (1) 'ట్రామా' (అపాయం.) (2) ఇన్ ఫ్లు మేషన్. (3) డిఫిషియన్సీ. (4) నియో ప్లాస్మ.

(1) అపాయం: దీనిని వైద్య పరిభాషలో 'ట్రామా' అంటారు. అపాయములు అనేక రకములుగా జరగవచ్చు. ఎదురుదెబ్బ దగ్గర నుంచి, ఎముకలు విరగడంవాకా అన్నీ అపాయములే. అపాయం జరగగానే అలా జరిగిన ప్రదేశం అంతో ఇంతో వ్యాధిగ్రస్తమౌతుంది.

రెండవ కారణం "ఇన్ ఫ్లు మేషన్". దీనిని గురించి ప్రతివారూ ట్టుణ్ణంగా తెలుసుకోడం అవసరం. జీవితంలో కలిగే బాధలలో నూటికి 80 పాళ్లు, అపాయములవల్ల, ఇన్ ఫ్లు మేషన్ వల్ల కలుగుతవి.

"ఫ్లేం" అంటే మంట అని అర్థం. మంట

వేడిగాను ఎర్రగాను ఉంటుంది గదా! ఇన్ ఫ్లు మేషన్ అంటే మనం వాపు అని వర్ణించే రోగస్థితి. ఇన్ ఫ్లు మేషన్ అన్నమాట 'ఫ్లేం' అనే మాటనుంచి పుట్టింది. ఇంత విరళమైన అరంతి ప్రచారంలో ఏ మాటలేదు. శరీర భాగం ఇన్ ఫ్లేం అయినప్పుడు, ఔషధాలు, శస్త్రచికిత్స, ఇతర చికిత్సలు కూడా అవసరం కావచ్చు.

ఇన్ ఫ్లు మేషనుకు కారణాలు మూడు.

- (1) క్రిమిదోషం. (2) కొన్ని రసాయనిక వస్తువులు. (3) వేడి, విద్యుచ్ఛక్తి మొదలయిన శక్తులు అధికంగా ధాతువుల స్థితిని మార్చడం.

శరీరం ఇన్ ఫ్లేం కావడానికి అతిముఖ్య కారణం క్రిమిదోషం. ఈ స్థితిని వైద్య పరిభాషలో "ఇన్ ఫెక్షన్" అంటారు. స్పృశిలో క్రిములు అనేక రకములు. కొన్ని జంటబాటికి చెందినవి. కొన్ని వృక్షబాటికి చెందినవి. కొన్ని శరీరకార్యక్రమంలో సహాయం చేసేవి; మరికొన్ని శరీర భాగములను వ్యాధిగ్రస్తం చేసేవి. (1) బాక్టీరియా, (2) పారా సైట్, (3) ఫంగస్ అని క్రిములు మూడు రకములు. ఇందులో ఇన్ ఫ్లు మేషన్ కలిగించే క్రిములలో అతిముఖ్యమైన క్రిమివిషాన్ని బాక్టీరియా అంటారు. బాక్టీరియమ్ వికచనం. బాక్టీరియా బహులవచనం. ఈ క్రిములను గురించి తెలియజేసే విజ్ఞానం పేరు బాక్టీరియాలజీ. బాక్టీరియాలో చాలా రకములున్నవి. వాటిలో కొన్నింటికి ఆధునిక విజ్ఞానం కనుక్కొన్నది. ఎప్పటికప్పుడు కొత్తక్రిములను కనుక్కొంటూనే ఉన్నారు. బాక్టీరియా వికచీకణ శరీరాలు. ఇతర క్రిమి విశేషములను గురించి సందర్భం వచ్చినప్పుడు వివరిస్తాను.

(2) రసాయనిక వస్తువులు. తిమలపాకులలో సున్నం ఎక్కువైతే నోరు పొక్కడం, మామిడికాయ నాన తాకితే నోరు పుండు కావడం అందరికీ తెలిసిన విషయమే. కొన్ని రసాయనిక వస్తువులు శర్యాన్ని శరీరాంతర భాగములలోఉన్న మూత్రాన్ని మెంబ్రేనును తాకినప్పుడు పొక్కి పుండు అవుతుంది. లేక ఆ భాగం వాచి ఎర్రబడుతుంది. ఇలా ఎర్రబడడాన్ని 'ఇరిటేషన్' అంటారు. ఇలా చేసే వస్తువులను 'ఇరిటెంట్స్' అంటారు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఈ 'ఇరిటెంట్స్'ను శరీరాంతరభాగమైన వ్యాధినివారణకోసం ఉపయోగించవలసివస్తుంది. చర్మో పరిభాగంలో దుడుకునే తెలదలు, ఆయింట్ మెంటు ఘోబాటికి చెందినవే. జగత్ప్రసిద్ధమైన అమృతంజనం ఈ జాతికి చెందిందే. ఇటువంటి తెలదలు గృహవైద్యంలో అతిముఖ్యములు. వీటిని గురించి స్థలాంతరంలో వివరిస్తాను.

ఈ ఇరిటెంట్స్ స్వల్ప పరిణామంలో వినియోగించబడినప్పుడు మర్దనం జరిగిన ప్రదేశంలో రక్తసానం అధికం చేస్తవి. అందుకని ప్రదేశం ఎర్రబడుతుంది. కాని వాటికి

అధికమైనప్పుడు అవి ధాతువులు నశించేయ
వచ్చు. ఇలా ధాతువులు నశించడమును
■ సెక్రొసిస్ అంటారు. నశించిన ధాతువును
క్రిములు ఆవరించినప్పుడు ■ గాంగ్రికా అనే
ప్రాణహానికరమైన, దుర్బంధ భూయిష్టమైన
రోగస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఈ స్థితి గంటలమీద
ప్రాణాలు తీసుంది. ధాతువులో దుర్బంధం
అంకురించగానే రోగి, రోగి అనుచు గుల్కా
■ విషయం ఇంటనే చైత్ర్యుడికి తెలియ
జేయడం అత్యవసరం.

కొని ధాతువులు చచ్చిపోవడం ఎప్పుడో
గాని జరగదు. సాధారణంగా ఇన్ ఫేం కావ
■ మే జరుగుతుంది.

నిప్పును తాగినప్పుడు, ఎలెక్ట్రిక్
తీగలు ముట్టుకొన్నప్పుడు చేతులు కాలడం
చాలామందికి తెలిసే ఉంటుంది. కేన్సరువంటి
రోగాల్లో ఎప్పుడూ, రేడియం చైత్ర్యం జరిగి

మనమూ-మనదేహస్థితి

నప్పుడు పుట్టుబడడం అనుభవంఉన్నవారికి
తెలిసే ఉంటుంది. ఈ విధమైన వైద్యనిష్ఠ
మనవారు కరెంటు ట్రైబ్ మెంటు అంటు
న్నారు. ఈరెండు ఇంగ్లీషుమాటలే

వ్యాధికి మూడవ కారణం, 'డెఫిషియెన్సీ'.
'డెఫిషియెన్సీ' అంటే 'లోటు' - 'లోపం'
అని అర్థం. ఆహారంలో కొన్ని అతిముఖ్యపదా
ర్థములు లోపించినందున కొన్ని వ్యాధులు
ఏర్పడతవి. ఉదాహరణంగా, విటమిన్
"సి" లోపిస్తే, చిగుళ్లు సహజస్థితి కోల్పోయి
కచ్చికలాగా, స్పాంజిలాగా, పెళుసయి,
రక్తం కారిపోయే "స్కర్వి" అనే
వ్యాధి యేర్పడుతోంది. "రిహోఫేషన్" అనే

విటమిన్ ■ కాంపెక్సులో భాగం లోపిస్తే
జీర్ణకోశంలో మ్యూకస్ మెంబ్రేన్ లో పుట్టే
పడి, "స్క్వి" అనే వ్యాధి ఏర్పడుతుంది.
ఇలా అనేక వ్యాధులు ఏర్పడవచ్చు. సంద
ర్భం వచ్చినపుడు ఇంకా విపులంగా ఈ విష
యం చర్చిస్తాను.

ఇక నాలుగవ వ్యాధి విశేషం 'నియో
పాజం'. "నియో" అంటే మూతనమైన,
'పాజం' అంటే గుణవంతి పదార్థం. ఒక
శరీరభాగంలో ఒకే రకమైన టిష్యూ
జీవకణములు విపరీతంగా ప్రవృద్ధి చెంది
కణుతులు గ్రంథులు ఏర్పడతవి. ఆ
ప్రదేశం ఉబ్బుతుంది. ఈ స్థితి శరీరోపరి
భాగంలో ఆయినా ఏర్పడవచ్చును. లేదా
అంతర్భాగములలో ఆయినా ఏర్పడవచ్చును.
ఏ టిష్యూ అధికమాతున్నదో ఆ టిష్యూ
స్వభావాన్ని బట్టి, ఈ కణుతులు అనేక పేరు
లతో వ్యవహరించబడతవి. కొన్ని ప్రవృద్ధి
చెందడానికి దీర్ఘ కాలం తీసుకుని, ఒకచోట
పెరుగుతవి. ఒకే టిష్యూను అనుసరించి ఉం
టవి. పరిసర అవయవములలోనికి గాని ధాతు
వులలోనికి గాని చొచ్చుకొనిపోయి వాటిని
వ్యాధిగ్రస్తములు చేయవు. ఒక ప్రదేశం నుంచి
మరొక ప్రదేశానికి వ్యాపించవు. ఒకే టిష్యూను
ఆక్రియించి ఒకే ప్రదేశంలో నెక్యుడిగా
పెరిగే గ్రంథిని "బెనెన్ ట్యూమర్" అం
టారు. ప్రక్క అవయవములను కొనుక్కొని
లింటూ ఇతిర అవయవములలోకి రక్తం
ద్వారా ప్రాకే జీవకణములు గల గ్రంథిని
"మెలిగ్నంటు ట్యూమరు" అంటారు.
'కేన్సరు' అందరికీ తెలిసిన మెలిగ్నంటు
ట్యూమరు. కేన్సర్ అంటే మ్యూకస్ మెం
బ్రేన్ లో అంకురించిన "మెలిగ్నంటు ట్యూ
మరు". జన్మతః ఉండక కొత్తగా పెరిగిన కణ
తని నియోప్లాజమ్స్ అంటారని ఇదివరకే
చెప్పాను.

శరీరంలో అంకురించే వ్యాధులన్నీ ఈ
పెన వివరించిన రకములలో ఏదో రకానికి
చేంది ఉండవలసిందే. ★

పాఠకులకు మనవి

"మనమూ - మనదేహస్థితి" శీర్షిక
పాఠకుల ఆదరాభిమానాలు అధికంగా
చూరగొన్నందుకు ఆనందిస్తున్నాము.
పాఠకులు సందేహాలు వెలి
బుచ్చుతూ వాటిని తీర్చమని వ్రాస్తు
న్నారు. చాల స్థూలంగా సందిగ్ధంగా
మాత్రమే ఈ సందేహాలు వెలిబుచ్చు
తున్నారు. వాటికి ఇదమితంగా
సమాధానం ఇవ్వడానికి వీలులేదు.
ఈ విషయం గమనించమని పాఠకు
లను కోరుతున్నాము.

—సంపాదకుడు

రుతుక్రమం ఆలస్యమైతే?
విచారపడవద్దు ప్రభుత్వంగాంచిన
దేవి పిల్లుల వాడండి

దేవి పిల్లు ముఖ్యంగా
ఆలస్యమైన క్రమంగాక
వాయు బాగ్ లో గుడ్డిన
లేక అగిపోవడం జరుగుతుంది
దేవి పిల్లు బాగుగ
గుణం ఇవ్వను

అన్ని సందర్భములలోను కీర్తి
మును ఆమోఘముగాను
ఈ వేయిను
అభివృద్ధి కలిగియును.

SEENU & CO., 28, THANDAVARAYA GRAMANI STREET, MADRAS 21.
(ADVT. PERMITTED UNDER G.O. MS NO 1121 HEALTH)

-దైవజ్ఞ పాతూరి శ్రీరామమూర్తి

23-11-60 బుధవారం మొదలు

29-11-60 మంగళవారం వరకు.

మేషం :

(ఆశ్వినీ, భరణి, కృత్తిక 1 పా.)

ఈవారం కులభంగా తెలుసు పనులలో ప్రవేశిస్తారు. ధనాదాయం కొద్దిగా పెరుగుతుంది. కాని, ఖర్చులు విపరీతంగా పెరుగుతవి. లెక్కలకు సంబంధించిన పొరపాట్లు తరచూ వస్తూ ఉంటవి. ఎడటివారిమీద సంజేహాలు వచ్చి మీ పనులకు ఆటంకాలు ఏర్పడుతవి. ఆదాయవృద్ధి ప్రయత్నాలు చురుకుగా జరుగుచున్నట్లు కనుపించినా పూర్తిగా నెరవేరవు. కుటుంబంలో ఇంతకు ముందుకన్నా సుఖము, శాంతి లభిస్తుంది. వారం రెండవభాగంలో లాభవార్తలు తెలుస్తవి. శుభకార్య ప్రయత్నాలు ఫలిస్తవి. ఇతరుల కార్యభారాన్ని తగ్గించుకుంటారు. 25, 26 తేదీలలో ప్రయాణాలు, స్వల్పలాభం విరోధాలు.

* * *

వృషభం :

(కృత్తిక 2, 3, 4 పా, శోహిణి, మృగశిర 1, 2 పా.)

ప్రతివిషయంలోను ఆసక్తి బాగుంటుంది. సాహిత్యరంగాల్లో ముందుకు పోగలుగుతారు. వృత్తి విషయంలో ఏర్పడిన సమస్యలు క్రమంగా సర్దుబాటు అవుతవి. ముందుకన్నా ఆదాయం పెరుగుతుంది. ఆలోచనలు ఎక్కువ. ధర్మకార్యాలలో పాల్గొంటారు. మీ మిత్రులను గురించి మీకుగల సంజేహాలు తొలగిపోతవి. యంత్రాలు మొదలయినవి కొనే నిమిత్తం ప్రయత్నాలు చురుకుగా జరుగుతవి. సంఘకార్యాలలో శ్రమ ఉంటుంది. తోటివారి సహాయంతో సక్రమంగా జరుగుతుంటుంది. కుటుంబభాగ్యతలను చాకచక్యంతో నెరవేర్చుకొంటారు. 23, 24 లలో ధనప్రాప్తి. వ్యవహార విజయం.

మిథునం :

(మృగశిర 3, 4 పా, ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1, 2, 3 పా.)

సాహసకార్యాలకు ప్రోత్సహించేవారేగాని, చిక్కులను సర్దుబాటు చేయగలవారు కనుపించరు. రావలసిన ధనం సకాలంలో ఉండదు. హాదా పెరుగుతుంది. శ్రమతో కూడిన ప్రయాణాలు చేస్తారు. మాటమంచి తనంతో పనులు సాధించుకోవలసిన సమయం. భాగస్వామి లతో కలిసి చేయు పనులలో ఫలితం బాగున్నా ఇతరులవల నిష్ఠురాలు, అశాంతి కనుపిస్తుంది. బంధువుల నడవడం చి శుభవార్తలు తెలుస్తవి. విద్యార్థులకు బుద్ధివృద్ధి, శ్రద్ధ బాగుంటుంది. ఎటుమీదనుంచి పడటం వలగాని, అగ్ని సంబంధమైన పనులవలగాని దేహభాగాలు కలుగగలవు. జాగ్రత్తగా ఉండండి. 27, 28 లలో వృత్తిలో అభివృద్ధి, స్థిరాస్తులు కొనే ప్రయత్నాలు, శ్రమ.

* * *

కర్కాటకం :

(పునర్వసు 4 పా, పుష్యమి, ఆశ్లేష)

సమయానుకూలంగా ప్రవరించి భారం పెట్టుకోకుండా మాట దక్కించుకుంటారు. కొద్ది క చేరలలో ధనవ్యయం కనుపించినా గౌరవము, కార్యసిద్ధి ఉంటుంది. విలువగల వస్తువులు కొనే ప్రయత్నాలకు ఆటంకాలు రావచ్చు. వ్యాపారవ్యవహారాలలో ఇతరుల సలహాలను పాటించటంవల్ల కష్టనష్టాలు రాగల అవకాశాలున్నవి. రాజకీయ

గ్రహస్థితి

మిథునంలో ఆంగారకుడు, సింహంలో రాహువు, కులలో బుధుడు, వృశ్చికంలో నూరుగ్రహుడు, ధనుస్సులో గురు శుక్ర శనిలు, కుంభంలో కేతువు, మకర కుంభ మీన మేషులలో చంద్రుడు.

లలో మాటకు విలువ లభిస్తుంది. అయితే పట్టులను తగ్గించుకొనటం అవసరం. ధన సంబంధమైన చిక్కులు తీరగల నూచనలున్నవి. అధిక శ్రమవల్ల ఆనాగోగ్యం చేస్తుంది. పిల్లల మూలంగా ఆనందం లభిస్తుంది. 25, 26 లలో అపవాదాలు, వస్తువులు పోగొట్టుకొనటం, వంచన.

* * *

సింహం :

(మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1 పా.)

ముఖ్యంగా ఉద్యోగ సంబంధమైన ఆందోళన, చిక్కులు తీరి పోయి మనశ్శాంతి లభించదగిన సమయం. ప్రయాణాలు అనుకూలమి. శ్రాంతివారితో ప్రసంగించే సందర్భంలో నిబ్బరం అవసరం. దుబారా ఖర్చులు తగ్గించుకొనటంవల్ల ముందు ముందు ఇతరుల సహాయం ఎదురుపడవలసిన అవసరం తగ్గుతుంది. బంధుమిత్రుల రాకపోకలు అధికం. వ్యవహార పరిష్కార భాగ్యతలు పైన పెట్టుకోవచ్చు. మీ యోగక్షేమాలు విచారించు రహస్యాలు తెలుసుకొనేవారుంటారు. జాగ్రత్త. శ్రాంతిగా ఆదాయ ప్రయత్నాలు అనుకూలమి. వారంతంలో శుభవార్తలు తెలుస్తవి. 27, 28 లలో అధికారులతో మైత్రి, విలాస విరోధాలు.

* * *

కన్య :

(ఉత్తర 2, 3, 4 పా, మాస్త, చిత్త 1, 2 పా.)

బుద్ధిబలంతో విజయం సాధించదగిన సమయం. వృత్తికి సంబంధించిన శ్రాంతి వార్తలు, రహస్యాలు తెలుసుకుంటారు. మీ కార్యక్రమాలు కొన్ని తాత్కాలికంగా నిలుపుకోవలసినవి. ధనాదాయం నిదానంగా లభించినా సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. ఇతరుల కలహాలలో మధ్యస్థ రిత్వం చేయవలసి వస్తుంది. ఉత్తర దిక్కునుంచి లాభవార్తలు తెలుస్తవి. పిల్లల ఆనోగ్యం లోపిస్తుంది. పుణ్యకార్యకలాపాలతో ప్రకాంతంగా కాలం గడుపుగలుగుతారు. స్నేహితులవల్ల ప్రస్తుతం ఆటంకాలు ఏర్పడుతవి. కాని, ఈశ్వరానుగ్రహంవల్ల, నిదానంగా మీకు అనుకూలత కలుగుతుంది. ఇతరులకు అప్పులు ఈయవలసిన అవసరం వస్తుంది. 27, 28 లలో శుభవార్తలు. ధనలాభం, ప్రయాణనూచనలు.

* * *

మిథు :

(చిత్త 3, 4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1, 2, 3 పాదాలు)

ఇతరులతో ప్రసంగించే సమయంలో పొరపాట్లు రావడం మానుకొనండి. ఆదాయం కన్నా ఖర్చులు ముందు ఎదురు అవుతవి. సహాయం చేయవలసిన పెద్దమనుష్యులు ముఖం తిప్పిస్తారు. ముందు అరింభించిన పనులు

ప్రథమ కర్తవ్యం

ఏమీ చెయ్యకుండా కూర్చుంటే భవిష్యత్తు ఎలాగ వుంటుందో ఎవ్వరికీ తెలియదు. అందువల్ల ప్రతివారు తమతమ కుటుంబాల తావి భద్రతకు అర్థిక రక్షణ కలిగించు కోవాలి. ఈ విషయంలో పనివారి మార్గం ముగిమం చేయుటలో ప్రతి యుజుమాని ములభంగా వారికి సహాయము చేయ గలదు. జీవిత భీమా ద్వారా వారు పొదుపు చేయుటలో వారికి సహాయపడి వారి ఆకాయాలను సఫలీకృతం చేయవచ్చు.

తమ తమ కుటుంబాలకు జీవిత భీమా ద్వారా అర్థిక రక్షణ కల్పించుకొనుట తోను, తమకు ఉద్యోగ నిరమణ అనంతరం తగు ఆదాయం వచ్చుటకు చేసుకొనుటలోను మునివారలకు ములభముగా నుంచునట్లు ఎల్. ఐ. సి. మాక్సిమైజ్ లకు సభకమును తయారుచేసింది. అదే-వేతనాల పొదుపు పథకము

మీ నిబ్బంది తమ భవిష్యత్తును తీర్చి దిద్దుకొనుటలో సహాయపడుటకు ఉపకరించుటద్వారా యుజుమానికి పనివారలకు మధ్య సన్నిహిత సంబంధము ఏర్పడుటకు ఈ పథకము తోడ్పడును.

ఈ పథకము ఏవరముల కొరకు అడగింది. మనస్ఫూర్తిగా ఉత్సాహముతో త్రవించే నిబ్బందిని సమకూర్చుటలో ఈ పథకము మీకు తోడ్పడుతుంది.

జుక్క విషయం -

జీవిత భీమాకు ప్రతిగా మరొకటి లేదు.

ఎల్.ఐ.సి. వేతనాల పొదుపు పథకము

ట్రైప్ ఇన్నూరెన్స్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా

EP/LIC/52/12

రాశి ఫలాలు

పూర్తికౌశముండే శ్రోతభారం పైన పెట్టుకోవలసి వస్తుంది. మిమ్ములను గురించి దుర్వార్తలు ప్రచారం అవుతున్నట్లు తెలుస్తుంది. బంధువులవద్దనుంచి ఎదురుమాస్తున్న వార్తలు సకాలంలో రావు. వృత్తికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలలో మాట విలువ, గౌరవ ప్రతివత్తులు బాగుంటవి. లెక్కలు, వ్యవహార పత్రాలు మొదలయిన విషయాలలో తప్పులు రాకుండా చూచుకోవండి. ప్రయాణాలు సాగవు. 28, 24 లలో ఆసి వృద్ధియొననలు, బంధువుల రాక, శుభ వార్తలు.

* * *

వృత్తికం:

(విశాఖ 4 పాదం, అనూరాధ, శ్రేష్ఠ)

బాహ్యవిషయాలలో జయప్రదమైన కాలం. స్వశక్తితో సాధించలేకపోతారు. కాని సమయంలో ఇతరుల అండ లభిస్తుంది. విద్యావ్యాసంగాదులకు అనుకూలంగా ఉంటుంది. ధనసంబంధమైన ఆందోళన చాలా వరకు తగ్గుతుంది. కొద్ది కచేరీలలో ఆరంభంలో ఆదురా తోసుకుంటుంది. కాని, చివరకు పనులు సక్రమంగా కొనసాగుతవి. కుటుంబంలో నిర్వహణభారం పెరగగల అవకాశం ఉన్నది. సాగ్యమైనంతవరకు అభిప్రాయభేదాలు రాకుండా చూచుకోవండి. వృత్తి ఉద్యోగాలలో తోటివారి మాటలను నమ్మి మీ బాగ్యతలను మరువవద్దు. 27, 28 లలో పిల్లలమూలంగా ఆనందిం, దైవకార్యాలు, త్రిప్పట.

* * *

ధనుస్సు:

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ ప్రథమ పాదం)

మాటలు ఎన్ని చెప్పినా పనిలో ప్రజే శక్తి నేగాని కష్టసుఖాలు అర్థంకావు. సహాయం చేస్తామనేవారేగాని, చేసేవారుండరు. దైవబలం పూర్ణంగా లేని ఈ సమయంలో వ్యవహారాలు రాకుండా చూచుకోవటం అవసరం. మీచేత శ్రమచేయించుకుని నిష్పరాలు మాట్లాడుతారు. సంఘంలో పేరుప్రతిష్ఠలు బాగుంటవి. అందువల్ల ఖర్చులుమాత్రం పెరుగుతవి. దూరమందున్న మిత్రులవద్దనుంచి లాభవార్తలు తెలుస్తవి. త్రిప్పట అధికంగా ఉంటుంది. ఆహారవిహారాలలో జాగ్రత్తగా ఉండటం అవసరం. 28, 24 లలో ధనలాభం, వస్త్రాభరణాలు కొంటారు. గొప్పవారి స్నేహము.

మకరం:

(ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పా, శ్రవణం ధనిష్ఠ 1, 2 పా)

(పతివ్యవహారము వెంటనే అనుకూలించే

టటు కనిపిస్తూ మిమ్ములను పరిశీలించుటవి. ఆదాయంలేని పనులు అధికంగా కనుపిస్తవి. ప్రతివారు మీతో అనుకూలంగానే మాట్లాడుతారు. అనుకున్న ప్రయాణాలు ఆగిపోతవి. శ్రమవిశేషంగా కనుపించినా రుణం చేయకుండా చూచుకోవటం అవసరం. ఇతరులతో మాట్లాడేసమయంలో మిమ్ములనుగురించి మీరే వెల్లడిచేసుకోకుండా జాగ్రత్తపడండి. మొత్తంమీద ఇంతకుముందుకన్నా ఆదాయం పెరుగుతుంది. వృత్తివ్యాపారాలలో కొద్ది ధారాశక్తి కనుపిస్తుంది. కొంతవరకు నిబ్బరము. టెటుసరితో పనులు సాధించుకోగలుగుతారు. 28, 26, తేదీలలో ధనసంబంధమైన సమస్యలు, వ్యతిరేక వార్తలు.

* * *

కుంభం:

(ధనిష్ఠ 3, 4 పా, శతభిషం, పూ. భాద్ర 1, 2, 3 పా.)

ప్రస్తుతం మీ ధోరణి ఎదటివారి దృష్టిలో పట్టుదలతో ఉన్నట్లు తోస్తుంది. చేసినఖర్చు వల్ల ముందుముందు ఉపయోగం ఉంటుంది. పెవారివల మాట రాకుండా చూచుకోగలుగుతారు. వృత్తి వ్యాపారాలలో ముఖ్యమైన మార్పులు రాగలవు. వాహనాలుగాని, భూములురాని కొనటానికి అనుకూలమైన కాలం. మీకు, మీ మిత్రులకు మధ్య కలహాలు కల్పించేవారు ఏర్పడుతారు. వ్యవహారవిషయాలలో మానసికమైన ఆందోళనకు అవకాశాలు కనుపిస్తవి. ఆహారమునందు అయిదుత, నిద్రాభ

ఈవారము ధరలు

బంగారు ధర 28, 24, 25 లలో కొద్ది లేజీ వస్తుంది. వెండిధర 25, 26 లలో లేజీ వస్తుంది.

పసుపుధరలో మందీనూచనలున్నవి. వేరుశనగపప్పు ధర కొద్దిగా తగ్గుతుంది. నూనె ధర లేజీలో నిలుస్తుంది. నూవుల నూనె ధర 28, 24 లలో తగ్గి 28, 27 లలో పెరుగుతుంది.

కందులకు గిరాకీ ఆరంభం అవుతుంది. మినుములకు తాత్కాలికంగా మందీ వస్తుంది. నూలువస్త్రాలకు కొద్దిగా పెరిగే అవకాశాలున్నవి.

భంగము, పనులయందు అశ్రద్ధ మొదలయిన నూచనలు ఉంటవి. 28, 24 లలో వృథా సంచారం, కార్యభంగం.

* * *

మీనం:

(పూ. భాద్ర 4 పా, ఉ. భాద్ర, శతభి)

ఓర్పుతో ఉండటం అవసరం. శ్రోత మనుష్యులతో లావాదేవీలు ఏర్పడవలసిన నూచనలున్నవి. మాటలలో మిమ్ములను పరీక్షించేవారు గుంటారు. ఖర్చులు తగ్గించుకొని, నిరాడంబరంగా ఉండటం మంచిది. సంఘ కార్యాలలో ఒకరినిమిత్రం మరొకరితో విరోధించవలసినట్లుంది. జాగ్రత్తగా నిర్ణయించుకోవటం అవసరం. భాగ్యులతో కలిసి చేయు వ్యాపారాలలో శ్రమఉంటుంది. కాని ఫలితం బాగుంటుంది. కుటుంబవిషయాలలో ముఖ్యమైన నిర్ణయాలు జరుగుతవి. బంధువుల సలహా ప్రకారం ఉపయోగించు. పాత మిత్రులను చూస్తారు. 28, 29 లలో వస్త్రాభరణప్రాప్తి, అధికారులతో స్నేహం. ★

ఐటెక్స్ (కాటుక)

అరవింద్ బుండి

కుంకుమ చాండు

తులిష్ పెర్ఫ్యూమ్

న-పాల్ నాయిల్ పార్ఫమ్

అరవింద్ లాబరేటరీస్

P.B. 1415 మదరాసు-17.

వనితావ్రాతం

మత్తుతో పాఖ్యానము

ప్రతి సంచికలోనూ ముద్రణ అవుతుంది. ప్రతి సంచికలోనూ ముద్రణ అవుతుంది.

“5-10-60 తేది ఆంధ్ర సచిత్ర వార్షికంలో మత్తుకాల బారి నుండి తప్పించే మంత్రతంత్రా లేమైనా ఉంటే పత్రికాముఖంగా తెలుప మని అనంతపురం ఇందిరమ్మగారడిగినదానికి, నల్లలను గురించి కొన్ని వివరాలు సేకరించి ఈ క్రింద పొందుపరుస్తున్నాము.”

‘ఉపోద్ఘాతం’

మంచాలన్నీ ఎండలో వేసి గులుపుతూ “నల్లలు ఇలా చంపేస్తున్నాయేమిటి తాతయ్యా” అంటే “అందుకేరా! ఈ నల్లల బాధ పడలేకనే శివుడు హిమగిరిపైన, విష్ణువు శేషునిపైన తమ నివాసం ఏర్పరుచుకొన్నాడు” అని చుమత్తురించాడు తాతయ్య. ఈ నల్లల బాధ అనుభవించినంతగా వరించలేము. నల్లి ఇంజన్ చేసినప్పుడు దాన్ని నల్లిపి చంపివేయ్యాలన్నంత కసితో లేచి చూస్తే అది కనపడదు సరికదా! పంతంకొద్దీ వెతకడంవల నిద్రాభంగమై మరికొంత బాధ పడుతూ ఉంటాయి.

‘సంబంధ బాంధవ్యాలు’

అసలు ఈ నల్లిజాతి మానవజాతితో ఏర్పరచుకొన్న సంబంధ బాంధవ్యాలు ఈనాటికి కావు. మనలను ఇవి రాతియుగంనుంచి వెంటాడుతూనే ఉన్నాయి. మానవుడు గబ్బిలాల ఇతరపక్షిలతోను కలిసి సుమాలలో నివసించే అనాగరిక కాలంనుండికూడా ఇవి మనలను అనుసరిస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. విజ్ఞాన శాస్త్ర భాషలో ఈ క్రిమిని “సిమెక్స్ రెట్యులారియస్” అంటారు. ఈజాతి క్రిములు వక్షులమీద, గబ్బిలాలమీద ఆధారపడి జీవిస్తూఉంటాయి. కేవలం మనుష్యుల కంపైనే ఆధారపడి జీవించే మత్తుకాల్ని “సిమెక్స్ పామిస్టెరస్” అంటారు. మన దేశంలో ఈ రెండు రకాలు ఉన్నాయి. వీటిలో ఏదో ఒక జాతి లేని దేశం ప్రపంచంలో యేదీ లేదనే చెప్పకోవచ్చు.

‘అలవాట్లు’

దొను, బొడ్డింటవలెనే ఇదికూడా నిశా

చరమే. అందుచేత దీని ఆహార విహారాది కార్యక్రమమంతా రాత్రులందే జరుగుతుంది. మానవశరీరంపైన అనుచన స్థలం చూచుకొని నల్లి తన పెద్దోడలను మన చర్మంలోనికిగుచ్చి అంతకుముందే తాను ప్రసరింపజేసిన (మనలను ఇంజన్ నీలా బాధించేది ఈ సముదంలోనే) లాలాజలము మన రక్తము కలిపిన మిశ్రమ ద్రవాన్ని ఆస్వాదిస్తుంది. దొనులాగ నల్లి అంటువ్యాధులను వ్యాపింపజేసుందో లేదో కాని, వీటి కాటకు మన నిద్రా నెడిపోగా నిద్రలేమిచేత అనారోగ్యం కలగడానికి యేమీ సందేహం లేదు.

అనిపెద్ది వెంకటరమకారావు

నల్లలు ఎక్కువగా బల్లలు, కుర్చీలు, మంచాల సందుల్లోను, గోడల పగుళ్ళలోను నివసిస్తూ ఉంటాయి. తరచుగా బెడింగులు, పరుపులు, దిండుల గతేలులలోను, మంచపు నవారు పట్టెలక్రింద, ఫోటో ఫ్రేములలోను కూడా కనిపిస్తూ ఉంటాయి. ఇంతెంగుకు, ఇవి దాక్కుడానికి వీలుండే ప్రతీచోటు వీటికి నివాస యోగ్యమే.

‘జీవిత విశేషాలు’

నల్లి జీవితచరిత్ర గ్రుడ్డుతో ప్రారంభమవుతుంది. పైన చెప్పినట్లు కర్రసామానుల సందులు వగైరాలలో నల్లలు గ్రుడ్డు పెడతాయి. గ్రుడ్డు సుమారు 1.5 మిల్లిమీటరుల పొడవుండే, ఒక చివర కొంచెం వంగి ఉంటుంది. ఒక్కొక్క నల్లి సుమారు నూరు నూటయ్యై గ్రుడ్డు పెట్టగలదు. కాని అన్నిటిని ఒకసారి కాక దఫదఫాలుగా పెడుతుంది. గ్రుడ్డు పొడగబడి పిల్ల కావడానికి ఏడునుండిఇరవై రోజులదాకా పడుతుంది. పిల్ల అయిన మరు

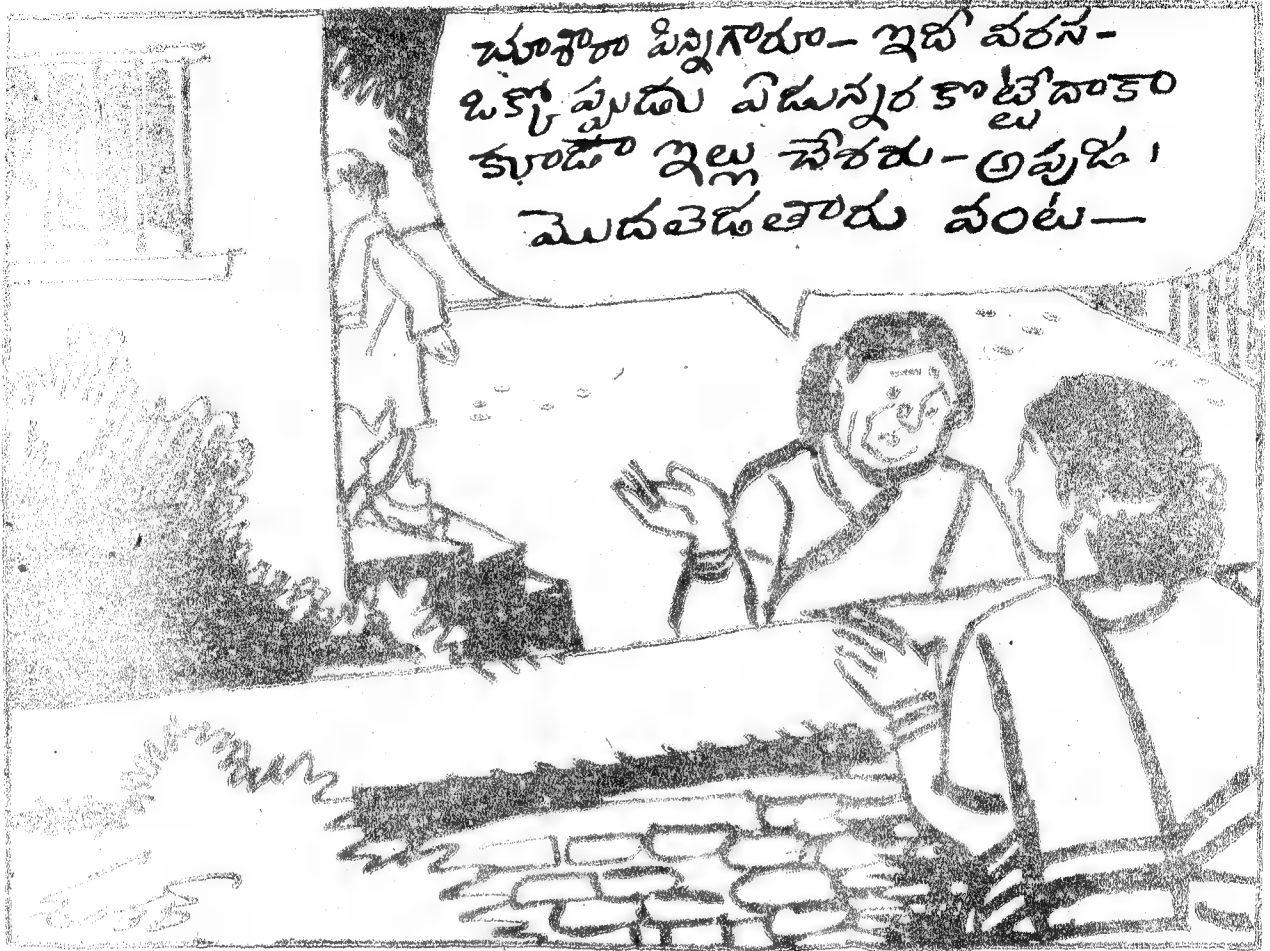
క్షణంనుంచే తనకు అనుచన స్థలం ఏదా అని వెతుక్కుంటుంది. పొడగబడినప్పుడు ఇది గోధుమ రంగులో ఉండి, రక్తాహారం తీసుకునే కొద్దీ తోపురంగులోనికి మారుతుంది. సహజంగా ఇవి మనుష్యుల కంపైనే ఆధారపడి ఉంటాయి. అసాధారణ పరిస్థితుల్లో జంతు రక్తంకూడా పీల్చడం కద్దు. అదీకాక అసలు ఆహారమనేది లేకుండా ఇవి చాలా కాలం జీవించగలవుకూడా. ఒక్కొక్కసారి ఏ ఆహారమూ లేకుండా నల్లలు ఒక సంవత్సరంపాటు జీవించిన సందర్భాలున్నాయి.

ఎక్కువగా నల్లలు తమ సంతానాన్ని కర్రసాముగిలోను, బెడింగులు, పరుపులు మొదలైన పడక సాధనాల్లోను ఆభివృద్ధి చేసుకుంటాయి. అందుల్లో మంచాలు, కుర్చీలూంటే విశ్రాంతి సాధనాల్లో ఎక్కువ. మన దేశంలో రైలు పెట్టెలలోను, వయిటింగు రూములలోను నీనిమా హాలులలోను వీటి బాధ అనుభవక వేద్యమే.

“(ఉప)సంహారము”

ఒకవిధంగా వీటివారినుండి శాశ్వతంగా తప్పించుకోవడం అసాధ్యమనే చెప్పకోవాలి. క్రిమిసంహార కాషధాల్ని ఉపయోగిస్తే కొంత ఉపయోగం కనపడవచ్చుగాని అవి ఉపయోగించడంలో చాల జాగ్రత్త అవుసరం. ఇంచుమించు క్రిమిసంహారాల్ని వినుచూరితా లే. వాటిని ప్రత్యేక శ్రద్ధతోను, తగు జాగ్రత్తతోను ఉపయోగించిపోతే ఇంజన్ మసిలేవారికి, పెంపుకు జంతువులకు ప్రమాదాలు సంభవించవచ్చు. డి. డి. టి. బొడరును ఇవి మసిలేప్రజ్జాల్లోజల్లి లేకొంత ప్రయోజనం కనపడొచ్చు కాని ఈ మధ్య పరిశోధనలవల నల్లలు డి. డి. టి. కి తట్టుకొనే ప్రతీకార శక్తి పెంపొందించుకున్నట్లు తెలిసింది.

వారానికోసారి మంచాలు, పగుపులు వగైరా మత్తుకాని వాసయోగ్యాలు మెండుగా కానే ఎండలో వేయడంవల పెద్దనల్లలూ, పిల్లగ్రుడ్డు కూడా చాలా వరకూ నశిస్తాయి. ఎండ తీక్షణతకు తట్టుకునే శక్తి వీటికిలేదు. అదీకాక మరిగే వేడి నీటిలో సబ్బుకలిపి మంచాలు కోళ్ళుసందులు మొదలైనవాటిలో పోని ఇవి చచ్చగొని

మూలం పిన్నిగారు— ఇదో వరస—
ఒక్కప్పుడు ఏడున్నర కాట్టోదాకం
కుండో ఇల్లు చేరరు—అప్పుడు!
మొదలెడతారు వంట—

పోతాయి. డి. డి. టి. పాడరు కిరసనాయి
లుతో కలిసిగాని, కేవలం కిరసనాయిలుగాని
ఉపయోగిస్తే కూడ ఇవి తప్పక మరణిస్తాయి.

విజ్ఞానశాస్త్రం అభివృద్ధిచెందుతున్న ఈ
రోజుల్లో అనేక పరిశోధనలు జరుగు
తున్నాయి. మత్తుణసంహారానికి వేర్వేరు
క్రిమి నాశనపదార్థాలను తగుపాళ్ళలో కలిపి
కొన్నిరకాల మిశ్రణాలు కనిపెడుతున్నారు.
వీటి ఫలితాలు ప్రోత్సాహకరంగా కనుపించ
వచ్చు కాని వీటిలో విషపదార్థాలు కలిపి
ఉండడంవల్ల మిడిమిడిజ్ఞానంతో వీటిని
వాడకన్నా మానుకోవడం ఉత్తమం. వీటి
మాండానికి ప్రత్యేక మంత్రాలేమీ ఉన్నట్లు
లేదు.

((కిమిపు)రాణే

మత్తుణకాండ స్వమూత్రః)

టోమాటో డోరిగాయ

19 10.60 వ లేదీ వారపత్రికలో (శ్రీమతి
భామావనివాస గారు టోమాటో డోరిగాయ
తెలిస్తే వ్రాయమని వ్రాసిన దానికి గాను
వ్రాస్తున్నాను.

కావలసిన వస్తువులు

1 వీసె గట్టి పచ్చి టోమాటోలు.

1 పాలడబ్బా ఉప్పు.

1 చెంచా పసుపు.

8 పలాల చింతపండు.

2 చెంచాల మెంతులు.

1 పాలడబ్బా ఆవపిండి.

1/2 ,, మెల్లని కారం.

తినుమాత్రం ఇంగువ.

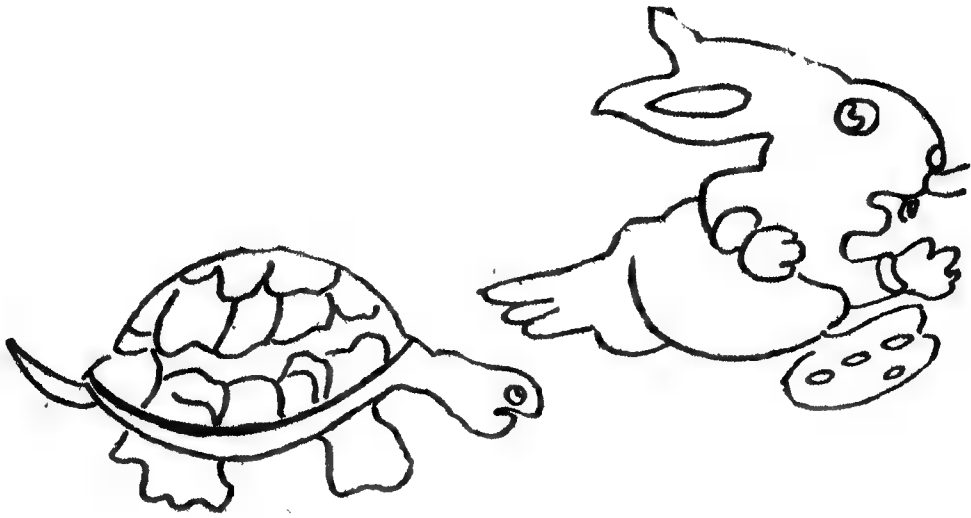
5 పలాల నూనె.

టోమాటోలను సుభంగా కడిగి తడి
లేకుండా తుడిచి కావలసిన సైజున
ముక్కలు చేయాలి. చింతపండు గింజ, పుట్టి,
పెండు లేకుండా చూచుకొని, టోమాటో
ముక్కలకు ఉప్పు, పసుపు వేసి కలిపిన తరు
వాతి ఈ చింతపండును గట్టి వుండగా చేసి
బాడిలో ఈ ముక్కల మధ్య పెట్టాలి. 1, 2

రోజులు ఊరనిచ్చి, చింతపండును విడిగా
తీసి, ముక్కలను పిండి ఎండలో పెట్టవలెను.
మంచి ఎండఅయితే ఒక్కరోజే చాలు.
ఈ చింతపండును మెత్తిగా నూరినతరువాత,
ఇంగువను బాడిచేసి ఇంగువ బాడి, ఆవపిండి,
కారం, మెంతులు కలిపి ఈ టోమాటో
ముక్కలను, ఊటతో కలిపి వేయాలి. ఇప్పుడే
నూనెకూడా కలపాలి. కావాలని అనుకునే
వారు అందులో మరి కాస్త నూనెవేసి పోపు
కూడా పెట్టుకోవచ్చు. ఇదే టోమాటో
డోరిగాయ; 8, 6 నెలలు నిల్వవుంటుంది.
చింతపండుకు బదులు నిమ్మరసం కూడా
వాడవచ్చు. తడిచేయి మాత్రం పెట్టకండి.

ఈ కొలతతోనే టోమాటో పండు పువ
యోగించి పచ్చడికూడా చేసుకోవచ్చు.
సుమారు 2, 3 నెలలు నిల్వవుంటుంది.
అయితే ఇక్కడ అవపిండికి బదులు నవలాకు
మెంతులు వేయించి బాడిచేసుకోవాలి. చింత
పండుతోపాటు ఈ టోమాటో ముక్కలను
మెత్తిగా రుబ్బిన తరువాత పై మిశ్రమము
(ఆవపిండికి బదులు మెంతి పిండి) కలపాలి.
దీనికి తిరగమూతి పెట్టాలి. ఈ పోపు పులి
హార పోపులాగా వుండాలి.

కొజ శారదాంబ, బిల్వాన్ పూరు.

పిల్లల ప్రాక్టల్ కు బొమ్మలు

చిన్న పిల్లల ప్రాక్టల్ పై న మా మూల ప్రవృత్తులు, ఆకుల బొమ్మలే కాకుండా కారి కిష్టమైన జంతువుల బొమ్మలు వేసి వుడిలే పిల్లలకు సరదాగా ఉంటుంది. సాధారణంగా పెద్దవాళ్ళకంటే కూడా పిల్లలకు పిట్టలన్నా, జంతువులన్నా ఇష్టం.

ఇవి అయితేలోలో పిల్లల ప్రాక్టల్ పై న వుడిలే బొమ్మంటాయి. ప్రాక్టల్ ఫీల్డ్ లో

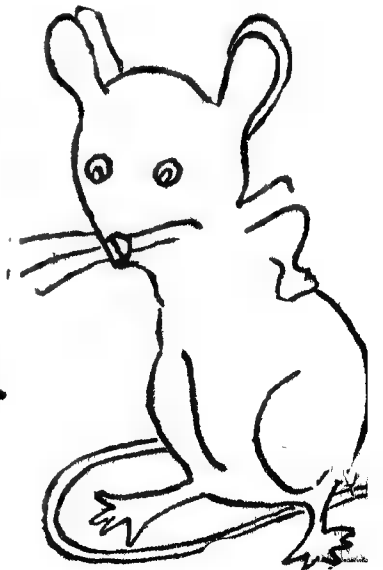
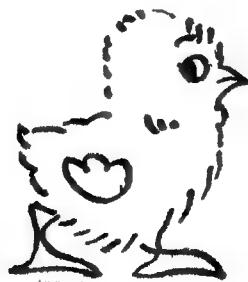
మడతపడిపోకుండా గాను తోడుకుంటే కనబడేటట్లు బొమ్మలు వేయాలి. ఇవి చిన్నపిల్లల తలగడ దిండ్లపై న కూడా బొమ్మంటాయి. ఇవి ఆఫ్టికో వర్క్ అయినా,

కె. నిర్మలా నాగ్

సాదోవర్క్ అయినా చెయ్యవచ్చు. రెండూ తెలియనివాళ్ళు మామూలు గోలుసు వుట్టులో నైవా చెయ్యవచ్చు. 'అవుట్ రైస్' మటుకు వుట్టాలి. దీక్షైన్ల కన్న

కూడా ఇవి తొందరగానూ అయిపోతాయి, అందంగానూ ఉంటాయి. ముఖ్యంగా పిల్లలు చాలా సరదా పడతారు.

ప్రాక్టల్ పై న బాగా కనిపించే కలర్ తో ఇవి వుట్టాలి. ఉదాహరణకు నీలరంగు ప్రాక్టల్ పై న పిచ్చుకలను పసుపు రంగుతోను, తెల్లగానుపైన బాగా నీలం రంగుతోను వుడిలే అందంగా ఉంటాయి. కుండేలు, తాబేలు బొమ్మ గాను కంటే తలగడపైన బొమ్మంటుంది. కుండేలు నీలరంగు, తాబేలు బ్రాసురంగుతో వుడిలే చూడడానికి బొమ్మంటుంది.

వనితా వాణి

మార్పులు అవసరం

ఆంధ్ర సచిత్రవారపత్రిక దినదివాళివృద్ధి చెందుతున్నందుకు చాలా ఆనందంగా ఉన్నది. కాని ముఖ్యమైన కూర్పులు కొన్ని మాత్రము తప్పక రావలసివచ్చింది. “వనితాలో” కంప్యూటర్ కేవలం ఊరగాయలు, పచ్చళ్లు, సాంసారిక విషయాలే గాక సాంఘిక విషయాలు, అనగా నవలా పరిచయాలు, ప్రఖ్యాతపురుషుల జీవితచరిత్రలు వరుసగా పాఠకులకు అందజేసే బాగుంటుందని తోస్తుంది. ఆ శీర్షిక ద్వారా పైజెప్పిన విషయాలు ప్రచురిస్తే మీ (మన) పత్రిక ఇంకా అభివృద్ధిలోకి రాగలదని ఈ నూతన చేయుచున్నాను.

జి. సరోజా నాగరాజ్ (చిత్తూరు)

* * *

మార్పులేని వ్యాసాలు

ఆడవాళ్ళు ఆగచాట్లు, ఆడవాళ్ళు అలవాట్లు, ఆడవాళ్ళు అవసరాలు, ఆడవాళ్ళు ఆస్తులు అవసరాలు, అత్తగారు ఆడవిడ్డలు, అప్పలు అద్దెకొంపలు, అలికియాలు, ఆశయాలు, ఆదిర్వాలు, అనూయలు, ఇంకా ఆడవాళ్ళ హళ్ళూ పెళ్ళూ, ఆరళ్ళు అడ్డంకులు, అబలలు అవివాహితలు, అంటుకోగాలు, అసురాగాలు, అడవాళ్ళ అధికారాలు మిరియాలు, సగృకుపోతడాలు, ఆచారాలు, ఆనవాయితీలు, ఆధ్యాత్మిక చింతనలు, ఆత్మభిమానం, అనుభవాలు, అరత్రలు, అనవసర ప్రసంగాలు ఇంకా అగ్నిపుల్లలు, ఆత్మహత్యలు అఘాయిత్యాలు.....

ఆడవాళ్ళ ఆగచాట్లనుంచి ఆడవాళ్ళ అఘాయిత్యాలదాకా వచ్చిన వ్యాసాలు చదువుతుంటే నేటి తెలుగునీమాకథలాగ పేర్లు మార్పుకుని రంగులుపూసుకుని వస్తున్నాయిగా ఉంది. పోనీ ఆడవాళ్ళకు కావలసినది అవే అనుకుందాం. అయినా అన్నీ ఒకే మూసలోపోసినట్లు, ముక్కికి ముక్కి కానీ కొట్టి నట్లు ఉంటున్నాయి. పోనీ చెప్పినట్లే చెప్పినప్పటికీ కొన్నెనా కొత్తపాయింట్స్ చేర్చి చెప్పదల్చుకున్నది కొంచెం నూతనధోరణిలో ఉంటే పొరకులకు చదివేందుకు ఉత్సాహం కలుగుతుంది. ఈ పైకారజాలవల వనితాలోకం చదవాలంటే “ఆ ఏ ముంది. ఎంతసేపూ ఆడవాళ్ళు అఘోరించడమేగా!” అనిపిస్తోంది, అని కొందరు అంటు వింటున్నాంకూడా! మైన చెప్పినవన్నీ పేర్లు కొంచెం అటూ ఇటూ మార్పుగా వచ్చినవే. కాదనలేరుకదా! కాదంటే నేను కొంచెం ప్రాసకోసం ప్రాకులాడాను.

ఇలాని అన్నీ పనికిరానివే పడాయని నేననను. ఉపయోగకరమైనవీ వచ్చాయిగాని చాలా కొంచెం మాత్రమే. అవి వచ్చినంత

విరివిగా ఇవి రాలేదు. ఇలా నివృత్తగా, నిష్పక్షపాతంగా చెప్పానని తోటి (నదరు) పోదరులు నా మీద విరుచుకుపడకుండా సహృదయంతో అర్థం చేసుకుంటారని తలుస్తున్నాను.

అన్నపూర్ణ (విల్లివాక్కము)

కళ్ళారా చూసిందే!

ఈ వారము (9-11 60) పత్రిక వనితాలోకము శీర్షికలో కమల లక్ష్మీగారు వ్రాసిన, “అడపెత్తనము—అఘాయిత్యము” చదివాను. వారు అన్నట్లుగా అడపెత్తనము ఎంత అఘాయిత్యానికి దారి తీస్తుందో నేను

రేడియో కవర్సుకు

—కె. విజయలక్ష్మి (ఇంకొల్లు)

నాకళ్ళారా ఎన్నో సంసారాలో చూశాను. అదుపూ, పాదుపూ లేకుండా ఆ సంసారము అభోగతిపాలవుతుందని చెప్పక తప్పదు. భర్త అధికారము క్రింద జరిగే సంసారములో ఉన్న నుఖశాంతులు భార్య చేతిక్రిందజరిగే సంసారములో ఉండవు.

మదనపల్లె రమణాచారి (కడప)

* * *

9-11-60 వ తేదీ పత్రికలోని కమల లక్ష్మీగారు వ్రాసిన "ఆడపెత్తనం - అమాయిత్యం" చాల బాగుంది. సంసారము ఒడుదుడుకులు లేక సాఫీగా సాగాలంటే, స్త్రీ సేర్ప చాల అవసరము.

స్త్రీ, తన భర్తకు అవకాశవతియై, అతనికి కావలసిన సదుపాయములు చిరునగవుతో చేస్తూ, గృహాన్ని స్వర్గంగాచేయాలి. అంతే కానీ భర్తపైన అధికారము చెలాయిస్తూ, సంసారాన్ని వరకంగా తయారు చేయకూడదు.

కీర్తనమయములలో తగిన సలహాలనిచ్చుట మంచిదేగాని, అన్నీ తాను చెప్పినట్లు చేయ మనుట కోచనియము. ముఖ్యంగా కమలగారు వ్రాసిన వ్యాసము పైచెప్పిన విధంగా, ప్రవర్తించు స్త్రీలకు బాగా బుద్ధివచ్చేటట్లు చేస్తుంది.

ఎ. యస్. పద్మావతి (పలమ సేరు)

వనితావాణి

"స్రిజాతికే తలవంపులు"

9-11-60 వ ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రికలో 'ఆడపెత్తనం అమాయిత్యం' అన్న వ్యాసం చదివాను. వనితాలోకం కీర్తిక వనితల విజ్ఞాన, అభివృద్ధికోసం, వనితల యొక్క కష్ట సుఖములు, ప్రస్తుతపు స్థితిగతులు, అందరూ (ముఖ్యముగా మగవారు) గురించి వనితలను గౌరవించుటకు నోద్యతే ఈ పవిత్రమైన "వనితాలోకం"లో ఎందుకూ పనికిరాని ఈ చెల్లెవ్యాసం వనితాలోకానికే తీరని కళం కము అనిపించింది.

పోతరాజు విజయలక్ష్మి (జగ్దయ్యపేట)

* * *

వరసలూ-నెరుసులూ

2-11-60 పత్రికలో నం దూ రి రాజ్య లక్ష్మీగారు వ్రాసిన "వరసలూ-నెరుసులూ" అన్న వ్యాసం నన్ను కదిలించింది. వరసలూ పెట్ట కంటో నెరుసులూ తయారయ్యే వని తల్లి ధైర్యంగా విమర్శించిన అక్కయ్యకి నాధన్యవాదాలు.

"వదినగారూ" అంటూ వనకాల గోతులు తవ్వేవాళ్ళు "చెల్లాయి" అని పిలుస్తూ ఆ పవిత్రపదానికి కళంకం ఆపాదించే పుణ్యా క్షులు కోకొలలలు.

అంతేకాదు డబ్బును ప్రేమించినట్లు మానవత్వాన్ని మనగాళ్ళు ప్రేమించలే రేమో అనిపిస్తుంది నాకు.

కుమారి బొమ్మకంటి పోమలత (తాటిపాక)

* * *

కోటు అలిక

క్రిమతి వికాలాక్షిరావుగారూ, మీ గు ఇచ్చిన ఊలుడ్రెస్సులూ మేజోళ్ళు, బోపీ మిటెస్సు అల్లి నాను. చాలచక్కగా కుదిరి నవి. కోటు అన్నిభాగాలు మిరిచ్చిన రీతి గానే అలి నాను. ఈ విడి భాగాలు ఒక పుల్లపై తీసుకోన్న మొత్తము 249 కుటు ఉన్నాయి. ఇప్పుడు మిరిచ్చిన 1 వరుస అలిక వస్తుంది. ఇక్కడ నాలలిక ఆగిపోయి నది. అలవలసిన మొదటిరై ను సీదా వై పు వస్తుంది. ఈవదు విడిభాగాలు ఎలా అల వలేనో తిరిగి విపులంగా వ్రాసారని ఆశిస్తు న్నాను. ఆఖరికి మీరు తెల్పినట్లు 198 కుటు వచ్చునట్లు ఒక్కొక్క భాగము అలిక తెల్పేదరిని ఎదురుచూస్తూ ఉంటాను.

క్రిమతి సత్యనారాయణ (మద్రాసు)

* * *

సరళ సలహా

ఈ వారం, అంటే 9-11-60 పత్రికలో, సరళిగారి సలహా చాలా బాగుంది. "ఉన్న దున్నట్టు కొందరితోనే, కొన్ని పరిస్థితు లోనే అనాలి. అది, అన్నిచోటా మంచిది కౌదు" అన్న, వారి అభిప్రాయంతోనే పూర్తిగా ఏకీభవించాను. వారన్నట్లు, నిజంగా, ఈ వ్యవహారిక జగత్తులో మనం మసలుటకు, ఎంతో సేర్ప చాలా అవసరం అని గ్రహించాలి. ఇప్పటికే చాలా లోటుగా ఉంది. ఇకనుంచి ప్రతివారం సరళిగారి సల హాలు మాకు అందచేసారనుకుంటా.

వి. సరోజినీదేవి (ఉయ్యూరు)

* * *

మొటిమలకు మందు

నేను చాలా రోజులనుంచి మొటిమలతో బాధపడ్డాను. చివరకు ఈ మందుతో తగ్గి పోయినవి.

దుంపపసుపుకొమ్ము (అనగా లావుగా ఉండేది) కొంతకొమ్ము, రెండు సమానమైన గంధం చిక్కగా ఉండేటు అరగతీసి, రాత్రి పూట, రాసి పడుకొని తెల్లవారి కడిగేయ వలెను. నాకు నాలుగోజులు రాసేటప్పటికి బాగా తగ్గిపోయినవి.

పి. లలితకుమారి (కవుతరం)

★

సుఖజీవిత సేవ

భారతి "నిద్ద వైద్య మహిమ" మన శో నిడుల పాటలేని కీర్తికి ఒక తార్కాణము.

"మెల్ మా యిల్ మందు"

ప్రపంచములో ప్రఖ్యాతి గాంచిన మేహ, కుష్ఠరోగినివారిచే భయంకరమైన మేహ వ్యాధివల్ల కష్టపడువారలకు పునరివ్వమిచ్చు అద్భుత సంచలన మేహ నివారణ మూల, లేహ్యము.

డా॥ కె. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్య & సన్యు

5/22, మేల్ మాయల్. (P. O.) (N. A. Dt.) S. India.

అందరికీ నిత్యవత్సములు నిర్మలకు

కాస్మన్
కస్మరి మాత్రలు
జింజివ
జిర్కాకాడి
నీలా (హియర్ ఆయిల్) ఉష్ణమైన కేతములు వంటకక్షణి

కరబజ
గోహజన మాత్రలు
బాలక్సి
విశేషన మాత్రలు

నంజుగూడు పండ్లపాడి
సాధారణము హాకెట్టు
100% నిమ్మపండ్లనుండి తీయబడినది

నంజుగూడు ఔషధములకు ఒక టవునుకు ఒక స్టాకిస్తును ఆహ్వానించెదము.

ప్రాప్తి పుష్టింగ్

కావలసిన వస్తువులు :-

- 4 అరటిపండ్లు.
- 2 బత్తాయిపండ్లు.
- 5 కు|| ఎండుద్రాక్ష.
- 1 గ్రుడ్డు.
- 2 చెంచాల కప్టర్ పౌడర్ (రి రకాల పౌడర్లు కలిపి)
- 1 కేరు పాలు.
- పావుకేరు చక్కెర.

చేయువిధానం : మొదట అరటి, బత్తాయి పండ్లను వరిచి వాటిని కట్ చేసి చిన్నచిన్న ముక్కలుగా తయారయిన తరువాత వీటి యందు చక్కెరవేసి ఒక ప్లేట్ లో పెట్టు కొనవలెను. కొద్దిగ్రుడ్డు కొట్టి ఒక గిన్నెలో వేసుకొని, ఇందు చక్కెరవేసి ఆమెట్ కి గిలక రించినవిధంగా బాగా కలియబెట్టాలి ఫార్మ్ తో. తరువాత కప్టర్ పౌడర్ (మూడురకాలు కలిపి) 2 పెద్దన్నులు, పైన కలియబెట్టిన చక్కెరపాలయందు వేయ వలెను. ఇందులో మొదట ప్లేటులో ఉంచు కొన్న చక్కెరకలిపిన పండ్ల ముక్కలను వేసి కలియబెట్టి ఈ గిన్నె ను సన్ననిమంటలో పెట్టి గరికెతో ఇదంతయు చిక్క పడు వరకు కలియబెడుతూనే ఉండవలెను. ఈ కలియబెట్టడంలో ఏమాత్రం అగ్రెడ్ చూపి నప్పటికీ ఉండలుకట్టి ఫ్రాట్స్ పుష్టింగ్ చెడి పోవును.

ఈవిధముగా కొంచెం చిక్కబడినతరు వాత ఎండుద్రాక్ష వేరేపాత్రలో నేతిలో వేపి ఇందు వేయవలెను. బాగా చిక్క గ అయినతరువాత ఈ ఫ్రాట్ పుష్టింగ్ లో లైట్ గా కలరింగ్ పౌడర్ వేసి పొయ్యిమీదనుంచి దింపివేయాలి. బాగా చల్లారనిచ్చి యీ ఫ్రాట్స్ పుష్టింగ్ ను రిఫ్రీజిపెటర్ వున్నచో రిండుంచుకొంటే చల్లగా అయి ఐస్ క్రీములా కమ్మనివాసనతో ఎంతో రుచిగా ఉంటుంది. రిఫ్రీజిపెటర్ లేనిచో కొద్దిగా ఐస్ ఫ్రాట్స్ పుష్టింగ్ గిన్నెలో వేసి చల్లబడినతరువాత ఈ ఫ్రాట్స్ పుష్టింగ్ తినవలెను. ఎక్కు 3 ఐస్

ఎన్. వి. యల్.

ప్రపుల్ల కుమారి

వేసిన ఫ్రాట్స్ పుష్టింగ్ నీరునీరులా ఉండి రుచి తగ్గుతుంది. కాబట్టి చాలా తగ్గుమాత్రమే ఐస్ ఉపయోగించాలి. దీనిని భోజనమైన తంటనే తింటారు. దీనినే “ఫ్రాట్స్ పుష్టింగ్” అని కూడా అంటారు.

బైట్ పుష్టింగ్

కావలసినసామాను :-

4. గ్రుడ్డు.
- 1 పౌను రొట్టె (బైట్).
- పావుసేరు కొవ్వు.
- కు|| క్రీస్ మిన్ పండ్లు.

సరళ సలహా!

అగ్రపు - పరువు!

ఇవి రెండు ధ్రువాలు! దక్షిణోత్త రాలు. ఈ రెంటి అవసరమూ జీవి తింటే ఎంతో ఉంది. అరుపు పుచ్చు కంటే పరువు పొయితరుతుంది. పరువు నిలవాలంటే అరుపు పుచ్చుకోరాదు.

చీటికి మాటికి అతివలు పక్కయింటి వీనిగార్చిని ఫూలవాడి కివ్వాలన్న అజానించి, నాలుగు పాలబ్యాల్ బియ్యంమీదుగా, మగ్గుమగ్గు కొన్నేపు చూసి మళ్ళీ ఇస్తామనే వారపత్రికతో సహా ఎరువు సగలదాకా అరుపు అడుగు తునే ఉంటారు.

దీనినంత చెడఅలవాటూ, దీనికిమించి నదీ కూడా ఇదేనని ఇచ్చేవారికి తెచ్చే వారికి కూడా బాగా తెలుసు.

ఉన్నమ్మ ఇవ్వనూ రాదు. లేనమ్మ అడగనూ రాదు. ఇదే సాగుకే వారు పరవుతారు అనతికాలంలో.

1 కులముల సారపప్పు.

2 కులముల బాదంపప్పు.

3 కులముల కిస్తాపప్పు.

పైన చెప్పిన పాను బైట్ సెయినులు నేతిలో వేసినతరువాత, వీనినంత ఎక్కు చక్కెర, ఇందులో సగంఎక్కుచక్కెర తూకం ప్రకారం ముందే ఉంచుకొనవలెను.

చేయువిధానం : నీళ్ళలో చక్కెరవేసి పొయ్యిమీద పెట్టి చిక్కనిపాకలా తయారు చేయాలి. తరువాత బైట్ ను సన్నని నాలుగు పలకలు ప్లేటులలో వేసి పెనంపై నేయివేసి దోరగా వేపాలి. ఈ వేగిన సేనుల్ని వేరొక పెద్దపళ్లెంలో ఉంచి ఇందు బాగా యివి ములుగువరకు పాలుపోసి బాగానానీయాలి. ఎక్కువసేపు సెయినులు పూరిగా నానినతరు వాత వీటిమీద మొదట తయారుచేసి ఉంచు కొన్న పాకమంతో పోయవలెను. సెనుల చుట్టూ పాకం బాగాపట్టునట్లు అటకాడితో బాగ్ తగ్గా కలుపవలెను. అప్పుడు పావు కేరు కొవ్వును కొద్దిపాల్లో చిక్కగా కలిపి దీనిని సెయినుల కిటుయిటు బాగా రాయ వలెను. అప్పుడు ఈ పళ్లెమును బొగ్గుపొయ్యి మీద పెట్టి మూతవేసి సెయ్యదిగా ఉడికిన తరువాత దింపివేసి ఆ వేడి తగ్గకముందే, క్రీస్ మిన్, బాదం, యాలక, కిస్తాపప్పు ఇవన్నీ నేతిలో దోరగా వేయించి ఇందు కలుప వలెను. ఈ పుష్టింగ్ వేడిమీద తింటు చాలా రుచిగా ఉంటుంది. చల్లారిన తరువాతయినా బాగానే ఉంటుంది. దీనినే “డబుల్ మీటా” అని కూడా అంటారు.

ఎగ్ పుష్టింగ్

కావలసిన వస్తువులు :-

- 6 కొద్దిగ్రుడ్డు.
- మాడు పావుకేరు పాలు.
- 7 పెద్దన్నుల పంచదార.

చేయువిధానం : ఇది చేయుట చాలా ములుపు. గ్రుడ్డు బాగా ఫార్మ్ తో కలియ బెట్టాలి. పాలయందు పంచదార వేసి బాగా కలిపి ఇందు మొదట కలియబెట్టిన గ్రుడ్డు సోసను కలిపి గట్టిమూతగల గిన్నెలో పోయ వలెను. తరువాత పొయ్యిమీద ఒక పెద్ద గిన్నెలో నీరుపోసి, నీరు సరిసరిలాడునపుడు పాలు, గ్రుడ్డు, పంచదారా కలిపి ఉంచు కొన్న గిన్నె ను ఇందు పెట్టి మూతపెట్టవలెను. అప్పుడు నీటియావిరిమగ్గు చాలాసేపు ఉడి కినతరువాత గిన్నె ను తీసి చల్లారబెట్ట వలెను. ఇటు తగూరయిన “ఎగ్ పుష్టింగ్” జామ్నులా ఎంతో రుచికరముగ ఉండును. దీనినే “క్రెప్పర్ పుష్టింగ్” అని కూడా అంటారు.

మీరు వాడేది టూత్ పేస్టు లేక టూత్ పౌడరు, ఏదైనా సరే

మీ పళ్లను
శుభ్రపరచేది బ్రష్...

టెక్

ఒకటో రకముగా

శుభ్రపరుస్తుంది !

- * ఎందుకొందుకో నీలుగా
2 అకారములు—'టెక్' మరియు 'పార్ట్ టెక్'
- * హెచ్చుమైన 'కిటన్' తుర్పులు
- * అరు వివిధ స్టాన్డ్ రంగులలో న్నటికమునంది 'మిలేకర్ గ్రిప్' హేందియ.

జాన్సన్ అండ్ జాన్సన్ ఆఫ్ ఇండియా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

కరోతి

కలవకాలను
సహనంచ-

కోతి-బుద్ధిగా, ఒకచోట కూర్చుని
వుండడమో, అల్లరి లేకుండా నమ్మ
దిగా వుండడమో - ఎవరైనా
చూశారా? ఎవరూ చూసివుండరు.
కోతి మహా అల్లరి. కొమ్మ మీదికి
గెంతుతుంది. ఊడ పట్టుకొని జారు
తుంది. పిల్లి మొగ్గ వేస్తుంది. కిచకిచ
లాడుతుంది. వెక్కిరిస్తుంది. వరు
గత్తుకల్చి ఆకుల్లో దాక్కుంటుంది.
పెంటనే మళ్ళీ యివతలకి పరుగెత్తు
కొస్తుంది. అది ఒకచోట వుండదు,
దానికి ఒక పనిలో నిమగ్నత

వుండదు. దానిది నిలకడలేని స్వభా
వం. ఓనా?... ఇక కథ చదవండి.

* అనగనగా ఒకయోగి. * అతని
మేరు సువర్ణయోగి. సువర్ణము
అంటే బంగారం కదా; సువర్ణ
యోగి దగ్గర మామిడికాయంత
బంగారం వుంది. అతనిదగ్గర అంత
బంగారం వున్న విషయం అతని
శిష్యుడికి తెలియదు.

గురుశిష్యులిద్దరూ పూరూరు తిరు
గుతుంటారు. ప్రతి పుణ్యక్షేత్రాన్ని
దర్శిస్తూ వుంటారు. ప్రతి తీర్థం

లోనూ మునుగుతుంటారు. కనిపించిన ప్రతివింతా చూస్తారు. ఒక
ఊరినుండి మరోపూరికి సాగి
పోతుంటారు.

ప్రతిరోజూ ఉదయం సువర్ణ
యోగి కాలకృత్యాలు తీర్చుకొని,
స్నానమాడి, సంధ్యా వందనం
ముగించి - శిష్యుడిచేతికి గురిపెంద
గింజంత బంగారమిచ్చి అమ్మకు
రమ్మంటాడు. శిష్యుడు దాన్ని
అమ్మి, వంటకు కావలసిన సరుకు
లంతా కొనుక్కువచ్చి వంటచేస్తాడు.

గురువుగారి కింత పెడతాడు. తానింత తింటాడు.

ఇలా వ్రుండగా - శిష్యుడికి మళ్ళ గొప్ప సందేహం వట్టుకుంది. ఈ సువర్ణయోగి రోజూ గురివెంద గింజంత బంగారమిస్తాడే; ఈయన కింత బంగార మెక్కడిది? దీని అంతు కనుక్కోవాలి...

ఓరోజు గురువుగారిని అడిగే శాడు "స్వామీ! ఇలా అడుగు తున్నందుకు నా అవి బేకానికీ మన్నించాలి. రోజూ మీకు గురి వెందగింజంత బంగారం ఎక్కడి నుండి వస్తుంది?" అని.

గురువు గారు ఆలోచించారు. బంగారం చాలా ప్రమాదకరమైన వస్తువు. బంగారంమాట వినగానే మనిషి—పాప పుణ్యాలు, మంచి చెడ్డలు అన్నీ మరచిపోతాడు. మనిషికి ఉన్నవి రెండుకళ్ళు. ఇవిరెండు గాక మనకు కనబడని కన్ను మరొకటివుంది. అది జ్ఞాననీత్రం. ఆజ్ఞాన నీత్రం లేకపోతే మనిషి అజ్ఞాని అయిపోతాడు. బంగారంమీది మమకారం ఆమూఢో కన్నును పొడిచేసి, మనిషిని గుడ్డివాణ్ణిగా చేసేయ గలదు.

అందుచేత నిజం దాచడం— గురువుగారికి తప్పనిసరైంది. తన శిష్యుడి మోసమర్మదగినవాడే; అయినా—తన బంగారాన్ని దొంగిలించబోడనీ, తన ప్రాణాలకే ముప్పు తలపెట్టడని సమ్మతమేముంది?...

గురువుగారు ఒక అబద్ధమాడేశారు. "శిష్యా! నాకు బంగారం తయారుచేసే విద్య తెలుసును. రోజూ మన అవసరాలకు సరిపోయేంత బంగారం మాత్రం తయారు చేస్తుంటాను."

క్రోధి

ఆ రోజునుండి శిష్యుడు గురువు గారికి అంగరక్షకుడైపోయాడు. ఆయన కాలితో చేయమన్న పని చేతితో చేసేవాడు. అతనికాళ్లుపట్టేవాడు. ప్రక్కన నిలబడి వినన గ్రరలో వినేవాడు. కాళ్లు కడిగి కళ్ళ కద్దకొనేవాడు. దూరంగా కొండమీదశిష్యుడున్నాడనుకోండి. గురువు 'శిష్యా' అని కేక పెట్టడంటే—ఆ కొండ తిరిగి 'శిష్యా' అంటూ ప్రతిధ్వనిస్తుంది. శిష్యుడు ప్రతిధ్వనికన్నా ముందుగా 'గురువుగారు' అంటూ పరుగెత్తుకొచ్చేసేవాడు. గుళ్ళో చేవుడు మన కందరికీ చేవుడు. శిష్యుడికి గురువు గారే చేవుడు. కంటికి కనురెప్ప ఎలాగో, యోధుడికి కవచ మెలాగో గురువుగారికి శిష్యుడూ అలాగే!... గురువుగారి అనుగ్రహం సంపాదించాలి; అతనినుండి బంగారం తయారుచేసే విద్య నేర్చుకోవాలి; తరువాత ఒక బంగారువాడ నిర్మించేయాలి. వాడను తాను ఏలుకోవాలి! ఇలాంటి కోరికలు మరెన్నో కలిగాయి అతనికి. బంగారం తయారు చేయడ మెలాగో నేర్పక ముందే గురువుగారు ఎక్కడ గుటుక్కుమం

టాబో అన్న భయం కూడా వ్రుండేది.

ఒకనాడు గురువుగారు శిష్యుడితో - "నాయనా! ఇన్నా భూమి వ్యవసాయం చేసిన శుభ్రూపకు నాకు చాలా సంతోషమైంది. ఇక నేను కాశీకి వెళ్ళిపోవా లనుకుంటున్నాను. నానుండి నీకేమైనా కావలసివుంటే అడుగు; ఇస్తాను!" అన్నాడు.

శిష్యుడు వినయంగా చేతులు నలుపుకుంటూ - "నాకు బంగారం చేసే విద్య నేర్పండి!" అన్నాడు.

ఇదివిని సువర్ణయోగి గుడ్లు తేలవేశాడు. అతనికి ఆవిద్య తెలిస్తేగా? కాని - ఆ విద్యనేర్పడే - శిష్యుడు తన్ను వదిలిపోడు. కానీపు ఆలోచించగా అతనికి ఒక ఉపాయం తొచింది.

"శిష్యా! బాగా పసరువచ్చే ఒక ఆకుపేరు చెప్ప" అన్నాడు.

"చిక్కుడు ఆకు" అన్నాడు శిష్యుడు ఆలోచించి.

శిష్యుడి చెవిలో ఏదో మంత్రోపదేశం చేశాడు గురువు. చేసి, "శిష్యా! ఇటుకరాయో, గులకరాయో ఏదో ఒకటి తీసుకో! చిక్కుడు ఆకును బాగా నలిపి, నేను చెప్పిన మంత్రం ఉచ్చరిస్తూ - రాతిమీద పసరు పిండు. రాయి కాస్తా బంగారమైపోతుంది..." అన్నాడు.

శిష్యుడు పరమానందభరితుడై పోయి, "ధన్యోస్మి" - అంటూ అతడి పాదాలు ముట్టుకున్నాడు.

"అయితే ఒక నియమం ఉంది" అన్నాడు యోగి.

"ఏమిటి?"

"నువ్వు బంగారం తయారు చేసే

టవ్వడు కోతిని మాత్రం తలచు
కోవద్దు...”

“తలుచుకుంటే?”

“బంగారం తయారుకాదు...”

“ఆ మాత్రం జాగ్రత్తపడలేనా?”
అన్నాడు శిష్యుడు.

గురువుగారిని కాశీకి సాగనంపి,
చిక్కుడుతీగ ఎక్కడుందా అని
వెతికాడు శిష్యుడు. చిక్కుడు పాదు
కనిపించనే కనిపించింది. శిష్యుడు
నదిలో శుభ్రంగా స్నానంచేశాడు.
ఒక గంపెడు రాళ్ళు ఏరుకొన్నాడు.
చిక్కుడాకులు నాలుగు త్రుంచాడు.
తాను పాటించవలసిన నియమం
జ్ఞాపకం వచ్చింది. కోతిని మాత్రం
తలచుకోగూడదు. ఆ కొంతనేపూ
కోతిని తలచుకోకుండా వుంటే
బంగారం తయారైపోతుంది...
మంత్రం పఠించాడు. కోతిజ్ఞాపకం
వచ్చింది. శిష్యుడు తన్ను తాను
హెచ్చరించుకున్నాడు... “అదిగో!-
నియమం తప్పకున్నావు. కోతిని
మాత్రం తలచుకోకు...”

ఈ సారి కోతిని తలచుకోకూడ
దనుకుంటూ మంత్రం వుచ్చరిం
చాడు. పనరు పిండాడు. రాయి
రాయిగానే వుంది.

ఒకరు — ఒరేయి, మొన్న
నువ్వు బ్రా వెళ్ళినప్పుడు తా
మహల్ చూచావురా?

వేరొకరు — చూద్దామను
కున్నాను కాని చూడలేదురా.

ఒకరు — ఎందుకు చూడ
లేదు?

వేరొకరు — నేను వెళ్ళి
నప్పుడు తాజమహల్ ఊళ్ళో
లేదని వాళ్ళమ్మ చెప్పిందిరా.

—వి. రామారావు (కాకినాడ)

మన బాలల పర్వదినం జవహర్ లాల్ జన్మదినం

“ఛీ! పాడుకోతి! కాస్తేపు జ్ఞాని
కానికి రాకుండా వుండలేదే...”
అని తిట్టుకున్నాడు.

నోరు నొప్పిపెట్టేదాకా మంత్రం
చదివాడు. చిక్కుడుపాదు ఖాళీ
అయిపోయేంతవరకు పనరు పిండాడు.
నియమం పాటించాలనుకున్నాడు.
కోతిని తలచుకోకూడదనుకున్నాడు.
కోతి తలపుకు రాక మానలేదు.
బంగారం తయారుకాలేదు. “కోతి
జాతి నాశనం కానూ! కోతి అనే
పదమే లేకుండా పోనూ”...అని
విసుక్కున్నాడు. “ఈ రోజు కోతిని
మరిచి పోతాను. శేపుకోతిని తలచు
కోను!” అనుకున్నాడు.

రోజూ అతడు బంగారం తయారు
చేయబోయేవాడు. అతని బ్లూలో
‘కోతి’ మెదిలేది. “గురువుగారు
కోతిని తలచుకోకుండా ఎలా వుండ
గలిగేవారో?” అనుకునేవాడు.
అతని కోరిక కోరికగానే వుండి
పోయింది.

గురువుగారి విద్యాదానంలోని
కిటుకును గ్రహించలేకపోయాడు
శిష్యుడు...మనస్సు ఎటువంటిదో
సువర్ణయోగికి తెలుసు. అది చంప
లమైనది. దానికి నిలక డేలేదు.
అందుకే గాబోలు — మనస్సును
‘కోతి’ అన్నారు పెద్దలు!

పుష్ప గంధి

పూర్వము పుండరీకమనేశి నగర మొకటికలదు. ఆ నగరమును రాజేంద్రుడను పేరుగల రాజు పరిపాలించుచుండెను. రాజేంద్రునకు చంద్రరేఖ యను భార్య కలదు. ఆమె చాల గుణవంతురాలు.

■ రాజదంపతు లిద్దరును సంపదలతో తులతూగుచుండిరి. కాని వారికి సంతానము లేదను లోపము దిగులుపుట్టించెను. ఆ ఇరువురు దంపతులును సంతానముకొరకు తపస్సుచేసిరి. కొన్నాళ్లకు వారి తపస్సు ఫలించి చంద్రరేఖకు రూపవతి యగు ఒక ఆడశిశువు కలిగెను.

రాజేంద్రుడు తనకు ఆడశిశువు కలిగినదని తెలిసిన వెంటనే జ్యోతిష్కులను పిలిపించి కుమార్తె జాతకమును వ్రాయించెను. ఆ జాతకము లో పిల్లకు పెండ్లిఅయిన తొమ్మిదవదినము రాత్రి భర్తను ఒక బ్రహ్మరాక్షసుడు భక్షించునని కలదు. రాజు కుమార్తె జాతకమును విని దుఃఖించుచుండగా జ్యోతిష్కులు రాజుతో “మీరు విచారపడవద్దు. పిల్లకు పెండ్లి అయిన తరువాత మిమ్ములను పుణ్యాత్ములెవరైన కాపాడుదురు” అని చెప్పిరి. రాజునకు జ్యోతిష్కులీవార్త చెప్పిన తరువాత చింతతగ్గి నగరమంతయు అలంకరింపజేసెను. రాజేంద్రుడు తన కుమార్తెకు పుష్ప గంధి అని పేరుపెట్టెను. తన నగరములోని ప్రజల నందరను పిలిచి అందఱి విందుచేసెను.

కొన్నిదినములకు పుష్ప గంధి పెద్దదైనది. పుష్పగంధి బాల్యము లోనే నృత్య, వాద్యములను నేర్చుకొనెను. ఇట్లుండగా పుష్పగంధికి వివాహము చేయవలసిన వయస్సు వచ్చినది. రాజకుమార్తెకు వివాహము చేసినచో అల్లుడు చనిపోవునని వివాహము చేయదలంచలేదు.

ఒకనాడు పుష్పగంధి జలక్రీడలాడుటకు నరోవరమునకు చెలికత్తెలతో పోయెను. అప్పుడు ఎచ్చట

బి. లక్ష్మీజ్యోతిష్మతి

నుండా డేగ ఒకటి వచ్చి నరోవరములోగల తామరాకుపై వ్రాలెను. పుష్పగంధి డేగను పట్టుకొనవలెనన్న ఆశతో దానిదగ్గరకు వెళ్లెను. ■ డేగ అచ్చటినుండి ఎగిరి ఒక చెట్టుకొమ్మపై వ్రాలెను. పుష్పగంధి డేగను పట్టుకొనుటకు చెట్టుదగ్గరకు వెళ్ళెను. ఆ సమయమున డేగను వెదకుకొనుచు ఒక రాజకుమారుడు అచ్చటికివచ్చెను. రాజకుమారుడు రాజకుమార్తెను చూచుచు డేగ మాట మరచి పోయెను. ఇంతలో పుష్పగంధి చెలికత్తె ఒక తెవచ్చి ఆమెను ఇంటికి తీసుకొనివెళ్ళెను.

రాజకుమారుడు అక్కడనే కూర్చుండి ఎట్టైనను సరే ■ రాజకుమార్తెను పెండ్లాడ తలంచెను. ఇంతలో ఆ రాజకుమారుని చెలికాడొకడు వచ్చి డేగ కనబడలేదా అని

అడిగెను. అందులకతడు “డేగ కనబడలేదు. నీవు నాకొకసహాయము చేసెదవా” అని తాను చూచిన రాజకుమారిసంగతి తెల్పి “ఆమెను నేను పెండ్లాడవలెనని ఉన్నది. నీవు నా తండ్రియైన నందమహారాజు కీ విషయము తెలిపెను.

అందులకు నందమహారాజు సమ్మతించి రాజేంద్రునకు కబురంపెను. రాజేంద్రుడు తన కుమార్తె జాతకమును వారికి తెలిపెను. ■ కబురు విని నందమహారాజు తన కుమారుడు వివాహమైన తొమ్మిదవ దినముననే చనిపోవునని ఎట్టైనను సరే ఈ వివాహము చేయకూడదని తలంచెను.

■ రాజకుమారుని పేరు రత్నమండనుడు. ఈ విషయము రత్నమండనునికి తెలుపగా అతడు “ఆమెను తప్ప నేను మరొకరిని వివాహమాడ” ననెను. నందమహారాజు జ్యోతిష్కులను పిలిపించి రత్నమండనుని జాతకము వ్రాయించెను. ■ జాతకములో ఇతడు మార్కండేయునివలె పెక్కు వర్షములు జీవించును. కనుక అతని కోర్కె నెరవేర్చుడని జ్యోతిష్కులు చెప్పిరి.

నందమహారాజు మరల రాజేంద్రునకు తాను సమ్మతించినట్లు కబురంపెను. రాజేంద్రుడు కూడ సమ్మతించెను. వెంటనే పుష్పగంధి రత్నమండనుల వివాహము అతివైభవముగ జరిపిరి. రత్నమండనుడు పుష్పగంధిని తన నగరము తీసుకొని పోయెను. ఆ నూతన దంపతులిద్దరును తొమ్మిదిదినములు సంతోష

ముగా గడిపిరి. తొమ్మిదవ
దినము రాత్రి అశుభం తోటలో
విహరించుచుండగా దగ్గరగాగల ఒక
వృక్షమునుండి “రత్నమండనా!
రమ్ము. నాకాహారముగ గమ్ము”
అను కేక విసబడగనే అతడు
ధ్వని వచ్చుచోట చూడగా
బ్రహ్మరాక్షసు డొకడు కనబడెను.

రత్నమండనుడు నుదుట
వ్రాసిన గీత ఎవరును తప్పించలేరు
కదా అనుకొనుచు బ్రహ్మరాక్ష
సుని దగ్గరకు పోయెను. రత్నమండ
నుడు “బ్రహ్మరాక్షసునితో నీవు
చెప్పినట్లుగ నేను నీకు ఆహారముగ
వత్తునుకాని నేను మా తల్లితండ్రు
లతో చెప్పివచ్చెద”ననెను. అందులకు
బ్రహ్మరాక్షసుడు రత్నమండనా
నీవుపోయి రాకున్నచో భిక్షనడుగ
వచ్చిన యతిధికి భిక్ష నిడక పొమ్మ
నెడి దుర్గతికి పోవుదువు అను
కషధముచేసి వెళ్లుము అనెను.

అందులకు రత్నమండనుడు సమ్మ
తించి ఇంటికిపోయి తల్లితండ్రులను
లేపి నేను బ్రహ్మరాక్షసునకు
ఆహారముగ పోవుచున్నాను అని
చెప్పెను. తల్లితండ్రులు కొడుకు
చనిపోవుచున్నాడని వీడ్పుచున్నారు.
అతడు తల్లితండ్రులకు ధైర్యము
చెప్పి భార్యదగ్గరకు పోయి “ప్రేయసీ!
నీ జన్మఫలము నేను అనుభవము
నకు రానున్నది. నేను బ్రహ్మ
రాక్షసునకు ఆహారముగ పోవు
చున్నాను. ధైర్యముగ నుండు”
మనెను. పుష్పగంధి “నన్ను ఇట్లు
నీడిపోవుటతగునా! నీవు వివేకివి,
రాజకుమారుడవు. రాక్షసుడు
రమ్మన్నమాత్రాన ఆహారమునకు
పోవచ్చునా?” అనెను.

అందులకాతడు నేనుపోయి
రాకున్నచో భిక్షనడుగ వచ్చిన

యతిధికి భిక్షనిడక పంపివేయు వాని
దుర్గతికి పోదనన్న శపథము
రాక్షసుడు నాచే చేయించె”ననెను.
పుష్పగంధి “రాక్షసునికి అతిథు
యందు గౌరవము కలదన్నమాట”
అనెను. పైవాక్యమునుబట్టి ఆమె
కొక ఉపాయము తోచెను. ఆమె
భర్తను ధైర్యముతో రక్కసునిదగ్గ
రకు పంపెను. అచ్చట బ్రహ్మరాక్ష
సుడు “రత్నమండనుడు నన్ను
మోసముచేసినాడు, అతనిని కాక
వారిపురమునందలి వారిని కూడ
భక్షించెద”నని అనుచుండెను.

ఇంతలో రాజకుమారుడు రాక్ష
సుని దగ్గరకు వచ్చెను. ఆత్రుతతో
రాక్షసుడు ఒకచేతితో రాజకుమా
రుని జుట్టుపట్టుకొని తలను పైకెత్తి
అతని కంఠమును కొరికి రక్తము
తాగవలెనని నోరు తెరచెను. ఇంతలో
రాక్షసునకు “భిక్షండేహి” అను
కేక విసబడెను. బ్రహ్మరాక్షసుడు
వెనుకకు తిరిగిచూచెను. అచ్చట
ఒక రాకుమార్తె కనబడెను. ఆమె
పుష్పగంధి.

బ్రహ్మరాక్షసుడు “ఆమెను
నీవెవతవు? నీకేమి భిక్ష కావలయు”
నని అడిగెను. అందులకు ఆమె “నేను
నందమహారాజు కోడలను. నాకు
పతిభిక్ష కావలయు”ననెను. “సతికి

పతిలేనిచో జీవితముగడచుట కష్టము
కదా? కావున నాకు పతిభిక్ష
నిడుము” అని పుష్పగంధి పలికెను.

రాక్షసుడు ఆమె మాటలకు
ఆశ్చర్యపడి ఆమెతో ఇట్లనెను :
“అతిథివచ్చినప్పుడు తినుటకు సిద్ధ
ముగానున్న భోజనమును గూడ
అతిథి కీయవలెను. కావున నీకోరిక
ప్రకారము నీ భర్తను నీవు తీసికొని
పొమ్ము. మీరిద్దరు దీర్ఘాయువులుగ
నుండుడు” అని దీవించెను.

తోడనే బ్రహ్మరాక్షసుడు
వికృతరూపమును వదిలి
“నేను దేవేంద్రుని అనుచరులలో
ఒకడను. శాపకారణమున నేను
బ్రహ్మరాక్షసుని రూపము పొంది
తిని. మీవల్ల ఈనాడు నాకు శాప
విమోచనమైనది. కావున నేను ఈ
నాడు దేవేంద్రుని సభకు పోవుచు
న్నాను.” అని చెప్పచు రాక్షసుడు
అదృశ్యుడయ్యెను.

పుష్పగంధి, రత్నమండనుడు
ఇంటికివచ్చిరి. తల్లితండ్రులు వారిని
చూచి కౌగలించుకొనిరి. రాజేంద్రు
నకు, చంద్రరేఖకు అల్లుడు బ్రతికి
యున్న సంగతి తెలియగనే చాల
సంతోషపడిరి. పుష్పగంధి, రత్న
మండనుడు ఇట్లు వెక్కుకాలము
సంతోషముగ జీవించిరి. ★

ది సివిల్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజి, మచిలీపట్నం

ఎ. ఎం. ఐ. ఇ., పరీక్షలకు సంబంధించి కోర్సులు

కేంద్రప్రభుత్వమువారిచే వి. ఇ. డిగ్రీకు సమానముగా రికగ్నయిజు కాబడిన
ఈ పరీక్షలకు స్టూడెంట్స్, కెకెన్, ఎ. బి. లలో, సివిల్, మెకానికల్, ఎలెక్ట్రికల్,
రెడీయో, కెమికల్, ఇంజనీరింగ్ కాఖిలలో, పి. యు. సి., ఇంటర్,
బి. ఎ., బి. ఎస్. సి. లకు ఇరువై ఐదుమంది ఇంజనీర్లు, ప్రొఫెసర్లు, లెక్చరర్లు, డి.
ఎం. టీ. టి. ప్రొక్టర్, పర్మిటర్, లెబరేటరీ, ట్రైనింగ్ తో సహా మంచి
శిక్షణ ఇవ్వబడుచున్న కాలేజి భారతదేశమంతటిలో ఇది ఒక్కటే. పరీక్షా ఫలి
తములు ఆల్ ఇండియా పర్మిటేజీ మూడు రెట్లు పెంచు. ప్రొఫెసర్లు,
అప్లి కేషన్ ఫారం ఒక రూపాయి.

ఎన్. టి. జ్ఞానప్రకాశం, ఎం. ఇ., ఎ. ఎం. ఐ. ఇ., పిన్సిపాల్.

హరి వంశము

మధురాపర్వము - 9

క రణ కరమాకృష్ట
తస్య తేజ నిషాదనః
భ్రామయామాన తం శౌరిః
ఋరావతసమం ఐతే॥
ఈశోపి సర్వజగతాం
బాలలీలానుసారతః
క్రీడిత్వా సువిరం కృష్ణః
తరిదంత పదాంతరే॥

—విష్ణుపురాణం,

అతండు తదవధం బొనరించువాడై యా క్షణంబు...

గీ॥ ఎగసి చరణపాతంబున మొగము దాచి
విగిసి యొక దంతదండంబు బెట్టువెరికి
నిలిచి వక్షి వక్షంబున నలఘునగము
వేయుచాడ్చున దానన వ్రేసె శిరము.

కం॥ హరినఖరక్షతి బోలెడు
హరికరగత దంత బహువిధాఘాతములన్
బోరిబోరి పెల్లుగ నొలుచు
గరి విణ్మాత్రములు దొరుగగా నిలమెగ్గెన్.

—హరివంశము.

క్రంసుడు తిరిగి తన తమముపైకి వచ్చినాడు. దేవతతో ఆతడు ఏమి మాట్లాడినది తెలియక రంగస్థలం అంతా ఆగుబు పడినది. ఔత్సుక్యము వెల్లార్చినది. కంసుడు తిరిగి సింహాసనమును అధిష్టించి కంచు కులనైపునకు కన్నులలో ఆజ్ఞగా చూచినాడు. ఆ ఆజ్ఞ యేమో వారికి అర్థమైనది. వారు ఆ ఆజ్ఞను పాలించుటకు లేచినంతలో వాదిత్రములు మొరసినవి. మలదుండుభులు చెలరేగినవి. ఆ తుముల్కస్యని అంతలో సర్వముణగినది. అప్పుడు వారు చేతులలోని వెండితెత్తుములకు తుదలలోనున్న చిరుగుంటలు ఘటంఘటలుగా ఎలాగైతే కంసుని యాజ్ఞను ఉచ్చైస్వరంతో వినిపించినాడు.

“అడవులనుండి ఎవరో వచ్చినాగుట; అద్భుతకౌర్యులట; వారి పేరులు రామకృష్ణులట; వారిని మండలలోనుండి కొత్తకిరై మహారాజా, మధురేశ్వరులు పిలిపించినారట; వారు ఎక్కడ వున్నారు? వారిని బోడితీసికొనిరండి; ఎడమకుపులు వద్దు; అభిలేచ్చులు చేకూరేకాలం ఆసన్నమైంది. ఆ రామకృష్ణులను, ఆ వాసుదేవులను ఎక్కడ వున్నానో, తీసుకొనిరండి. ఇది మధురేశ్వరి ఆజ్ఞ”.

■ ఆజ్ఞను వినగా సభ ■ స్తబ్ధమైపోయినది. రాజు మల్ల

యుద్ధం ఏర్పాటుచేసినాడు. చాణూరముష్టిక కూటులను రప్పించినాడు. పీఠోనా, వసుదేవుని పుత్రులు నియుద్ధం ఆచరించెద! ప్రేక్షకజనం అంతలో అద్భుతాకాంతం అయిపోయింది. అసలు ఈ కుటుంబం ఎలా వుంటాడు? వాగు ఎవ్వరు? వారి ఆకార రూపవిశేషాలు ఎట్టివి? ఈ ఊహలతో సమాజవాటంలోని ప్రేక్షకజనం ఔత్సుక్యమే రూపుదాల్పినట్లయిపోయింది.

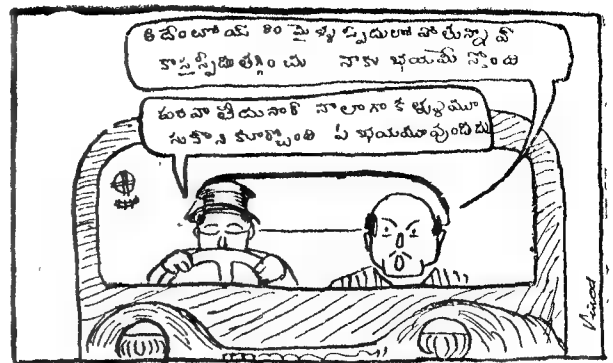
అంతలో సమాజవాటద్వారంవద్ద ఏదో ఘర్షణ జరుగుతున్నది. కంసునిచుట్రి, మహామాత్రుడు, తానె కువలయాపిడాన్ని రంగవాటం ద్వారమునకు అడ్డముగా నిల్పినాడు. రంగవాట ద్వారంలో ప్రవేశించునన్న, యువకులు ఎవ్వరో, మత్తజాన్ని, మార్గమగ్నముననుండి తొలగదీయ మంటున్నారు. మహామాత్రుడు ఆ మాటులను విన్నించుకొనుటలేదు. ఆ అభిప్రాయమును పట్టించుకొనుటలేదు. ఆ ఘోరమతే భాన్ని వారిమీదకు ఛేదనకొల్పుతున్నాడు. సమాజవాటంలో హాహాకారాలు బయల్పడిలివాయి. కంసుడు ఆ హాహాకారములను విన్నించుకొనుటలేదు. ముఖమునందు చిగునవులుగా రాజపురుషులు కూర్చున్న దిక్కు చూచినాడు. అంకుడు అతని కంటబడినాడు. ఆ అంకుడు గూడ మందహాసం చేస్తూ తనవంక చూచినాడు. కంసుడు వసుదేవుని దిక్కు చూచినాడు. ఆ వసుదేవుడు పరమ నిర్లిప్తునివోలే, అక్కడ జరుగుతున్న దేమియు తనకు పట్టుటలేదు వలే, కూర్చున్నాడు. అంతలో కంసునిదృష్టి దేవతకి కూర్చున్నదిక్కునకు మరిలింది. ఆ దేవత గుఱుసముద్రంలో వున్న గుండరబొత్తాన్ని పోలి కన్పించినది. యశోదను తన కన్నులతో కంసుడు పరామర్శించినాడు. ఆమె సమాజవాటమువద్ద జరుగుతున్న అగడమును చూచి కాబోలు, మూర్ఛ కూరినది. రోహిణి ఆమెను సమదాయించుచున్నది. కంసుని చూడ్కులు అంతలో తనతిల్లి మీద నిల్పినాయి. ఆమె విచిత్రమందహాసం చేస్తున్నట్లు కన్పించింది. అంగలో దుఃఖము ఎంత వున్నదో, అనందమును అంత వున్నది. కంసుడు తనదృష్టిని తిరిగి సమాజద్వారము వైపునకు మరిలిచినాడు. మరిలిచినంతలో అతని చేపులకు ఎక్కడనుండియో దుండుభినిస్వనము, తూర్వస్వనములు, సింహవాదములు విన్నించినాయి. కంసుడు అప్రతిభుడైనాడు. ఈ ధ్వనులు ఎక్కడివి? తనకుతక్కు ఇతరులకు విన్నించుచున్నట్లు లేదే? ఆ ధ్వనులు ఆకాశతలమునుండి తనకు వినవచ్చుచున్నవి. కంసుడు ఒక్కసారి తల ఎత్తి ఆకాశమువంక చూచినాడు. అంతిరానగతులయిన దేవతలు, దేవతలతోడి ఇంద్రుడు, ఇంద్రునితోడిబుధులు, అతనికి కన్పించినారు. వారు శ్రీకృష్ణదేవుణ్ణి ప్రోత్సహిస్తున్నారు. కువలయాపిడాన్ని వధించుని ప్రార్థిస్తున్నారు. “భగవన్! ఏను రిప్టువనే రాక్షసుడు. తాళకామయ సమయంలో కూలి, ఆ కూలిన క్రోధాన్ని పెట్టుకొని, ఇప్పుడు ఇక్కడ కంసునకు, కాలనేమికి, వాహనమే, కువలయాపిడమే జన్మించినాడు. వానిని వధించు. భగవన్ వానిని వధించు” అంటూ దీవతల శ్రీకృష్ణదేవునకు విన్నవించు కంటున్నారు. కంసునకు, అత్రేయియశక్తి మంతునకు, కాలనేమికి, ఆ మాటలు శ్రవణతాలు అవుతున్నాయి. అవి శ్రవణతాలు కాగా, కంసుడు, కాలనేమి, సింహాసనం మీద

మహాలా శివశర్వ

నుండి లేచి సింహానాదం చేసినాడు. ఆ కంఠధ్వని లోకభీకరంగా వుంది. వేయి కంఠములు ఒక్కసారి మ్రోగినట్లు వుంది. "మహామాత్ర! మహామాత్ర! కువల గూపిణుని వగులు" అన్న ఆజ్ఞ అతని నోటి నెలల నలువం. ఆ ఆజ్ఞతో నలువం అతని కంఠధ్వని స్ఫూర్ణధ్వనం పురురంగా, భయంకరమై, దిగంతాలలో ప్రతిధ్వనించింది. దిక్కుం భినిహాని కువలయాపీడకుంభిసంభిత విక్రమంతో రామకృష్ణుల మీదకు, సంకరణ వాసుదేవులమీదకు విజృంభించినది.

ఆ వినునీ గున్న తనమీదకు రాగా శ్రీకృష్ణుడు మందహాసం చేసినాడు. అగ్రజాణి మాచి మధురమైన మందహాసం చేసినాడు. "రామా! మామ ఇంకా కళు తెరువలేకువలె వుంది. తానో ఇప్పుడు కృతాంతదంత నికటవృత్తియై ఉన్నాడు. అది ఎరుగకు. ఎరుగక ఈ వినిగన్నను మనమీదకు ఉసికొల్పుతున్నాడు. సరే! ఈ వ్యవహారం ఇంతవరకు వచ్చింది. నీవు చూచుకుంటు. నేను ఏమి చేస్తానో!" అని శ్రీకృష్ణదేవుడు తన రెండు బాహువులను ఆస్పృశించినాడు. ఆ బాహువులు అరణ్యోపములైనవి. వాటిని ఆయన ఆస్పృశనము చేయగా, ఘోరమైన ధ్వని వుట్టింది. ఆ ధ్వనిని విని మతి గజం పెచ్చురేగి, తాలవ్వనిచేస్తూ, శ్రీకృష్ణుని వున్న యెడకు కాలం తక్కువమౌతున్నట్లుగా వచ్చిపడింది. అప్పుడు శ్రీకృష్ణదేవుడు ఒకవిచిత్ర చంద్రమణిచేసినాడు. అది అగ్నివృత్తిగా జరిగింది. ఆ వినున గున్నకు ఆయన కన్నించలేదు. విచిత్రంగా ఆయన అదృశ్యుడైనాడు. అది మాచి ఆకాశం లో అంతగ్రావగతులైన కేవలము తిరిగి తూర్వములను, దుందు భులను, గోరన చూగించాడు. గజం సంకృద్ధమైంది. తనకు కనుపించక అదృశ్యుడైన శ్రీకృష్ణదేవుణ్ణి ఘూణధృష్టితో నడుచుకొండింది. ప్రసహ్యమైనబలంతో తన తొండముతో శ్రీకృష్ణుణ్ణి పట్టుకొన్నది. భగవంతుడు ఆ వినున తుండమును అగలసన్నిభములైన తన బాహువులలో బంధించి మెలిపెట్టినాడు. వినున లోకభీకరంగా ఘోరకృతి చేసింది. నానుదేవుడు అప్పుడు దాని తుండమును పట్టుకొని ఇరుగది యొగు ధనస్సుల దూరము విసరివేచినాడు. కువల గూపిణి అదిరి పడింది. యెదరిన మనస్సును చిక్కబట్టుకొని అరుగుపాటుతో అర విందద శ్రేణుడైన కేవలసంగునుని మీదకు మహామాత్ర ప్రచోదితిమై విరుచుకుపండింది.

అంతలో కువలయాపీడ, కువల గూపిణి జన్మలపోరు ఘోరమైంది. చిటులో గణికరచ్చలులు పెలుగా కాలదండ ప్రచంఘమైన తుండాన్ని ఎత్తి, అభికులయుంకారములు రేగగా, మదిజలశీత్రులు ములైన కలుములు అదరగా, కనత్ అగ్ని కణసముత్పరములను పెంచి, అత్యగ్రమై అరుణశీతలులు కాంతులు నిరుడగా, చిలత చామరశిఖాత్రయలతోడి, తితకర్కతాపస్వములు పరగగా, ముఖము క్రోధముయంగా దీగిసి, మేను పొంగించి, పదఘాతములచేత భూమిచలించగా, దీర్ఘదంతకాండములు ఉద్వృత్తి మాపగా, వినున, లోకభీకరంగా శ్రీకృష్ణదేవునిపైకి విజృంభించింది. శ్రీకృష్ణునకు గాని ఆ అల్పవం చూడగా నవ్వు వచ్చింది. తన భుజాబంచాపరకు కొండోతిషపు ప్రదర్శించాలన్న విచిత్రకామూహాలలయనకు కలిసింది. ఆ వినున తనమీదకు రాగా ఆయన కింకరవ్యత విమూఢుడైనట్లు నిలుచుండిపోయినాడు. భయపడినట్లు నటించినాడు. వినున ఆయన్ను గ్రహించింది. మేఘాన్ని పోలి గరించింది. శ్రీకృష్ణదేవుడు ఆ వినున కోవాన్ని రెటింపించి కోసం కావాలి ట్వేడితి ఆస్పృశిత ధ్వనిలు చేశాడు. కరతాకాళికాధ్వనము చేసినాడు. మతిగజంవినుపోయింది. ఇది భయపడటమా? తన్ను భయపెట్టటమా? దానికి అర్థం కాలేదు. ఆ అరము కాని కోపంలో, భయంలో, తన తుండాదండాన్ని ఎత్తి శ్రీకృష్ణదేవుని వక్షస్థలాన్ని తాడించింది. ఆ భీకరమైన ఆ కరతాకాళికాధ్వనాన్ని భగవంతుడు కీర్తిమైన తన వక్షస్థలంపై కేకొన్నాడు. అది చూచి కంపాగులు సంతి పించినారు. రుగ్గనాటం లో తూర్వములు, దుందుభులు మ్రోగినవి. అంతలో శ్రీకృష్ణదేవుడు లోకానుభుతిమైన విక్రంతిని చూపినాడు. ఎగసి కొమ్ములు త్రొక్కి నిలుచున్నాడు. దక్షిణపాదాన్ని ఆ కొమ్ములపై వుంచి, వామపాదంతో ఆ వినున కుంభస్థలాన్ని నొప్పించినాడు అంతలో తిరుగ ఉరికి వీపుపై ఎక్కినాడు. వినున తన తుండముతో అతనిని ప్రయోలుకు విఫల

చిత్రకావడు: జి. కృష్ణవిశ్వం (హైదరాబాదు)

ప్రయత్నం చేసింది. ఆ మాస్తాన్ని ఎత్తడమే దాని తపై పోయింది. ఎత్తిన మాస్తాన్ని భగవంతుడు తన హస్తములతో, గదియించి విచిత్రలంఘనంగా క్రిందకు ఉరికి, విడికిళ్ళతో ప్రక్కలు నొగిల్చి, ఆ వినున దున్నను గారియట్టాడు. ఆ వినున అతని వున్న పైపు నకు దిరిగింది. తుండాన్ని విడిపించుకొని, భయంకరమైన ఘోరకృతులుగా, ముందటి కాళ్ళు ఎత్తి లోకభీకరంగా శ్రీకృష్ణదేవుని మీదకు వ్రేల రేగింది. భగవంతుడు విచిత్ర చంద్రమణి సుందరంగా ఆ వినున కాళ్ళ సంకునకు గేరినాడు. దాని ప్రయత్నమును వృథా చేసినాడు. లంఘనవేగంలో వినున ముందుకు పడగా, శ్రీకృష్ణదేవుడు వనక తోక పట్టుకొని, గిరికందగ విలీనచైన భుజంగాన్ని గరుగుడు ఆకరించే విధంగా ఆకరించి, దిగ్గ తిప్ప విసరినాడు. కరటి ఉక్కటి మొగిపోయింది. కొమ్ములు పోతగా నిలువ ద్రోక్కుకుంది. దిగ్గన సంబలించింది. లేచింది. నిలుచుంది. క్రోధంలో మదధారలు గండములగా ప్రవించింది. పుష్కర సీతారాలు చేసింది కకుంభంతి భయంకరంగా బృంహతాలు చేసింది. మహామాత్రుడు ఆ భోగిని ప్రయత్నం చేత దానిని తిరిగి శ్రీకృష్ణదేవుని మీదకు నడిపించినాడు. అది ప్రవణిత సంరంభంతో నానుదేవునిపైకి విజృంభించింది. తొండంతో వేసింది. కొమ్ములతో చేరింది. చూరి మసగిన్న విజృంభించింది భగవంతుడు దానిని వీరికి కొనలేకు అది పవ్యాపవ్యవ్య. క్రమణంబుల తన మీదకు రాగా అపసవ్యవ్యక్రమములుగా, దానిని తిప్పకొన్నాడు. అది రొప్పి కుప్పించి తన్ను ఎగుర్కొనగా, కర్కశుడై, మేచికాచల తుంగశృంగ సన్నిభమైన కుంభికుంభం వ్రక్కలై చక్కలై తగయ దుగంత కల్పంత జీమాతి ప్రహూతి నిర్ఘాంత నిమిరమైన ముష్టి సారించి చాలి పాడిచినాడు. ఆ ముష్టి ఘాతంవలన వినున కుంభస్థలం పగిలి రాలిన రక్తసిక్త మాక్షికముల చేతి భూమికి సంధ్యారాగ గక్తతారకాచ్చన్నమైన ఆకాశంయొక్క అండాన్ని తెచ్చి పెట్టింది. గజం నిల్వలేకపోయింది ముందుకు మొగిల్ల పడింది. దంతాలు భూమిలో పాసుకుపోయినాయి అమాత్య మహామాత్రుడు, ఇతరులైన గజరక్షకులు దానిని హెచ్చరించినారు. వినున గున్న హెచ్చిన మచ్చరంతో రెచ్చిపోయింది భూమిలోనుండి దంతాలను పైకి లాగింది తొండము ఎత్తి ఘోరకృతి చేసింది. దిగ్గన లేచింది. చూచింది. త్రోసింది. నడిచింది. సంహారసమయ సమద్ర సంఘాత సంఘాతసముతుంగభంగసంఘటిత మైనకుంచూన్నా పాలితిరిగి శ్రీకృష్ణదేవుని కర్కశమైన ముషిఘాతాలను నురి అయింది కట్టుకుముట్టింది. నెట్టకొన్న ముచ్చరంతో తిమ్మి నెలికొని చక్కడ నాన్ని ఊడండి చే ముఖసౌందర్యం కలవాణి, చుండవోన సుందర వదనారవిండుణ్ణి, అర వింది నేత్రుణ్ణి, కొమ్ములతో చిమ్మింది. తొండంతో మోదింది. భగవంతుడు ఈసారి తస్మించుకో యత్నించలేదు. హాసాహసేగా దానితో పెనగినాడు. కొమ్ములతో కుమ్మితే, బమ్మరపోక, కొమ్ములనుపట్టి వినున కనులు చిమ్మి చీకలులుగా దిక్కు తిరుగునట్లు చిమ్మి వేచినాడు. తక్షిక జాతిసర్పాన్ని పోలి టుండాదండంతో మోద పోగా, అరగి సన్నిభమైన స్వీయబాహుదంబులతో తిమ్మకొని, నెట్ట, కట్టులతో పట్టి, నెట్టన, మిట్టవేటును, నట్టవేటుని పెట్టినాడు.

హరివంశము

గజం తోయడం అయితే శ్రీకృష్ణదేవుడు వాయువు అయినాడు. తోయడం ఏ విధంగా వాయుహతికి బాధచెందిపోతుందో, ఆ విధంగా గజాన్ని శ్రీకృష్ణదేవుడు బాధించినాడు. ఏ విధంగాను శ్రీకృష్ణదేవుణ్ణి నోప్పించడం, బాధపెట్టడం ఏనిక దున్నకు చేతకాని పని అయిపోతున్నది. చేతకాక వ్యాకులపడుతున్నది. సంమూఢమౌతున్నది. ఊరికే ఘోకృతులు చేసున్నది. ఆకాశంలో దేవతలు తూర్వాలు మ్రోగిస్తున్నారు. దుందుభులు మొరస్తున్నారు.

శ్రీకృష్ణదేవుడు ఇప్పుడు లోకభీకరమైన విజృంభణాన్ని చూపిస్తున్నాడు. ఏనుగు తనమీద కొమ్ములతో కుమ్మరగా, ఆ కొమ్ములను పట్టుకొని, వంచి, నేలలో గుచ్చినాడు. ఏనుగు ఏమీ చేయలేనిదై పోయింది. దంతములు బాధగా వున్నవి. తాను జూనువులు నేలమీద ఆన్ని బాధపడకలసి వస్తున్నది. ఆ ఏనుగు రోషం చూపలేదు. ఘర్మాపాయ సమయంలో మేఘం వరించినట్లు అది మదాన్ని వరించింది. శ్రీకృష్ణదేవుడు దానితో పిల్లవాడు ఆడుకుంటున్నట్లు ఆడుకుంటున్నాడు. శిశులిలాగా దానిని గారీయపెడుతున్నాడు. అకుంతిత్ కాలకంఠ భల్లభగ్నుమైన పురాన్ని పోలి ఆ ఏనుగు మహా త్యాగిని కోల్పోతున్నది. సముద్రంలో చుట్టలమైన ఝంఝానిలం తాకిడికి వికలం అయిపోయిన కలం పోలిక ఆ మదకలం బలం డక్కిపోతోంది. చిక్కిపోతున్నది. స్రుక్తి పడబోతున్నది. లోభికరాన్ని పోలి, దానసలిల ధాంబిరహితం అయిపోతోంది. విరహ ఆలోచనలాగా నిరంతర చిత్రజాత విగ్రహమై బాధ చెందుతోంది. గ్రహణ కాలంలోవలె పరోధిన ఖరకరమై తేజస్సు తగుతోంది. ఖరకరోదయాన్ని పోలి భిన్నపుష్కరం అయిపోతోంది. పుష్కర వైరి విలసనాన్ని పోలి అభాసిత పద్యకమై చెన్ను తరుగుతోంది.

భగవంతునకు దానిమీద కరుణ జనించుకు వచ్చింది. కంసుని మీద ద్వేషం అధికమాతూ వచ్చింది. తన ఒక్క ప్రాణం కోసంగా ఈ కంసుడు ఎన్ని ప్రాణాలనో హరించినాడు. ఇప్పుడు ఈ ప్రాణం యమయాతన పడుతున్నది. అనుకున్నంతలో భగవంతుడు పొంగి పోయినాడు. ఆ పొంగిపోవుటను చూచి దేవతలు దుందుభులు మ్రోగించినారు. కంసుడు నిశ్చలు పోయినాడు. తన అనుంగు సెచ్చెరికాండ్రలో ఇంకో ప్రాణం ఇప్పుడు హరించబడుతున్నది.

కంసుడు స్తంభభావాన్ని పొందినాడు. శ్రీకృష్ణదేవుడు విజృంభణం చూపించినాడు. ఒక్క ఎగురు ఎగిరి ఏనిక దున్న మోమును తన్నినాడు. ఆ పాదాన్ని ఆలాగుననే నిలిపి వుంచి, దిగిసి, గంభీర బాహువులను ఆస్పాదించి సింహనాదం చేస్తూ, కంఠీర వేకేందాకృతి తాల్చి నల్లు భయంకర వృత్తి నవలంబించి, వామహస్తంతో ఒత్తిపట్టి, దక్షిణహస్తంతో, ఆ ఏనికనున్న వామదంతాన్ని ఉత్పాటించినాడు. ఆ దంతముతోనే దానిని చితుక అదిమినాడు. ఇంద్రుడు వజ్రంతో అలఘున గాలను కూలుసున్నట్లు ఆ విక్రమక్రీడ ఒప్పుమిగిలింది. ఆ ఏనుగు మరణయాతనలో ఘోరంగా ఘోరకిస్తూ, శక్యమృత్యు అవిధుస్తూ, నేలకూలింది. కృష్ణ జర రితాంగమై, కుంజరము రి చేతపమై, కటములనుండి శోణితములు ప్రవహించగా, నేలకూలి గిలిగిల తన్నుకున్నది. శ్రీకృష్ణదేవుడు అప్పటికి పొంగు తిగినాడు. ఏనికవాలాన్ని పట్టుకొని, తేలపువార సంతనమైన మహారాగాన్ని వైసకేయుకు చంచువుతో ఆకరించినట్లు, దానిని మార్గమధ్యమన నుండి దూరముగా వినరి వెచ్చినాడు. తిరి దంతప్రవార ముల నేత దానిని గారీయపెట్టినాడు. చివరకు అది భయంకరమైన ఆర్తనాదం చేస్తూ ప్రాణాలను వదిలిపెట్టింది.

కుమలయాపీడము చనిపోగా మహామాత్రుడు నీరవుడై పోయినాడు. పర్యతమంతటి ఏనుగును ఆ కుర్రవాడు అటూ కూల్చడమే అతనికి అద్భుతాలలో అద్భుతమనిపించింది. ఇంతవరకు తాను ఆ కుర్రవాని లీలలను గూర్చి విన్నదే కాని కన్నుదిలేదు. ఇప్పుడు ఆ విక్రమాన్ని కన్నులార చూచి, కిగిడైన మహామాత్రుడు తాను గూఢ విక్రమించినాడు. శ్రీకృష్ణదేవుడు ఆతనిని గూఢ ఒక్క ప్రవారణ మాత్రం చేత సంహరించి వేసినాడు. హస్తదంత శిథిల్ల శిరస్సుడై వజ్రభిన్నమైన అచలంలాగా కూలిపోయినాడు.

అంతలో గజపాద సంరక్షకులు పెలురేగినారు. సంకర్షణుడు ఏనిక దున్నకు మిగిలిన మరి ఒక్క దంతమును పెరిగి వారి పీచ మణచి వేసినాడు.

ఆకాశంలో దేవతలు మ్రోసిన దుందుభిధ్వనులతో దిక్కు మారాలు పిక్కిటిలిపోయినాయి. ఆ దేవతలు ఆ మునులు, సంకర్షణ వాసుదేవులను అప్పుడు బహువిధాలుగా బ్రస్తులించారు.

అప్పుడు శ్రీకృష్ణదేవుడు తిరిగి సింహనాదం చేసినాడు. అది కంసుని ఎడదను విఘ్నచక్ర అంచులను పోలి రాపిడి పెట్టింది.

నోవీన్ వెద్ద ట్యూబు కాని డబ్బు ఆదాచేయండి!

ఒక వెద్ద ట్యూబు మూడు చిన్న ట్యూబులకు సమానము.

నోవీన్ మర్దన చేసిన నెంబే రద్దప్పి రోచి తాగమందు లాగా రోజూ వ్రేసేసింది. అప్పుడినుండి అదనపు రక్తమును నైకి తీసికొని వచ్చి. నుండి కోయ నిచ్చి.

నేరీ పట్టింది. ఆ నేరీవద్ద వెప్పి పోగొట్టంది. నోవీన్ ముటుంబాడుకను అది వస్తుంది. నోవీన్ వరికుర్రమగు బ్యాబులలో నింపబడి పిటనేయిల సంస్థ, అందున్న దినుసుల కత్తి నీడోరక, కత్తి కావించి ఉంది. దానికి ఎల్లప్పుడూ లిలంగాను. మహావనకేమి ఉంచును. ఎల్లప్పుడూ ఒక నోవీన్ బ్యాబును అందుబాటులో ఉంచుకోవడు. దీ కలకత్తా టెలికల్ కం. లి., కలకత్తా-20

కాఫీర్ శాల్య రు. 6/-లకే

ఆకరణీయమైన పెద్దసైజు కాఫీర్ శాల్యమీద కోరిన నమూనాలలో రు. 6 కే పొందండి. పోస్టేజీ, ప్యాకింగు రు. 1-50 చ. రు. 2 శాల్యలు ఒకే డఫా కొన్నవారికి

పోస్టేజీ ఉచితం. 8 శాల్యలకొన్నవారికి ఒక శాల్య ఉచితం. HIND SHAWL HOUSE, Urdu Bazar (APM) Delhi-6.

ఉచితము : “క్రీస్తు జీవిత చరిత్రలోని గమనాంశములు” ఆత్మీయ సుభినమునకు అమోఘమైన సాధనము. చదువులకు నిశ్చయించువారు ఉచితముగ తెప్పించుకొనుడు. హోమ్ స్ట్రడి డివిజను, తెలుగు సెక్షను, పి.బి. నెం. 88, బెంగళూరు-1.

సినిమా

ఎమ్.ఎస్. రామారావు పడవపాట తిరిగి

ఇప్పుడు "తాపీల్డార్" తర్వాత-
"చివరికి మిగిలేది"లో వివేచకున్నాడు.
శ్రీ మలాది రామకృష్ణశాస్త్రి రచించిన ఈ
కావ్య పాటను శ్రీ రామారావు పాడగా
భరణి నూడియోస్ లో రికార్డు చేశారు. కొత్త
"కాకిలి" ముక్కామల సునంద, జమునా
రాణి పాడిన మరి రెండు పాటలు కూడా
రికార్డు చేశారు. సంగీత దర్శకుడు అశ్వ
ద్వామి, ఈ మధ్యనే తొలిసారి ఒక నృత్య
చిత్రకరణ కూడా జరిగింది. రీ రికార్డింగ్
ప్రారంభమైంది. నవంబర్ 25 వ తేదీన
చిత్రం విడుదల కాగలదని తెలుస్తున్నది.

అన్నపూర్ణ పిక్చర్స్ వారి తాజా తెలుగు
చిత్రం "మాటింగ్ దాదా" పూరితమై
పటే శాతనూర్ డాక్యుమెంట్ నాగేశ్వరరావు,

వార్తా భరణం

సావిత్రి, గిరిజలపై ఒక్కపాట చిత్రీకరణ
మటుకు రూగి పుండి దర్శకుడు శ్రీ అద్వైతి
కుబ్జారావు. నిర్మాత ఒక్కపాటి మధు
నూధనరావు.

బొంబాయిలో ఫిల్మ్ థియేటర్లు నడు
పుతున్నటువంటి కొత్త పటేంటుల శిక్షణకేం
ద్రంపంటిడి మద్రాసులో విర్రవీంచేందుకు
దక్షిణభారత ఫీలిం వాణిజ్యమండలి ప్రయ
త్నాలు ప్రారంభించింది. శ్రీ ఎ. వి. మెయ్య
ప్పచెట్టియార్ ఈ ప్రణాళిక ప్రధాన
ప్రోత్సాహకులని తెలుస్తున్నది.

కేరళ పోదరీమణులందరు చెండి తెరనుంచి
నిష్క్రమించనున్నారు. తదితర వచ్చే
మార్చిలోగా ఫీలింగంగం నుంచి నిష్క్రమిం
చింది ఒక మలయాళ వైద్యుని వివాహ
మాడి కేరళ లో నిరపడదలచారు. వీటా
లొత్తను మలయాళ నాటకానికి ఈ మే తన
పేర ఒకరోలింగ్ బ్రూఫీ నెలకొల్పింది.
హిందూలో బ్రీవేండ్రంలో మలయాళ నాటక
పాటిలు జరుగుతవి. రాగిణి వచ్చే జూన్-జూలై
ప్రాంతాల పరిణయమాడి సినిమాకు తుది వంద
నమర్చించనున్నారు వీరి అక్కలలిత యాత
రకే వెళ్ళిపీట ఎక్కి, ఫీలింపీట దిగి, ఇప్పు
టికి ఇద్దరు పిల్లల తల్లిఅయింది ఈ మే
లోగడ పటించిన "సంతాపరై" తమిళ
చిత్రం త్వరలో విడుదల కావోతున్నది. ★

అన్నపూర్ణావారి ఆరవచిత్రంలో నాయకుడు నాగేశ్వరరావు.

బొమ్మ

బొరుసు

బొమ్మ

మ డిఫీలింగ్ ట్ కటకుముంగుకూడా చలనచిత్రాల నిడివి గురించి చాలా పొడుగుపాటి వాదాలు జరిగాయి; ఇప్పుడూ జరుగుతున్న ఉస్సాయి. ఇటీవల పరిమితులు పెడుతూ నియమాలలాటివి వచ్చాయి. బెంగాలీ సినిమాకు 12 వేల అడుగులు చాలనీ, తెలుగు తమిళ చిత్రాలు చూడేసి మైక్లండవచ్చుననీ అన్నారు. ఇలా కొన్ని ప్రతికూల ధ్వంసమైపోతుందని కొందరూ, అద్భుతంగా బాగుపడి పోతుందని కొందరూ అన్నారు. సర్వదుఃఖాలకూ మూలకారణం జన్మమేనన్న బుద్ధివాక్యాన్ని కొందరు పునఃపునః ఉద్ఘాటించి సినిమాలో దుబారాకూ, పొరబాటలకూ నిదీపే కారణమన్నారు.

* * * *

బొరుసు

సినిమా తీసే జనాన్ని, చూసే జనాన్ని, హాళ్య అభిగమలను, 'అవసరాలను' సాధకబాధకాలనూ, ఇప్పటి సిత్తిగతులనూ లెక్కలోకి తీసుకొంటే, తెలుగు తమిళ చిత్రాలు కొన్ని నాలుగు మైలేనా పొడుగుండకతప్పదు అని సినిమనీషులు కొందరన్నారు. అదీకాక నిడివిగురించి చూకవుమ్మడి తీర్మానాలు కెయ్యడం తగదు. అది కథనిబట్టి ఉంటుంది. తేల్చుకోవలసినది, దర్శకుడే అని పీరు అంటున్నారు. గిట్టనివాళ్ళంతా ఏకమై తిడుతున్న డాన్సులూ పాటలూ (అనవసరమైనవి ఉంటేగంటే) తీసేసినా, కథనిబట్టి నిడివి ఎక్కువ కావలసి రావచ్చు అని వాదిస్తున్నారు.

* * * *

బొమ్మ

మేము ముద్దుగా చెబుతున్నపుడు వివకపోలే దిగుమతి కంట్రాక్టు ఇంకా దిగించేస్తాం. ఆముచ్చట కూడా లేకుండా బలవంతా తగ్గించుకోవలసి వస్తుంది అన్నారు కేంద్రమంత్రి.

* * * *

బొరుసు

అలా జరిగితే, ఇతర రంగాలలోలాగే ఇందులోనూ మార్గం తరం ఉండనేఉంది. కావలసిన ముడిఫీల్డు "మార్గాంతరాల"ద్వారా వచ్చేస్తుంది అన్నారు అనుభవంగల ఒక వణిజుడు.

బొమ్మ

గెంజేళ్లలో ముడిఫీలింగ్ ఫ్యాక్టరీ ఉత్పత్తి ఆరంభం అవుతుంది. అందాకా నేగా ఈ తగవులాట. ఆనక దిగుమతులబెడదే ఉండదు. కావలసినన్ని మైళ్ళ పొడగున తీసుకోవచ్చు అన్నాడొక ఆశాజీవి.

* * * *

బొరుసు

అందికే ఈ గెంజేళ్ల ఇబ్బంది దేవుడిచ్చిన వరంగాటిది. సినిమావారంతా హృదయపూర్వంగా ఈ ఇబ్బందిని ధరించి దివి

ప్రకాశం "అనవసరపు నిడివికి వడిగట్టే అలవాటు పోగొట్టేసుకుంటే మనసినిమా పూర్తిగా మారి బాగుపడుతుంది. గొప్ప ఉవుతుంది అన్నాడొక దురాశాజీవి.

* * *

బొమ్మ

ఫీలింపై ఎక్స్ యిజ్ మంకొన్ని, డిస్ట్రిబ్యూటర్లు నిర్మాతలూ సుడియోవారూ కలసి సినిమాహాలు యజమానికి ఫీరాయించడం న్యాయంకాదు. అసలే సవాలక్ష "సాగకబాధకాలతో," పట్టిసిటి ఖర్చులలో వాటాలతో, బయానాలతో వేగలేక అవస్థపడుతున్న ఎగ్జిబిటర్లకి ఇది తగనిభారం. చూకు ఏమాత్రము సంబంధం లేని వ్యవహారం అన్నారు ఎగ్జిబిటర్లు...

* * *

బొరుసు

ఇంకానయం. పట్టిసిటీ ఖర్చులన్నారు. పంకా చారీల గురించి కూడా చెప్పలేను. నయమే. నాలుగు లక్షలు పెంబడి పెట్టి నానా హైంజాపడి తీసిన చిత్రం వనూళ్లలో, ప్రదర్శకుల వాటా ఎంతన్న మాట ఎవరూ ఆలోచించరు అన్నాడు నిర్మాత...

* * *

బొమ్మ

చలనచిత్రాల విజయానికి కథబలంగా ఉండడమే ముఖ్య కారణం అన్నారు. పలువురు సినిమనీషులు ఇటీవల ఒక సభలో.

* * *

బొరుసు

అయితేనేం. బలవంతమైన సర్వములా తయారైంది కథ. అందికే తెలుగు సినిమాలో కథ రచయిత లిందగున్నారు. అని సరసుడు కాని ఒక ప్రూరుడు చమత్కరించి తీసేవచ్చి అనందించేశాడు.

* * *

బొమ్మ

వటీనటులకు శిక్షణ కేంద్రాలు నెలకొల్పి అభినయం, ఆపైని వాచకం మొదలైన పాటిలో తరిఫిదుచేసి కొత్తిబ్బను కట్టకురావాలని ఒక పథకం వేశారు.

* * *

బొరుసు

సంభాషణల విషయంలో శిక్షణకు కొందరు ఒప్పుకోదలచుకోలేదు. మాట ఎబ్బెట్టుగా తమాషాగా ఉండడంవల్ల అమెరికన్ ఇంగ్లీషును ముద్దుగా మాట్లాడిన ఫ్రెంచితార వికోల్ మారే, తెలుగులో రాజసులోచన, బి. సగోజాదేవి బాక్సోఫీను హిట్లయ్యారన్న సత్యాన్ని పీరు గుర్తుకు తెస్తున్నారు.

వార్తా భరణం

వీసన్ పిక్చర్స్ వారి పాంఘికం 'పెరి కానుక' రజతోత్సవాలను పురస్కరించు కొని నిర్మాతలు వనంబర రివల్యూషనరీ ఉడ్ లాండ్స్ హోటలులో ఘనజరిపి కళా కారులకు పెక్కి ప్రియస్ లకు ప్రదర్శకులకు బహుమతులిచ్చి సత్కరించారు. ఫిలిం షేడ రేవన్ అగ్ల్యూటెడు 'విజయా' ధీపతి శ్రీ బి.నాగి గెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. పెరి కానుక తమిళ చిత్రం (కల్యాణపరిమళం) లో ముఖ్య పాత్ర నటించిన జెమినీ గజేని తాచిత్రంలో కళాకారులకు బహుమతులు పంచిపెట్టారు. శ్రీయుతులు బి.ఎస్. రెడ్డి, నాగయ్య, నాగి గెడ్డి ప్రభువులు ప్రసంగిస్తూ చిత్రం ప్రజా దరణ పొందడానికి కథ పుష్టిగా ఉండడం ముఖ్యమన్నారు. పెరి కానుక కథను సమ రంగా ఆవిష్కరించిన యువదర్శకుడు శ్రీధర్, చాయాగ్రహణదర్శకుడు బి.స్పెంట్ ల ప్రతిభను ప్రశంసించారు. తరువాత శ్రీధర్, ముఖ్యపట్టుడు నాగేశ్వరరావు కృతజ్ఞత తెలుపుతూ ప్రసంగించారు.

* * *

ఉదకమండలంలో ఫిలిం ఫ్యాక్టరీ నిర్మాణానికి సన్నాహాలు చేయకుండా పొగుకున్నాయి. ఈ నిర్మాణంలో సహకరిస్తున్న క్రింది కంపెనీ నిపుణులు, భారత ప్రభుత్వోద్యోగులూ గతవారం ఉజ్జి వెల్లి ఫ్యాక్టరీ స్థలాన్ని చూచి ఆశ్చర్యపోయారు.

ఎనిమిదికోట్ల ఖర్చుతో నిర్మించబడనున్న ఈ ఫ్యాక్టరీలో సినిమా, ఎక్స్-రే, ఫోటో

చేతనా పిలిమువారి "గుల్లపెల్లి" లో కృష్ణకుమారి.

గ్రాఫీలకు కావలసిన ఫిలిం తయారవుతుంది. 1962 ఉత్తరం లో ఉత్పత్తి ఆరంభం కాగలదని తెలిసింది.

చేసినపాపం కాశీకి వెళ్లినా

వృద్ధరాసు పోవర్ ఆండీ కల్చరల్ క్లబ్ (త్యాగరాయనగర్) నాటకరంగ భవన నిధి సహాయార్థం, వ్యక్తకళానికేతన వారు ఈ 12 లేడి పాయర్ల త్రి కృష్ణగాన సభ హాలు లో (త్యాగరాయనగర్) "చేసిన పాపం కాశీకి వెళ్లి నా" అనే పాంఘిక నాటకం ప్రదర్శించారు. వేళ్ళగా పుట్టినంతమాత్రాన ఉన్న తాళియాలలో పంచవర్ణకుల స్త్రీలుగా మారి సమాజంలో గౌరవనీయమైన సాసం సంపాదించాలనే తీవ్ర వారికి సంకల్పం ఉన్నా, పరిస్థితులకు తల ఒగ్గక తప్పటం లేదు, రచయిత శ్రీ కొడాలి గోపాలరావు ఈ నాటకం ద్వారా చెప్పడానికి ప్రయత్నించారు. పడుపు వృత్తి నాగరకతకు సంస్కృతి కళంకం వంటిది. ఈ కళంకాన్ని తుడిచి వెయ్యడానికి విద్యావంతులు, ఉదార స్వభావులు, కృతనిశ్చయులు అయిన యువ పి.ఎ. ముంగుకు రావలి అధికారి, అధికారి సంఘం ఆ అభ్యాసినులకు ఇతర ధికంగా సహాయం చేయాలి.

ఈ నాటకంలో శ్రీయుతులు శోభన్ బాబు, జి. యస్. ఆర్. కృష్ణమూర్తి, వి. ఆర్. భూపారపు, కె. సుబ్రహ్మణ్యచౌదరి, ఎం. కొండలరావు, ప్రసాద్, జనార్దనరావు, కె. బి. అర్జునరావు, కుమారి ప్రేమలారాణి, కుమారి లక్ష్మి నటించారు. శ్రీయుతులు కొడాలి, వేణుగోపాల్ వ్రాసిన పాటలను వేపస్వగాయకులు శ్రీయుతులు వి. శంకరరావు, జయదేవ్, శ్రీమతి పద్మ ప్రీయగానం చేశారు. ఔత్సాహికవటీ, నట బృందం కాబట్టి ప్రదర్శనం అత్యుత్తమంగా లేకపోయినా మొత్తంమీద బాగానే ఉంది.

ప్రదర్శనానికి ప్రముఖ చలనచిత్రనిర్మాత దర్శకుడు శ్రీ బి. ఎస్. రెడ్డి, పలువురు ఇతర ప్రముఖులు హాజరయ్యారు.

రంగస్థలం భవననిధికి శ్రీయుతులు బి. ఎస్. రెడ్డి, జి. ఎస్. కామ్రే, వి. కె. ఆర్. జయంతి, రామిశీడ. జగ్గయ్యగారిలతో ఒక సంఘం ఏర్పాటుంది.

నర్సిన్ పునరాగమనం

రంజేళ్ళ క్రితం వినాహం జరగడంతో సినిమానుండి వెదొలగిన చేతనా అంతా అనుకున్న, నర్సిన్ తిరిగి తెరపలంకరించు పోయాంది. ఆమె సోదరుడు అక్కిడ హుసేన్ నిర్మించబోయే చిత్రంలోనే ఆమె ఇపుడు నటిస్తుంది. ఈ చిత్రానికి సత్యనాథన్ దర్శకత్వం వహిస్తారు శంకర్, కైక చనిలు సంగీతం సమకూర్చుతారు.

లండన్ లో భారతీయ చలన చిత్రోత్సవం

ఈ నెలొఖరున లండన్ లో, బ్రిటిష్ ఫిలిం సొసైటీ అధ్వర్యాన భారతీయ చలన చిత్రోత్సవం జరుగబోతుంది.

ఈ నెల తొలివారంలో, పకేర్ పాంసారి చిత్రం అక్కిడ వీన్నంగటన్ స్పెషల్ ఎవార్డ్ అందుకోవడంతో లండన్ లో మన జేళిం పేరు మరోమారు మారుమోగింది.

రేపు ఉత్సవంలో, జాగ్ తేరహా, ఘోరా పాళేన (బెంగాలీ), జల్సాఘర్ (సత్యజిత్ రాయ్), హంపంచీ వీకే దత్తే (ఎ. వి. ఎం.), గురుభక్తి (బాల చలనచిత్రసంస్థ), పరభ (లిమిట్ రాయ్) చిత్రాలును ప్రదర్శిస్తున్నారు.

గిరిశం
తెక్కిర్లు

జీవితం - సినిమా

స్రియలు రాళ్ళుగానూ! నీ కప్పుడూ ఒక్కలాటికేమలే బారకా! నీ పక్కరికి ఒరిజినల్ మ్యాజిక్ జమపడా! డబ్బు లేకుండా చూసి పోయిన కార్మిటివ్యా! డబ్బులేవనేకావూ! పొడుగు తగ్గించెయ్యి డబ్బు! ఇంకేమన్నా ఉండా. నీ కిలాటి వీడకాలబ్బుడు లేలాపట్టుబడ్డాయయ్యా! ఇంతటిపిఠామాయించాని కలావడిగట్టవయ్యా! ఇంకా నయం. నాతో అన్నావు. ఇంకా క్కడా అనబోకు. నీ నెత్తిన కాయెట్టి వేల వస్త్ర విగాణిగ్నోనడవడూను. అఖిరికి నీడివి

తెగ్గోనే జీవితం బాగుపడుతుందని తెగ్గోమన్న మునీ మరాఠీ రాజాజీలుకూడా నీ కార్యాన్ని చూపించే లేవనకున్నాబోగాని.

సంస్కరణలంటే మనకా అనుకున్నారా. ఇవాళి బెయ్యి అనగానే లేపాడున్న చేసిపాకే నీ ఏంగాను. అన్ని పన్నా అలా చకచక లేవించోయూరుకుంటే జనాని! మందకోడితనం వచ్చేస్తుంది. సంస్కరించడానికి దుబారాలూ, పరిష్కరించడానికి సమస్యలూకూడా చూరి కర్నూరంలా వారింపిపోతాయి. కలికంబోహ్మదా

లేకుండాపోతాయి. అప్పుడు నాయకులంతా ఏంగానూ. గోళ్ళు కొయ్యకొంటే ముటుకు అని ఎన్నాలైతే స్త్రీలు టా! వాళ్ళు క్కాలక్షేపం ఉండదు. పత్రికలకి రాసింది కేవుండదు. జనానికి చదివింది కేవుండదు. పెద్ద పెద్ద ప్రభుత్వం, కాదల్పుకున్న విమర్శకులు, ఇతర అడవె నవాళు తిలకిమానన వాళ్ళూ ఒంటికొలిమొద లేచి రిట్టిపోసిందికి రడిగా ఏ వుంటుందికి కాంగ్రెసు రాజకీయాల్ని లంచగొండితనాన్ని, సమకాలిక సాహిత్యాన్ని ఎంతకని తిడుతూ ముహూగ్రం. పెదవడి పాతనల్లేలు. పెగా నాహిత్యాన్నే వన్నా అంటే సినిమావాళ్ళలా పడూరుకోడుగదా. ఇదవాయిలూ చెకలాయిలూ మీ రుట్టి పెదవాయిలుస్టండి. మీకు నూ రాతి బోధపలేదు స్టండి పుటిస వాళ్ళంతా బోడూడని పెద్దవాయిలే గదా! పుట్టి బోయేవాళ్ళంతా ప్రజల మీద క్కడేసిందిటా! మీకు మమ్మల్ని తిట్టిందికే గాక మెచ్చుకుందిగూడా తామకులేదుస్టండి. అని తిట్టి పోనారాయ్. అంచేత సినిమానేనా దక్కించకపోలేయల తిటుకుందికి. కనస్పర్కి వక్రిటిసిజమ్ ఇనా జీనిమీద అభూరిస్తాంకేవ్వ. నీపాటి తెలివిలేట లేకనేనా—మిస్టరు గిరికవాలు పెట్టుకుంటున్నారా? వాళ్ళ మున్నో నేర్పుకోవచ్చు యంత్రేనా. రాచకార్యాలన్నీ ఒక్క పెట్టున చక్క పెట్టినిజం గానే ప్రభుత్వం చేసే పనులే చేసే పాటిటిక్స్... డెడ్డాకొచ్చేయ్యదూ. వాళ్ళు చూడు ఎంత పొడుపుగా సీమిలింగా చూడ ముచ్చటగా పోట్లాడుకుంటున్నారో. ఒక ఆర్డరు ప్రకారం వంతు వేసుకుని రోజు కొక్కటంటే ఒక్క నేటుమెంటు అంటే. ఉన్నాయిగదా అని అన్ని నేటుమెంటూ ఒక్కటూలే ఇచ్చేదామనుకుంటే బాటూ బంగారుబడ్డూ కథల అయిపోతుందిగదా.

అంచేత మెడియర్ వెంకటేశం, అదీ ఇందులో ధర్మమాత్మ్యం. పొడుగు తగ్గించ మన్నారగదా అని నవ్వు చటుక్కున తగ్గించే సే కొంపలంటుకుపోతాయి. మరేంభయం లేదు. నీ ఇరవే వేల పుటేజీకి ఎన్నడూ మోసం రాదు ఒక్కడుగు లోటు రాదు. పాతిక ముప్పై నేల తీయ డబ్బుకున్న పేమాపేమీలున్నారు. వాళ్ళ వనక నిలబడు మరేం ధోకా లేదు.

* * *
అంతే కాదు. మరొక ఉపద్రవాన్ని
అంధ్రనచిత్రవారపత్రిక

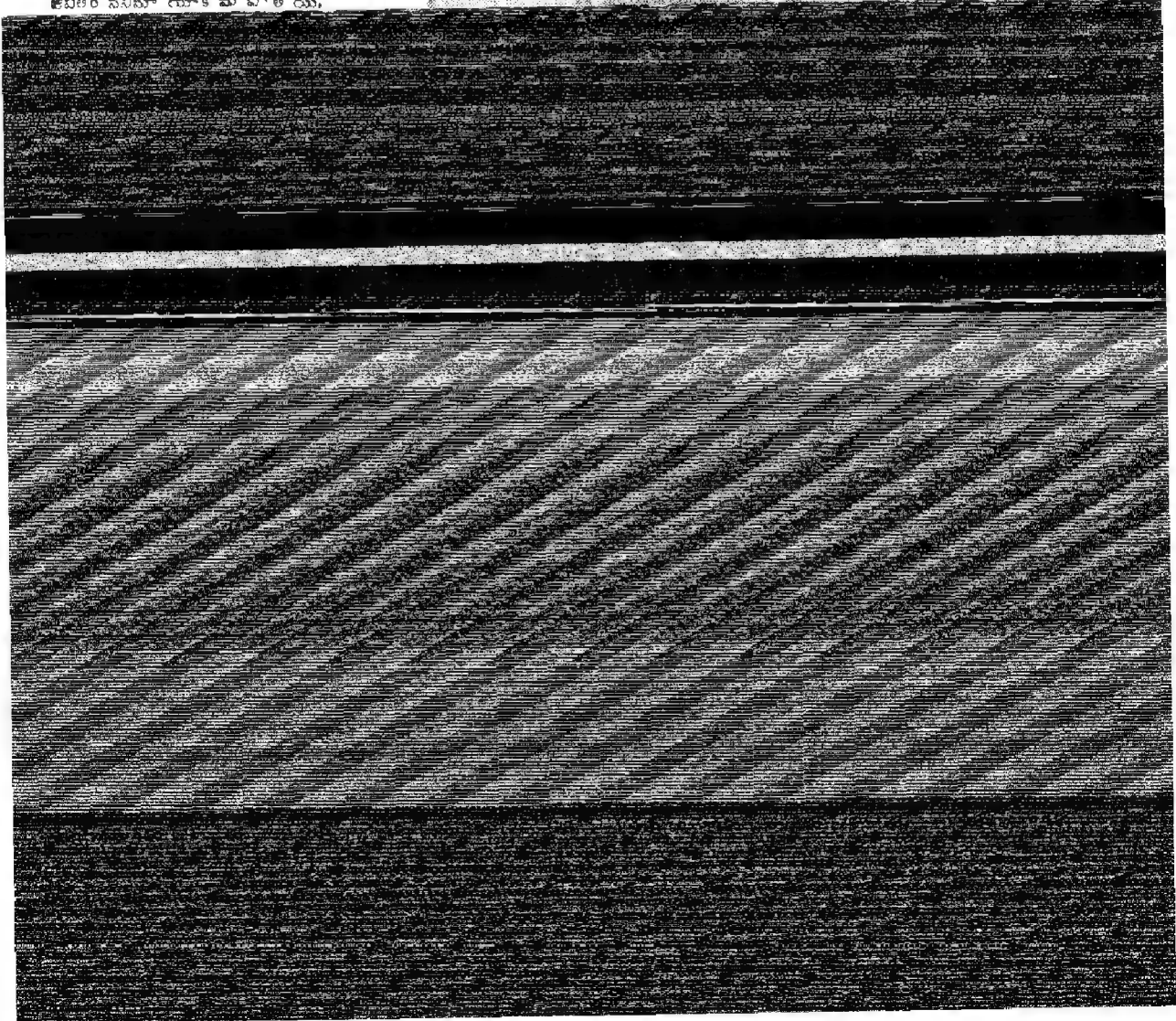

‘చివరకు మిగిలేది’లో సావిత్రి.

గూడా నవ్వు కనక్కోలేక పోతున్నావు
 ఈ నిడివి తగిసివా, కళ్ళలో అక్కలేదని
 పొటలూ అణికోకాణీ దాన్లులూ పోయి
 అనకతివకలూ అతుకులూ గట్టా లేకుండా
 నీటుగా ఉంటుంది. అవశంగా అది సకా
 జంగా అమరిపోయి జీవితానికి దగ్గిర్నా వెళ్లి
 పోయి అంకులో కలిసిపోతుంది. అదే నీచా
 నెప్పేదేవుంది.

ఇప్పటికీ మరో మరో విధాన గావోయివా
 టెక్నికల్ హంగారమాల ధర్మవా అని
 పిచ్చిర్లు లెక్కలైకే గా తయారై పోతు
 న్నాయి సీమలో, గ్యూరీసు వచ్చాక కంపు
 గొడుగున్నాయట ఇహ నెప్పడో అప్పుడు
 "ఫీరీష్" గూడా రాకతిప్పరు. అనగా మధు
 ర్ణా మొహం నీకు బావుందని లోనే సినిమా
 చూస్తూ చూస్తూ అవిడ బుగ్గవిడ చిటికె
 యొచ్చుట. పిలీవ్ కనూర్ ఫోరణి నచ్చక
 పోతే భుజంతట్టి అబ్బి ఇటు తిరిగి నటించ
 నుకొచ్చు. మరో హదూ మరో హదూ పెట్టేసి
 పోతూంటే నెత్తినో మొట్టకొయ మొట్టొచ్చు.
 ఎవడన్నా విడువ్తూ ఉంటే వాణ్ణి కానిలించు
 గుని ఫోర్ని మనవూ యాడవచ్చు. ఈవిధంగా
 జీవితం సినిమా యొక మె చాళాయి.

మనసు : ఎలా మనసు : ఎలా (31 వ పేజీ తరువాయి)

హించే ఆనందపు వెలువకు అన్నయ్యవల్ల నిరోధం కలుగుతున్నదేమోనని భయం.....

కాంతారావు పర్లు విప్లవతూ, ఏదో చెప్పకుపోతున్నాడు : "చెల్లాయ్, ఇవాళే మొదలుకున్నావా? నల్లి లేబురీ లో కూచున్నావా-కూచుందిమొదలు ఒకటి తల నొప్పి. ఇహ, యిలా కొదని 'ఆపరేటన్' అక్కడే పడేసి కాంటినుకుపోయి పూర్తి, కాఫీ తీసుకున్నాను. ఆ పాడుపూర్తి, తినేటప్పుడే నిన్నటి వాసన కొట్టింది. తీరా కాంటినునుంచి ఇవతలికొచ్చాక, తిన్నది తిన్నట్టే వాంతయిందనుకో. తరవాత..."

హేమ పరధ్యాన్నంగా పూజింతుకుం డటం చూసి, చెప్పటం ఆపేశాడు కాంతారావు. తను వాంతి చేసుకున్నందుకు చెల్లాయి సానుభూతి కనబరుస్తుందనుకున్నాడు; ఆకాభంగమయింది. తన డెన్నరు హడావుడిలో అతడికి సరైన సావధానత చూపించలేకపోయింది హేమ. హేమ చికాగా వుంది—

ఇందాక కుంపటో వుంచిన కాఫీ పోసుకు తాగమని అన్నయ్యకు చెప్పి, హేమ స్నానానికి నల్లింది. రమణ అంతకుముందే స్నానంచేసి నల్లి మేడమీద ముస్తాబవుతున్నాడు.

హేమ అనుకుంది : పొద్దున్న మార్కెట్టుకు పంపించినందుకు కోప్పడలేదా అన్నయ్య-పూలు తెచ్చాడే!—పూలంటే చాలా ప్రియం అన్నయ్యకు. అందులోనూ, నిండుగా విడిగిన పెద్దమల్లెపూలంటే మరిను! పూలోకూడా, సాయంత్రంపూట పాలేరుతో బాటు తోటలోకి నల్లి వచ్చేటప్పుడు గోజూ కోసుకొచ్చేవాడు.

—చిన్నతనపు స్మృతుల ప్రతిస్పందన, అన్నయ్యవల్ల ఏదో వాత్సల్యంలాంటిది చిన్న తరంగంలా రేగింది ఆమె హృదయంలో. కాని అది తీణంలోనే అణిగి పోయింది

స్నానంచేసి వస్తన్నది, వంటింటి గడప దగ్గర విసుపోయి నిలబడ్డది హేమ. కాఫీ వెచ్చి బెట్టుకునేందుకు సతిమతి వువుతున్న కాంతారావును చూస్తే మొదట నవ్వు బుచ్చింది ఆమెకు. కుంపటో నుసంతా అతడి మొహంమీదా తలమీదా పడివుంది.

"ఈ వ్యక్తికి ఏపనీ చాతి కాదు, భోంకె వ్యూటం తప్ప." అనుకుంది హేమ చిర్రాగా. యువనికగ్నిట్లో 'లేబరేటరీ' పనిలో నిలబడి, వంటింపని? - అనుకుంది...పోనీ, తను వెచ్చి చేసి దామను

కుంటే, తను స్నానంచేసి వున్నదయ్యే! మళ్ళీ వంటింటి కూపంలో కలాపావటం?...

ఆమె అక్కడ నిలబడ్డ తీణంసేపూ కాంతారావు ఆమెను గమనించలేదు. చల్లారి పోయిన కాఫీతో కు సీపడుతున్నాడు.

గదిలోకి వెళ్లిపోయింది హేమ. పదినిమూ షాల తరువాత ఆమె తిరిగి వచ్చేసరికి కాంతారావు సావట్లో కూచుని వున్నాడు.

"కాఫీ తాగవన్నయ్యో?" అంది.

తల వ్రాపాడు.

"నేడి చేసుకున్నావా?"

"ఉహూ, ఎంతసేపుంచినా వెచ్చబడి లేనా? అలాగే తాగేశాను."

హేమకు కడుపులో చెయ్యిపెట్టి దేవినట్లయింది. అతిదా మాటల్లో కాస్త కోపమో, కరుకుదనమో, ఎత్తి పొడుపో మాసింది వుండినా అలా బాధ పడేది కాదు హేమ. అదేదీ లేకుండా, ఏమీ జరగలేదన్నట్టుగా, అమాయకంగా అతడు మాటాడుతుంటే, అతడి కేమెనా అన్యాయం జరుగుతోందేమో ననిపించిందామెకు.

రమణ మేడ దిగి వచ్చి హేమను తొందర పెట్టెడు. హేమ తలదువ్వుకుని తనూగై వచ్చేలోగా బావమరిదితో పరిహాసమాడుతూ మాటాడాడు. తరువాతి దంపతులిద్దరూ కలిసి వెళ్లిపోయారు కాంతారావుతో చెప్పి, వాళ్ళు వెళ్ళుతుండగా కాంతారావు తనూ, అనూరాధా సినీమా ప్రాంగణం వేసుకున్నట్లు వెలడించాడు.

హేమ మొహం చిటించుకుంది.

డిన్నరు పూర్తయి, తిరిగి వచ్చేటప్పుడు కూడా హేమకినే ఆలోచనలు... అన్నయ్య వరసేం బావుండలేదు. అనూరాధతో సినీ మాకు వెళ్ళుకపోలేనేం? ఆ పిల వగలమారి.

"ఏమండీ, సినీమా కెడదామా?" అని వుంటుంది, వెయ్యి వయ్యారాలు పోతూ. ఇహ అంతకంటేనా అనుకుని ఆయన సరేనని వుంటాడు... నాన్నకు గానీ స... ఏం? ఎందుకు రాయాలి? తనకేం అధికారం? తను చెల్లెలు గనక. అయితే? ఆయన బాగోగు లన్నీ తనే చూస్తోందా? మరి—

(ఇంకా ఉంది)

తాతగారు — ఏమండీ, మేనే జరుగారూ, మా మనుమడు మీ ఆఫీసులో బాగా పని చేస్తున్నాడా? ఆఫీసు మేనేజర్ — ఆ— ఇటీవలే మీరు చనిపోయారని పదిరోజులు సెలవు తీసుకున్నాడు! —పి కృష్ణస్వామి (కల్లూరు)

న్యూ డిస్కలీఖ (15-వ పేజీ తరువాయి)

కాని పోటీని దేశంలో దాదాపు పూర్తిగా నిషేధించారు.

ఉత్పత్తి బృందాలు సమర్పించిన నివేదికలను చదివినందువల్ల ప్రయోజనం కలగాలి. ఈ నివేదికలు, సర్వసాధారణంగా ఆమె రికా, బ్రిటన్, జపాన్, జర్మనీ దేశాలలో ఉత్పత్తి పెరుగుదలకు ఉపయోగించిన పద్ధతులను వివరించి, వాటిని మన దేశంలో అనుసరించే విలులేదని పేర్కొంటున్నాయి. ఈ సమాచార మంతా పుస్తకాలలోనే లభిస్తుంది. కాబట్టి, వాటిని చూచే నివేదికలు తయారై చేసుకోవచ్చు.

బ్రిటిష్ ఉత్పత్తిమండలి ఆర్థిక సలహాదారుడు శ్రీ గ్రాహం హట్టన్ బ్రిటిష్ ఉత్పత్తిని మించిపోతున్న జర్మనీ ఉత్పత్తిని దృష్టిలో ఉంచుకొని ఇలా అన్నారు.

"మన భవిష్యత్తు ఇంకా మన చేతులలోనే ఉన్నది. మనకు బ్రతుకుతేరువు చూపవలసిన అగత్యం ప్రపంచానికి ఏమీలేదు. బహిరంగ పోటీలో పాలాని జీవనోపాధిని మనం సంపాదించుకోవాలి. వారిని వీరిని నిందించి ప్రయోజనం లేదు. ఒకవరం రాజకీయవాదులను అధికారంనుంచి తప్పించి మరొక వర్గవారిని ఎన్నుకున్నంతమాత్రన ఒగ్గేద ఏమీ ఉండదు. రాజకీయ చర్యల వల్ల ఉత్పత్తి పెరుగుదు.

"వివిధ వృత్తులను, జీవనమార్గాలను, ఆను సరిసున్న మనమంతా మన జీవనప్రమాణాలను అభివృద్ధిపరుచుకోవాలని కోరుతున్నాం. ఇందుకు కలిసి కట్టుగా కృషి చెయ్యటం అవసరం. త్వరితగతినీ ఉత్పత్తిని అధికం చెయ్యాలి. పార్టీ రాజకీయాలను అధిగమించే జాతీయవిధానం రూపొందాలి. అంకెలతో సహా వివరాలు సేకరించి ప్రజలకు అందజేయాలి. అన్నిటిని మించి, కలిసి పని చేయటంపల ప్రజలకు ఉత్సాహం కలిగించాలి."

ఇలాంటి సలహాను మనదేశంలో అమలు చేయగలగటం అనూహ్యం. ఒక నిబంధనా వలని రూపొందించి, దానిద్వారా ఉత్పత్తిని అధికం చెయ్యాలని కార్మికమంత్రి శ్రీ. జి. ఎల్. నందా ఆశిస్తున్నారు. విదేశాలకు ఉత్పత్తి బృందాలను పంపి శ్రీ మనూభాయ్ సా ఇదివరకే తమ పని పూర్తిచేశారు. వినా ఈ నాటివరకు ఉత్పత్తి ప్రమాణాలు రూపొందలేదు. రాష్ట్రపతి ఇటీవల చెప్పినట్లు మనకు మాకులపై అభిమానం మెండు. బాస్కెట్ బుల్ మూత్రం పట్టవు. ఇలాంటి వాతావరణంలో ఉత్పత్తిని అధికం చెయ్యటం ఎలా సాధ్యం అవుతుంది? చెరుకు ఉత్పత్తి మన ఉత్పత్తికి గీటురాయి వంటిది. ప్రపంచంలో కొన్ని సగటున తక్కువ చెరుకు పండించేది మనదేశమే.

వాళ్ళం. నాతో ఏమిటి మీకు?"

"నువ్వు నామాట విన్నప్పుడు, నా ప్రేమ కొద్దన్నప్పుడు, నేను గొప్పవాడినైతే మిటుకు ఏం లాభం? నన్ను చావని. యీ జన్మలో కాకపోతే వచ్చేజన్మలోనైనా, నీ ప్రియుడుగా వుడతాను : శంభో మహాదేవ" అంటూ రంకెపెట్టి నీటివైపుకు వాలపోయాను.

ఈసారి చిన్నది, నన్ను గట్టిగాకొగలించుకుని, "వద్దు చినబాబు. దండె యియ్య" అని అంది.

ఈ జీవి తరించాడు.

"ఎందుకు చినబాబు నన్ను యింకా బాధ పెడతావు. నాకుమాత్రం మీమీద మనసు లేదా? పెళ్ళి కాకుండా యిట్లాంటి పనులు చేస్తే బొందెతోనే ఘోర సరకానికి పోతారని అమ్మ చెప్పింది. ఇంటికి వెళ్లిపోండి. నా ఊసు మరిచిపోండి."

"అన్నీ అబద్ధాలు"

"కాదు. అమ్మ సత్యమయన మనిషి" అంటూ నన్ను వదిలి బయలుదేరపోయింది. "ఇదుగో దండ"

"ఇయ్యండి" అని చెయ్యి చాపింది.

"ఉహూ! నేనే తల్లో పెడతాను.

"అమ్మో!" అని అంది.

"ఏం ఘరవాలేదులే" మాట్లాడుకుండా, ఒక్క ట్టుణం రెప్ప వాల్చుకుండా నావంక చూసింది. మగువల కన్న ఎక్కువ శ్రద్ధతో మనం చేసుకున్న ముసాబు వూరికే పోలేదు. మెలగా నా దగ్గరకువచ్చి నిలబడి, వెనక్కు తిరిగింది. పువ్వులు చిన్నదాని సిగలో అమరి నాయి. ఇంతవరకు ఎక్కువెట్టి ఉంచిన విల్లు ఒక్కసారి సంధించి అనంగుడు విడిచే సరికి, ఒక పూల బాణం నా గుండెలోంచి, మానుకుని చిన్నదాని హృదిలో నాటు కొంది. నేను మనస్సులోనే ఒక్కసారి "అయం ముహూర్తః సుమహూర్తః" అని అనుకొని, రెండు భుజాలు పుచ్చుకుని, ఆ మన్మథ మొలకను నా వైపుకు తిప్పుకున్నాను. మేము, తన్మయులై ఉన్న ట్టుణం బున 'చంద్రశేఖర! చంద్రశేఖర పాహిమాం' అంటూ వినపడగానే, మేమునివ్వరబోయి, నిలబడి, ట్టుణంలో దూరమయ్యాము. ఎదురుగా నాన్న నిలబడి ఉన్నాడు. శివపూజకోసం వచ్చిన ఆ పరమ కాంతిమూర్తి మమ్మల్ని ఈ భంగిమలో చూడగానే, ప్రళయకాలరుగ్మడై నిష్పలు మరిపించాడు. ఆయన దగ్గరే ఫాలోలోపనంగాని, త్రిశూలంగాని, ఉన్నట్లయితే, మమ్మల్ని యిద్దరినీ, హతమార్చేవాడే. అదృష్టవంతులం అవి లేవు కాబట్టి బతికిపోయాం.

"నా కడుపున చెబుటావురా. ఏమిటో అని అనుకున్నాను. ఇంత అప్రాచ్యుతవని అనుకోలేదు. పవిత్రమైన దేవాలయందగ్గర, నీరంకుపురాణాలు. ఛీ! నీ ముఖం నాకు చూపించకు" అంటూ ఆయన, గిర్రక్కున వెనక్కి తిరిగి, స్వామి దర్శనంకూడా చెయ్యకుండా వెళ్లిపోయాడు.

దక్షిణ నాయకుడు

(31-వ పేజీ తరువాయి)

నాకు నిశంగానే చచ్చిపోదా మనిపించింది. సుందరి ముఖాన్ను నెత్తురుమక్కులేదు. భయంతో వణికిపోతోంది. కన్నీరు మన్నీరవుతోంది.

"ఊరుకో. ఏం ఘరవాలేదు" అని అన్నాను.

"పెద్దయ్యగారు చూశారు. మిమ్మల్నేం చేస్తారో!"

"నన్నేమీ చెయ్యరులే. భయపడక, యింటికి వెళ్లు" అంటూ ఆ మనిషిని పంపించాను.

నేను మాత్రం రాత్రి బాగా ప్రాద్దుపోయే దాకా గుళ్ళోనే కూర్చుని, మెల్లగా యింటి ముఖం పట్టాను. ఇంటిదగ్గర జరగబోయే కొండె తలుచుకుని, మనస్సుకు చికాకు కలిగింది. నాన్న మీదకోపంకూడా వచ్చింది,—

"చిన్నది రవ్వంతి దారిలోకి వస్తూంది. కృష్ణ రామాంటూ యింట్లో కూర్చోకుండా అప్పడే యిక్కడ అవతరించాలి. వచ్చాడయ్యా, పోనీ, చూసినా చూడనట్లు వూరుకోకూడదు? ప్రణయస్థి వేశంలో ఉన్న ప్రేయసిప్రియులకు అండగా, పార్వతిదేవి యిచ్చిన కాపం యాయనకు తెలియదు కాబోలు. రెండు ప్రేమకజీవులకు, ఎడబాటు, భయం కలిగించి, ఘోర రౌతవాది, నరకాలకుపోయే, పాపం మాట గట్టుకున్నాడె. నన్ను కన్నవాడికి ఎంత ఆపద వచ్చింది. అమ్మో! పార్వతి, జగన్మాత... ఇది తెలియక చేసిన పాపం తల్లీ, కరుణించవమ్మో" అని ప్రార్థించాను.

ఇంటికి చేరేసరికి దీపపు వెలుగు కనిపిస్తోంది. రవ్వంత బిగ్గరగానే, నన్ను కన్నవాళ్ళ కంఠాలు వినిపిస్తున్నాయి. నాన్న ఏదో అనేసరికి అమ్మ,

"అయినా వాడిని ఆడిపోసుకుని ఏం లాభం? ఏ వయస్సులో జరగవలసిన పని ఆ వయస్సులో జరుగకపోతే యింతే!"

"ఇంతకూ నాడే తప్పంటావు."

"నేనేం అనటంలేదు..... దీన్ని గురించి రగడ చేసుకుంటే, అల్లరిపడేది మనమే"

"అయితే వోరు మూసుకుని, ఆ వెగవచేసే తప్పుడు పనులన్నీ చూస్తూ ఊరుకోమంటావా?"

"మంచి సంబంధం చూసి పెళ్ళి చెయ్యమంటాను"

"ఇహా మనవాడికి పిల్ల నెవరిసారే?"

"మనమే యిల్లా యోగీ చేసుకుంటే, నిజంగానే యివ్వరు. ఉదయమే వెళ్ళి, వచ్చిన సంబంధం మీరపరుమకు రండి."

అమ్మకు మనసార (మొక్క, వసారాలో కటిక నేలనే నిద్రపరచాను.

మరునాడు ఉదయం నాన్న నన్ను చూసి మాట్లాడలేదు. నన్ను నమిలి మింగేద్దామన్నంత కోపంగా ఉన్నాడు. అమ్మ ముఖావంగా ఉంది. ప్రాద్దున్నే ఊరువెళ్ళిన నాన్న రెండు రోజులదాకా తిరిగి రాలేదు. కావటం, పుత్త చేతులతో తిరిగి రాలేదు. ఒక ఘనకార్యం సాధించివచ్చాడు. ఒక రాక్షసున్నాను నాకు వధువుగా నిర్ణయించి, తాంబూలాలు పుచ్చుకుని మరీ తిరిగి వచ్చాడు.

"అత్యుచ్చ చాలా మంచిది మామయ్య" "అకౌరం విషయం అట్టి మనం చెప్పేది. మనస్సు మె తటిదలే. నెల తిరగకుండానే, నేను, చెయ్యసులు గారికి దశమగ్రహాన్ని అయ్యాను."

"మామా, మరీ సుందరి?"

"లక్షణంగా పెళ్ళి చేసుకుని, గంపెడు పిల్లల్ని కన్నది."

"మరి తీరని నీ మక్కువ?"

"మాయక మనసున నిలిచింది. తలకే కదరా మనకు ఎప్పటికీ, తియ్యని కల"

"కృష్ణలీలలు అయ్యాయా?" అంటూ అత్తమ్మ ఆరు కంఠాలతో పలుకరించింది.

ఆ పలుకరింపుకు, ఆ పరగాణాలోపుండె, పసిపిల్లలంతా, త్రాగే పాలు మాని, గుక్కు పెట్టి ఏడవటం మొదలుపెట్టలే, వయస్సు మళ్ళిన వాళ్ళు, ఒక్క ట్టుణం హాడిలి, "అర్జున, ఛాల్లణ, కిరీటి, శ్రేష్ఠపాహన" అని జపం చేసుకుంటూ, పడని పిడుగునుంచి, కాపాడుకునే ప్రయత్నంలో ఉండగా, నేను, చేపలా దక్కెలనెజోలే, మామయ్యమాత్రం, చిరు నవ్వు నవ్వి, చుట్ట యింకోకసారి తాపీగా పీల్చి, దూరంగా పోలేనీ,

"అంతా అయినట్టే, కారెండి మరనం ఒక్కటే మిగిలింది" అంటూ యింట్లోకి నడిచాడు.

శ్రీబాలాంజనేయప్రశ్న

వీరు మంత్రపాఠనాశక్తిచే భగవానుండైన వీరాంజనేయ స్వామివారిని, అంజనమందు సాక్షాత్కరింపచేసి ఆస్వామివారి వల్లనే శ్రీ పురుషాడులకు, సంతానఫలితములు, రోగములు, గ్రహప్రయోగబాధలు, వివాహవిషయములు, పారిపోయిన పశువులు, మనుష్యులయొక్క ఆచూకీ, వోరగ్రస్తుగా పోయిన సామ్యువిడిపోయిన భార్యభర్తల సమాగమము వగైరాలలో మీరు కోరిన యే 5 ప్రశ్నలకైన వంటనే వ్రాసి పంపగలరు. 2 రూ|| M.O. చేయండి. నెలలు వారీగా 12 నెలలకు 1 సంవత్సరం జాతకము 2 రూ|| పూర్తి పేరు, జాబు వ్రాసిన టైము తెలిపిన చాలును. హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, 10వరై ను, అరండల్ పేట, గుంటూరు-2.

సైనికదళపతాకదినము

(డిసెంబరు 7)
నాడు

ధారాశముగా విరాళములివ్వండి

ఈసొమ్ము మాజీ సైనికులకు, వారి కుటుంబ సభ్యులకు సత్కారమునకై పూర్తిగా వినియోగింపబడును.

ఆయుర్వేదోషధిములు.

శాస్త్రీయముగాను. నమ్మకముగాను తయారుచేయు సంస్థ.

వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేదనిలయం.

చింతలూరు.

ఆలమూరు పోస్టు ★ తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్రదేశమందంతటను బ్రాంచీలు, ఏజన్సీలు కలవు.

హైదరాబాదు బ్రాంచి: 712, సెంట్రల్ బ్యాంక్ బిల్డింగ్, సికింద్రాబాదు బ్రాంచి: 7-2-148 హిస్సామ్ గంజి, సాత పోలీసుస్టేషన్ ఎదుట.

క్రమంతప్పక వాడండి

ఉత్పత్తిదారులు.
కలకత్తా
కెమికల్

చిగుళ్లు ఆరోగ్యవంతంగా పక గట్టిగా వుండాలంటే బాల్యంనుంచి వాడండి.

NTP 190 TE

దక్షిణ ఇండియా ఆఫీసు: 5/149, బ్రాహ్మ్య, మద్రాసు-1.

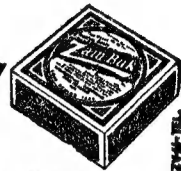

జామ్-బక్ శమనపర్చి మాన్యును!

మీరు జామ్-బక్ ను వాడితే తరువాత మంచి జెడ్డు. ఎందుకనగా, దానిలో ఎన్నబడిన మూలికా అంబువిరోధక ఓషధులు గలవు. తర్బుదావులకు, తలగజి వొల్ల వొప్పలకు, లోక ప్రసృతమైన జామ్-బక్ ను వాడండి. అయితే మెండు జామ్-బక్ లో మీకు తక్షణ శమనము గలుగును. దీనిలో ఇంకా గ్రావ్యులు మానెలు లేవని గ్యారంటీ చేయబడినది.

Zam-Buk

జామ్-బక్ మూలికా జామ్

ఇది మందుల వ్యాపాది లండరివర్తను దొరుకును. పి.ఇ. ఫర్ ఫోర్డ్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ బొంబాయి.

పోర్ట్ విజంటు:

దాదా టి.కం.పేసీ,

86, నై నప్పనాయకన్ సిటీ, మద్రాసు-1

(మీ యిష్టంవచ్చినది తినండి)

హ్యా లెట్స్

మిక్ శ్వర్

భోజనానంతరం కలిగే కడుపు నొప్పిని పూర్తిగా పోగొడుతుంది.

పి.జె. హ్యాలెట్ & సన్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

86/A, నై నప్పనాయకన్ సిటీ, మద్రాసు-1

IWT CJH 1128

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక

గళ్ల నుడికట్టు-28

అధారాలు

నిలువు

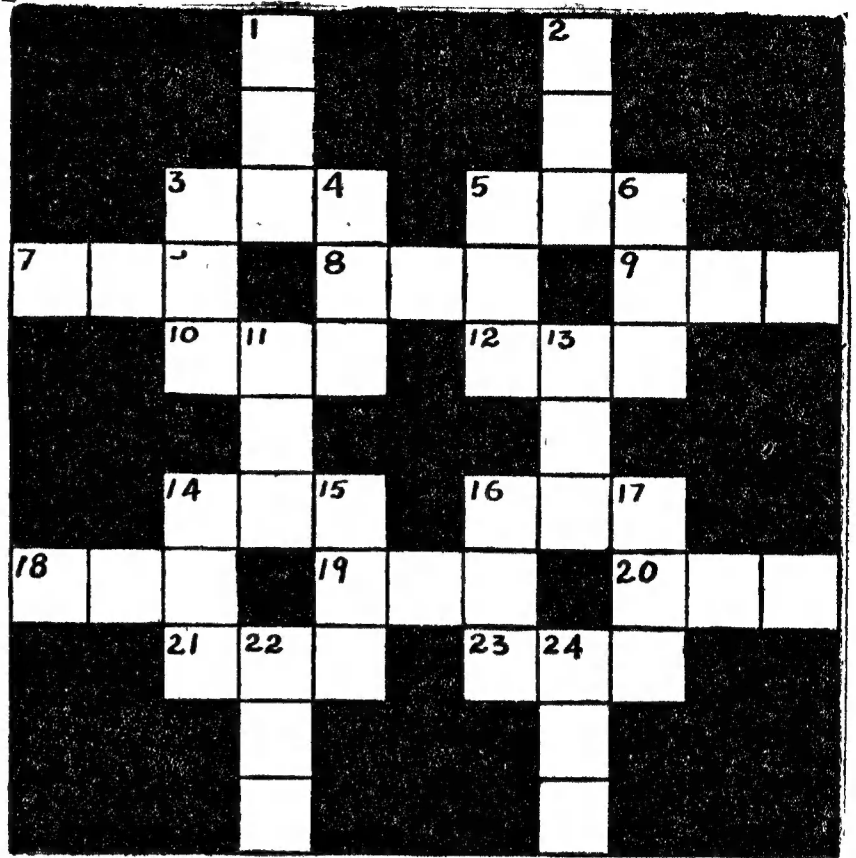
1. అంటూ అన్నమాట.
2. మాటన్న మాట. బంగార మన్నమాట.
3. ఇటుకొదని అట్టింపబచ్చినాగుమ్మ పంటుంది.
4. కోటలోకి వెళ్లవారూ వచ్చేవారూ కూడా దాటి తీరాల్సిందే.
5. ఇది వేసిచూడండి. మీ క్కావలసిన ప్రశ్నకి జవాబు కనిపిస్తుంది. లేక బోలె ఇలాటినే కాస్త తలకి పట్టించుకోవాలి.
6. ఇంతదూరం జనం వచ్చారు. వారిని సంతోష పెట్టాలి.
11. పన్నీటిని మెచ్చనిది మెచ్చేది.
18. ఆవులెలుగులో అ బద్ధం చెప్పి చూడండి.
14. గుడిలో రాతిపందిరి.
15. చివర వేడిగా ఉండే యుద్ధం.
16. కల కరిగిపోయి, కళ్ళకి కలిగింది.
17. మరీ చీకటి కనక జాగ్రత్త. కసాయి వాళ్ళు దారికొని ఉంటారు.
22. కొంగ ఋషుల్ని చూసి చేసే పాఠడీ.
24. లాభానికి చుక్కాదురు.

అడ్డము

8. రవిక.

27-వ గళ్ల నుడికట్టుకు అధారాలు

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
అ	ని		పా	మ		ము		రా	మ		పా	మ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					

5. చెట్టు చిన్ననాటి ముచ్చట లాలో చించండి. జవాబు మొలకెత్తుతుంది.
7. ఉక్తి చవటమాట.
8. దనుజాడి జోడీ.
9. ప్రజాస్వామ్యంలో నాయకులను మించిన ఘనత దీనికే.
10. కంబుకంఠం చివర తెగిపోయి వుడి ఎడమ ఒక్కలాగే ఉంది.
12. ఆనందవనంలో ఆనంత మాట తీసేస్తే స్వర్గలోకపు ఉద్యానవనం కనిపిస్తుంది.
14. ఆలయం ద సంగతికేగాని పెట్టి భద్రంగా ఉండోలేదో చూడండి.
16. కరక్కాయ తిరిగేసినా మారుగిల పడదు.
18. వాడెక్కొద్దీ మరింత పరిమళించే దాన్ని ఎవరు 'కీర్తించ' గలరు?
19. గలభాజరిగి గల్లంతై పోయింది.
20. "విపరీతమైన" చీకటి!
21. పాపం జరింపబచ్చినందుకల్ల ఇంసులో బండి అయిపోయినట్టున్నాడు.
23. చూడకన్నమాట. అంచేత ఎట్టిం చేసా ఒకటే.

ఉపాధ్యాయుడు - ఏ ను గు
మీద వ్యాసం వ్రాయమన్నా
నుకదా ఎందుకు వ్రాయ
లేదురా?

విద్యార్థి - అది చాలా
ఎత్తుగా ఉంది, అందలేదండి.

—మద్దుకూరి ఆదినారాయణమూర్తి
(నవాబుపాలెం)

* * *
ఉపాధ్యాయుడు - రామూ,
జలచరము లనగానేమి?

రాము - నీటిలో సంచ
రించునవి సార్.

ఉపా - చంద్రం, నీటిలో
చరించే కొన్నిటిని పేర్కొ
నుము.

చంద్రం - పడవ, స్టీమర్,
లాంచీ.....

—టి. ఆనందం (కర్నూలు)

ఒకామె రాముని బొమ్మ ఖరీదెంత అని దుకాణం యజమానిని అడిగింది. రూపాయి పావలా అన్నాడు ఆతడు.

లక్ష్మణుని బొమ్మ ఖరీదెంత అని అడిగింది ఆమె. అదికూడా రూపాయి పావలాయే అన్నాడు ఆతడు.

“అదేమిటి? రాముని కన్న లక్ష్మణుడు చిన్న కాదా” అన్నదామె.

“మీకు కావలసింది బొమ్మా, ధరా” అనడిగాడు దుకాణం యజమాని.

“రెండూను” అన్నదామె.

“అయితే ఈకోటిబొమ్మ తీసుకొండి. అది రామలక్ష్మణుల కన్న చిన్నది. ధర కూడా తక్కువ” అన్నాడు దుకాణం యజమాని.

—గంగిళ్ళ రమేష్ (సికిందరాబాదు)

‘నేనూ నీలాంటివాడనే’

ఒక వ్యక్తి ఉద్యోగము ఎక్కడా దొరక్క సర్కసు మానేజరును కలుసుకొన్నాడు. వదైనా పని ఇప్పించమని బ్రతిమాలాడు; ఐతే పులివేషమువేసి సింహముదగ్గరకు వెళ్లాల్సి అన్నాడు మేనేజరు. ముందు భయపడినా ఆఖరికి ఒప్పుకొన్నాడు, ఆతడు. సింహము దగ్గరికి వెళ్లేసరికి గుండె జారిపోయింది. అంతలో అందులోనుంచి ‘నేనూ నీలాగే ఉద్యోగములేక చేరిన వాడనే’ అని వినిపించే సరికి ఆశ్చర్యపోయాడు ఆ వ్యక్తి.

అర్చి లక్ష్మీనారాయణరావు, (విశాఖపట్టణము).

చిత్రకారుడు—సి. లక్ష్మీనారాయణ (బందరు)

గ్రుడ్డిదే. కాకపోతే ఒక కుంటి వానివద్దకు ఎలా వస్తుంది?”

తైమూర్ తల వంచుకొన్నాడు.

లక్ష్మీ గ్రుడ్డిదే!

తైమూరు కుంటివాడయినా మహా యోధుడు. హిందూ దేశం ఆక్రమించాడు. అందులేని ఐశ్వర్యం లభించినది.

కుంటి తైమూర్ సంగీతం అంటే చెవికోసుకొనేవాడు. ఒక నాడు అంధురాలు అయిన ఒక గాయకురాలు ఆయన కొలుపులో పాడి ఆతనిమెప్పు పొందినది. తైమూరు ఆమెకు గొప్ప బహుమతి ఇస్తూ “నీపేరేమి” అని అడిగాడు.

“లక్ష్మీ” అన్నది ఆ అంధురాలు.

“ఏమి, లక్ష్మీ గ్రుడ్డిదా” అని తైమూరు అవహేళన చేశాడు.

దానికి ఆ అంధురాయని ఇలా బదులుచెప్పింది: “అవును, లక్ష్మీ

—చిత్ర: విక్రమశర్మ, (రాజమండ్రి.)

ఒక తెలుగు లెక్కరరు కోరికపై క్లాసులోని విద్యార్థులందరూ తలా ఒక్కొక్క పద్యం స్వీయకవిత వ్రాసి తెచ్చి అందించారు. మాస్టరు అందులోంచి ఒకరి పద్యం తీసి చదివి, ఆ పద్యం ఎవరిదో ఆ అబ్బాయిని లేచి అందరికీ కనిపించమన్నాడు. ఆ అబ్బాయి లేవగానే “అహా! పోతనామాత్యా! తాము దివంగతులైనట్లు పెక్కండ్లుగా ఆంధ్రలోకంలో కింపదంతి. గదరా” అన్నాడు లెక్కరరు. క్లాసుంతా గొల్లుమంది.

—భట్టారం రాధాకృష్ణయ్య, (కోవూరు)

మీ ఇంటి వాడుకకు బ్రూక్ బాండ్

స్పెషల్
హోటల్
బ్లెండ్
డబ్బో ట్

కోట పడును తాజాగా
పుండే ఆమోమమైన యీ
బ్రూక్ బాండ్ స్పెషల్
హోటల్ బ్లెండ్ టీని మీరు
త్రాగి ఆనందించండి.
ప్రతి ప్యాకెట్టు మీ
కెన్నా కప్పుల కమ్మని
టీని ఇచ్చును.

3 సైజులలో
లభించును-

1 పౌను (453.6 గ్రాములు)

4 ఔన్సులు (113.4 గ్రాములు)

2 ఔన్సులు (56.7 గ్రాములు)

నేడే ఓ ప్యాకెట్టు కొని
ఇంటికి పట్టుకెళ్లండి